העולם הזה

הקר
על הא
שדוא

מאז הופעתה של הטלוויזיה, הועמד בספק קיומם של שבועוני־החדשות. זוהי תופעה שנפוצה בכל המדינות בהן קיימת טלוויזיה. שבועוני־חדשות גדולים ועשירים, נסגרו בזה אחר זה. כל עוד לא היתה הטלוויזיה קיימת, היה לשבועוני־החדשות יתרון על היומונים בפירסום החדשות בתמונות. מיידיות הקרנת צילומי החדשות בטלוויזיה, שללה יתרון זה מן השבועונים.

אין ספק שגם בישראל, בה קיים למעשה רק שבועון־חדשות אחד — עיתון זה — מהווה קיומה של הטלוויזיה התחרות קשה. לא אחת עסקנו בבירורים מעמיקים אם לא כדאי, נוכח קיומה של הטלוויזיה, לשנות את אופיו של העיתון משבועון־חדשות למאגאזין מצולם, מסוג זה שמוציאים היומונים בערבי שבתות.

היו כמה שיקולים שהכריעו בעד המשכת הופעתו של העולם הזה כשבועון־חדשות. העיקריים שבהם היו: בישראל, בה שייכים רוב אמצעי התקשורת למימסד או לגופים הקשורים למימסד, נותרו שטחים רבים שאמצעי תקשורת אלה נמנעים מלגעת בהם.

גם לגבי החדשות הכלליות המיידיות, יכול שבועון־חדשות להתחרות בהצלחה ביומונים ובטלוויזיה. אמנם היא מופיע באיחור מה אחרי החדשות, אולם דווקא איחור זה נותן בידו יתרון של הצגת התמונה הכללית וחדירה לעומק.

דיווח ראשוני בפרשת הרצח

דוגמה בולטת לכך ניתנה בשבוע שעבר, בדיווח שהגיש לך העולם הזה על פרשת רצח הילדה חנה הורוביץ בירושלים. הרצח המזעזע של הילדת בת השבע וחצי, זכה לכיסוי מקיף ויסודי בכל העיתונות היומית, ברדיו ובטלוויזיה. גליון העולם הזה 1690 הופיע כשבוע אחרי גילוי גופתה של הילדה.

למרות זאת יכלה הכתבה לחדש לך בנושא זה דברים שלא קראת אותם בשום מקום אחר. בעיקר לגבי זהותו האפשרית של הרוצח. העולם הזה היה העיתון הראשון שדיווח לך כי החשוד העיקרי ברצח הילדה הוא פועל־נקיון, שעבד בסביבה, וכי המפתח לפיענוח תעלומת הרצח הוא הקלמר הכחול של חנה הורוביץ.

כאשר פירסמנו כי החשוד ברצח הוא פועל הנקיון, היו בידי משטרת ירושלים 12 חשודים ברצח. רק 24 שעות אחרי הופעת העולם הזה הודיעה המשטרה כי החליטה לשחרר 11 חשודים וכי ביקשה להוציא פקודת־מעצר רק נגד חשוד אחד: פועל הנקיון.

רק 72 שעות אחרי הופעת העולם הזה פירסמו היומונים כי ה־הוכחה שהביאה להחלטה זו של המשטרה היתה מציאת הקלמר הכחול של חנה׳לה בביתו של החשוד.

מסקנה בדרך ההקשה

יכולנו להביא לך אינפורמציה זו לפני כל שאר העיתונים, לא משום שהיתה לנו אינפורמציה סודית, אלא מפני שהיה לנו הזמן לנתח את ההוכחות והעובדות בצורה לוגית.

ציפורה כיסלו, הכתבת שליקטה את העובדות סביב רצח חנה הורוביץ, מספרת כיצד הגיעה בדרך ההקשה למסקנה כי מכל ה־עצורים שבידי המשטרה רק פועל־הנקיון עשוי להיות חשיד ממשי:

„היו שתי עובדות־מפתח בפרשה זו," מספרת ציפורה, „האחת היתה שהרצח בוצע בשעות הבוקר, כשהסביבה מלאה שכנים וילדים היוצאים לעבודתם וללימודיהם. עובדה זו הביאה אותי למסקנה כי הרוצח היה חייב להיות אדם מוכר בסביבה, חלק מהנוף המקומי.

„העובדה השניה היתה שהרוצח לקח את הילדה למרתף הסמוך לביתה בשעה שהיתה בדרכה לבית־הספר, זמן קצר אחרי שיצאה מפתח־ביתה. ילדה מפותחת ופיקחית כמו חנה הורוביץ לא היתה יוצאת מפתח הבית ומתפתה לרדת למרתף עם אדם זר. האיש שהיה מסוגל להובילה למרתף היה צריך להיות אדם מוכר לה.

„המסקנה שלי היתה שהרוצח חייב היה להיות בן־בית בסביבה ומוכר לילדה. מכל החשודים שנעצרו על־ידי המשטרה, רק תיאור של פועל־הנקיון שנעצר, התאים למסקנה זו."

עלבון לעיתונאי ישראל

מועצת־העיתונות הקימה בשעתו ועדה לבדיקת הפירסומים של הליכי משפט אזרחי לפני הדיון הפומבי במשפט. הגורם הישיר להקמת ועדה זו היה פירסום השאלון שהגיש בשעתו העולם הזה לח"כ מנחם פורוש בעקבות התביעה שהגיש הח"כ נגד העולם הזה.

מסקנות הרוב בוועדה, שפורסמו השבוע, היו: „יש להגביל את פירסום ההליכים במשפט אזרחי לפני הדיון הפומבי בו כדלקמן: מותר לפרסם את פרשת התביעה בצירוף הערה שההגנה טרם הוגשה אם אין מפרסמים את פרשת ההגנה בעת ובעונה אחת; עיתון שפירסם את פרשת התביעה בצירוף ההערה הנ"ל יפרסם גם את פרשת ההגנה. לא יפורסמו שום בקשות בהליכי ביניים אלא אחרי שנשמעו על־ידי בית־המשפט וניתנה בהם החלטה, בתנאי כי הבקשה תפורסם יחד עם ההחלטה."

החלטה זו היא עלבון לעיתונאי ישראל, המאוגדים באגודת־העיתונאים שהקימה את מועצת־העיתונות. אין תקדים בעולם להחלטה של עיתונאים להטיל, על עצמם הגבלות, שנועדו לצמצם את חופש ה־פירסום, ביוזמתם שלהם.

חוק לשון־הרע עצמו מטיל סייגים והגבלות חמורות, המצמצמים את חופש הפרסום עד למינימום. פירסום כתב־ההגנה במשפט פורוש נעשה לא משום שהיתה פירצה בחוק, אלא מפני שח"כ פורוש לא נקט בצעד שמתיר לו החוק: לבקש לאסור או לדחות את פירסום כתב־ההגנה.

על מחדל זה החליטה מועצת־העיתונות להעניש את כל העיתונאים. למותר לציין כי החלטתה של מועצת־העיתונות אינה מחייבת אותנו. מועצה זו אינה אלא גוף פרטי, שאיננו חברים בו ושאף לא טרח להזמין את נציגי העולם הזה לחוות דעה בפרשה, הנוגעת בעיקר לעיתון זה.

אם רוצים עיתונאי ישראל להטיל על עצמם מיגבלות ולצמצם את חופש האינפורמציה — יבושם להם. העולם הזה ימשיך לפרסם את כל הניתן וראוי ל־פירסום — במיסגרת החוק, כמובן.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • בית־דפוס משה שהם בע"מ, תל־אביב, רח׳ פין 6 • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא־לאור: העולם הזה בע"מ.

מרקו תורג׳מן רצה להביא אמנים לאי שדואן
ושאול ביבר אמר: „רק לאי־היונים!״

הרב הראשי של צה״ל נוכח בקנטרה בשעת העברת גופתו של הטייס רס״ן דב פלג לידי צה״ל. בין רגליו, בשעת הליכתו, נראה בבירור פגז של מרגמה 120 מילימטר.

„שגולדה תלך לבכות״

■ בין כל הסקנדאלים של **ג׳ורג׳ בראון** שהתפרסמו עד כה, לא פורסם עדיין הסיפור הבא, שכל הנוכחים התחייבו להשתיקו. זה היה בארוחה שערכה לו **גולדה מאיר**, בהשתתפות אישי ההסתדרות ומפלגת־העבודה. גולדה אמרה, כהרגלה: „העם שלי...״ התפרץ בראון: „לי יש ארץ, לא עם! מה זאת אומרת, העם שלך? הבן שלי שייך לעם שלך?״ בראון נשא אשה יהודיה בשם **סופי לוין**, ולפי ההלכה, בנו הוא יהודי. „למה אתה אישי?״ שאלה גולדה. „מפני שזה מתאים לטיעון שלי!״ צעק בראון. ואז אמר לה: „את בכלל לא שייכת לארץ! את יהודיה רוסיה־אמריקאית!״ גולדה פרשה מן המקום, ואז אמר בראון בסיפוק: „מה יש, שתלך לבכות!״

■ במיזנון הכנסת התגלגלה השבוע השיחה על עברם הצבאי של אישים שונים. כתב הארץ, **דן מרגלית**, סיפר כי שר־החוץ **אבא אבן** היה מפקדו של שר־החינוך **יגאל אלון**, בפלוגות הלילה של **וינגייט**. כאשר התעורר על־כך ויכוח, ניגשו מרגלית ואחד הח״כים אל שר־החוץ שישב ליד שולחן סמוך, ושאלו אותו מה האמת בסיפור? אבן, שבמלחמת־העולם השנייה שירת כקצין מודיעין בצבא הבריטי במצרים, השיב: „אומנם היכרתי את וינגייט, אבל לא בתקופת פלוגות הלילה, אלא מאוחר יותר. נכון, לעומת זאת, שאימנתי את יגאל אלון בחבלה.״

■ רק שמע האמרגן **מרקו תורג׳מן** על כיבוש האי שדואן בידי צה״ל, מייד החל לארגן אמנים להופעה בהתנדבות בפני חיילי צה״ל באי. אחרי שהכין רשימה מרשימה של אמנים שהיו מוכנים לנסוע לאי, ביניהם **אורי זוהר**, להקת הגשש החיוור וכל צוות איש חסיד היה, פנה מרקו אל קצין החי ובידור ראשי של צה״ל, סגן־אלוף **שאול ביבר**, וביקש ממנו שיעזור באירגון הסעת האמנים לאי. השיב ביבר: „אם אתה דווקא רוצה להופיע על אי, מה שאני יכול לסדר לך זה את הסלע בבת־ים או את אי־היונים מול חוף טנטורה.״ מרקו נעלב והשיב: „גם כשרציתי להביא אמנים לאילת אחרי שהופגזה, צחקת ממני וצה״ל סייע לי. עכשיו אני רוצה שתסדר לי את הטיסה לשדואן!״ השיב ביבר: „תקנה מחברת ותכתוב עליה ,מחברת רצונות׳ ותכתוב בפנים את כל הרצונות שלך במשך השנה ובסוף השנה תסכם איזה רצון התגשם ואיזה לא. דבר ראשון תרשום שאתה רוצה לשכב עם **בריג׳יט באררו**.״ מרקו ניסה לארגן את ההופעה ללא ביבר, אולם אז הסתבר שכוחות צה״ל עזבו את האי.

■ עומס העבודה השפיע, כנראה, על הרמטכ״ל **חיים בר־לב**. אחרת לא מובנת הופעתו בטלוויזיה, בה סיפר כי בפעולה האחרונה של צה״ל היו למצרים 90 הרוגים: 40 בספינות שטובעו ו־30 באי עצמו.

אדי קונסטנטין בסרט ישראלי

■ בראיון בטלוויזיה פנה המראיין אל שר־הביטחון **משה דיין**, ואמר: „אחרי הפשיטה האחרונה...״ „זו לא הפשיטה האחרונה!״ הפסיק אותו דיין.

■ בערב־ראיונות של העיתונאי **אריה אבנרי**, שנערך ברמת־גן, הופיעה גם אשת שר־הביטחון **רות דיין**. בין השאר סיפרה רות כי בביקורה האחרון בדרום־אמריקה, היא פגשה בעיתונאית מצ׳ילי, אוהדת אל־פתח, שהוזמנה לבקר במצרים. רות הזמינה את העיתונאית לבוא, לפני נסיעתה למצרים, לישראל. „האם בעלך ידע מזה?״ שאל אבנרי. „כן, טילפנתי אליו מצ׳ילי ושאלתי אותו,״ סיפרה רות. „הוא הסכים, והעיתונאית נמצאת עכשיו בארץ,״ הוסיפה.

■ אגב, השבוע התברר כי רות דיין חברה באגודה בשם ברית בני־שם, שהנשיא שלה הוא פרופסור **בנימין דה־פריס**, ושמטרתה טיפוח יחסים טובים בין יהודים וערבים.

■ בישיבת סיעת גח״ל דנו ברוגז על מאמרה של **סילבי קשת** בהארץ שדן בשר **מנחם בגין**. בגין עצמו גילה בקיאות מפתיעה במאמר וציטט קטעים שלמים ממנו בעל־פה. חברים אחרים בסיעה הציעו ברוגז לא להעביר את ההקצבה לצבא של עיתון היום שנסגר, להארץ. הגדילה מכולם **אסתר רזיאל־נאור** שסיפרה לנוכחים כי מאז המאמר הפסיקה לקרוא את הארץ.

ג׳ון לנון

ה„חיפושית״ השעירה קיצץ את שערות ראשו. הוא עשה זאת בדנמרק. את הכבוד לספרו נתן לספרית הדנית אאס האנקראו. יחד איתו הסתפרה גם אשתו יוקו אונו ובתה בת החמש, קיוקו. ידידיו של ג׳ון טוענים כי השינוי בראשו הביא לו אישיות חדשה וחזקה הרבה יותר. הספרית האנקראו בת ה־27, השומרת את שערות המשפחה בשקית ניילון, הודיעה שהתספורת דומה לתסרוקת הנער של מיאה פארו.

■ הד״ר **ישראל אלדד־שייב** סיפר השבוע בשמו של שר־התחבורה **עזר וייצמן**, מה הוא עונה כששואלים אותו, בימים האחרונים, מה יהיה הסוף? „מי ששואל מה יהיה הסוף, מעיד על עצמו שאינו יודע מה היתה ההתחלה.״

■ הפיזמונאי **דידי מנוסי** שאיחר השבוע לפגישה עם ד״ר שייב, שהוא מראשי התנועה למען ארץ־ישראל השלמה, התנצל באומרו: „נתקעתי בפקק התנועה של ארץ־ישראל השלמה.״

■ ד״ר **מרדכי בן־אשר** הוא מרצה ללשון העברית במכון האוניברסיטאי בחיפה. בשיעוריו מסביר הד״ר לתלמידיו כי כדי לדעת את השעה, יש לשאול „כמה השעה?״ ולא „מה השעה?״ „השאלה ,מה השעה?׳ מגדירה מהות ואילו השאלה ,כמה השעה?׳ קובעת כמות,״ הסביר בן־אשר. לפני שבוע ניגש עובר־אורח לבן־אשר ושאל אותו „מה השעה?״ השיב המרצה: „החלק ה־24 של מחזור השמש הקטן.״ מעניין מה היתה תגובתו של השואל?

■ **לאביבה סטן**, עורכת הירחון הספירטואליסטי עולמות אחרים, אירע השבוע מיקרה מעודד: היא ישבה בבית־הדפוס בו מדפיסים את עיתונה. נכנס שוטר במדים ושאל: „תגידו, פה מדפיסים את עולמות אחרים?״ אביבה נבהלה: „כ—כן, למה אתה שואל?״ שאלה בפחד. „הבן שלי מחכה לגליון הבא, ואני רוצה לדעת מתי הוא יוצא,״ השיב השוטר.

■ כשנכנס חבר מזכירות דבר, הסופר **משה א. גלבוע**, למלון הילטון בתל־אביב, הוא פגש בעורכת מדור האשה של דבר, **מרים גורן**. „האם אינך מפחד להיכנס לגוב האריות, ועוד במלון הילטון?״ שאלה גורן. „לא בא׳ רבתי; אני מפחד להיכנס לגוב העריית בעין, ובעין פקוחה...״ השיב גלבוע. „ואשר להילטון — הרי זה דומה להודעה על העלאת המחירים, שבה הופיעה ,הצרכנות השיתופית׳ כ,צרחנות טיפושית׳ — צרכנות בחטא ולא בכף,״ סיים גלבוע.

■ בדיחת השבוע שייכת למזכ״ל העבודה החדש **אריה (ליובה) אליאב**. סיפר אליאב: „איש הלך ברחוב ושאל מישהו ,איך מגיעים למשרד הסעד?׳ ,תלך ישר, אחר־כך תלך עוד קצת ישר, אחר־כך תמשיך ללכת ישר, וכשתלך ישר שנים — תגיע למשרד ה

■ **אורי זוהר** הזמי בוע ידיד לסעוד במיסעדה אביבית המפוארת ויזוביו. שטעם מכל מנות המיסעד דיע כי הוא מסרב לשלם הסכים לקבוע באמצעות מטבע מי ישלם, הוא א המיסעדה. הטילו מטבע הפסיד.

■ באותה הזדמנות באותה מיסעדה השגריר פתי בישראל, **פרנסים רה**, וראש משלחת הישראלית אשר גורש פת, האלוף **מרדכי (מ לימון**. השניים החליפו מעל הצלחות, אולם לא מילה.

■ כששאלו את הד מוהל **יוסף אבוהב**, על הצעירים של היום, „אלה מתנהגים לפי **איינשטיין**. הם ניצו הזמן. הם מזמינים אותי ניסם לחופה, ואחרי שבו מינים אותי להכניס או בבריתו של אברהם אבי

■ בעלת אולפני ה **מרגוט קלאוזנר**, הג הסכם עם השחקן **אדי טנטין**: היא הראתה ל תסריטים על נושאים יש שנכתבו בידי התסריטאי **אדר**, והציעה לו להשו סרטים שיופק מהם. אדי להופיע בשני סרטים: א תקיפת מטוס אל־על והי פרשת הראדאר המצרי אדי הסכים להשתתף גם רת סירטי טלוויזיה ישרא

רודי גרנרייך

ממציא הבליקיני, הביא ר הוא הראה אותו לעיתונ לאומית בתצוגת „סתיו 70״, אותה ערך בלוס אנג׳לס. נער ונערה, הופיעו קרחים, בגבות מגולחות ובלבוש ז הורידו במשך התצוגה — עד שנשארו עירומים. „זו שלי לסתיו הבא,״ הודיע גרנרייך לקול צחוקם של ה תחזיות נוספות שלו: מראה חד־מיני בעזרת קרח בגדים לצעירים, ולבוש אחיד בצורת גלימות ארוכות

תשקיף

החוק יתוקן לפי דרישת הדתיים

משרד־המשפטים מכין הצעה לתיקון חוק מירשם ה־אוכלוסין, שיבטל למעשה את החלטת בית־המשפט, על־פי דרישת הדתיים.

הערכת מנסחי הצעת התיקון: הממשלה תקבל את דרישת המפד"ל, והתיקון יועבר ללא קושי בכנסת.

חלוקת הקולות בממשלה, בעת הדיון על חוק זה, לא ברורה עדיין. אך ייתכן שיהיו היעדרויות בעלות משמעות.

בין השאר: נפוצה שמועה, בראשית ה־שבוע, כי משה דיין ייעדר מישיבת הממ־שלה של יום ה', כדי שלא ייאלץ לנקוט עמדה בוויכוח זה.

בגין לא ידע שהאיש גרמני

מסתבר כי השר מנחם בגין לא ידע, כי האיש ש־שוחח עימו בקבלת־הפנים אצל ראש־הממשלה — היה שגריר גרמניה בישראל.

השגריר הגרמני ניגש לבגין, החל משוחח עימו ברוסית גרועה. למנהיג חרות לא היה מושג מי האיש, ורק לאחר סיום ה־שיחה התבררה לו זהותו.

מכאן, כפי שהתבטא אחד ממקורביו, שאין להסיק מסקנה כאילו חל שינוי בעמדתו האנטי־גרמנית העיק־בית של בגין.

פומפידו יהיה גרוע מדה־גול

צפויה החמרה כימעט ודאית של יחסי ישראל—צרפת, על רקע ביקורו הקרוב של הנשיא פומפידו בארצות־הברית.

פומפידו מייחס חשיבות רבה לביקור זה, ואין כימעט ספק כי בעת הביקור יע־מוד מול התקפה רבתי של האירגונים ה־יהודיים ושל העיתונות, אותה כבר מגדי־רים עוזריו ככלי־שרת בידי היהודים.

את המרירות העלולה לצמוח מהתקפה זו יפנה פומ־פידו לעבר ישראל. אחד משרי ישראל הכריז השבוע: „אנו עוד נתגעגע לשארל דה־גול!"

תחזית נוספת: צרפת תהפוך לספק ה־עיקרי של נשק למדינות הערביות, תכיר באירגון לשיחרור פלסטין כאירגון יציג, ותאפשר ל„אל־פתח" להפעיל משרדים ב־צרפת.

לאגוס—ירושלים: התקררות

ההערכה בירושלים, לגבי התפתחות ה־יחסים בין ישראל לבין ניגריה: לאגוס לא תנתק את יחסיה עם ישראל. ממשלת ני־גריה קיבלה את הבהרתו של השגריר יששכר בן־יעקב, ביחס לנאומו של אבא אבן בכנסת. אולם היחסים יתקררו ביותר.

ניגריה, שאינה מחזיקה שגריר תושב בישראל, לא תנקוט שום צעד העלול להרגיז את הערבים.

אבן: „אתפטר!"

מתקרב מועד ההכרעה בדבר הקמתו של משרד־ההסברה, בראשות ישראל גלילי. גלילי הצהיר, כי לא יסכים לעמוד בראש משרד שלא יקבל לידיו את ההס־ברה בחו"ל.

שר־החוץ אבא אבן הצהיר, לעומת זאת, כי אם יטלו את הסברת החוץ ממשרדו — יתפטר. הוא המשיל זאת להוצאת אגף התקציבים ממשרד־האוצר וצירופו למשרד המיסחר והתעשייה.

גולדה מאיר תנסה להנהיג פשרה, לפיה יוקם המש־רד ותישאר פתוחה שאלת הסברת החוץ. במקום ההב־טחה הראשונית שלה שנושא זה יהיה שייך למשרד־ההסברה, תציע נוסחה של „תיאום ושיתוף־פעולה" בין שני המשרדים בענייני הסברת החוץ.

גלילי, מצידו, הצהיר כי אי־הקמת מש־רד ההסברה לא יגרום משבר בינו לבין ראש־הממשלה.

קנונייה בין הכורדים והישראלים

שגריר עיראק בפאריס, מוחמד אל־משאט, הכריז לפני מספר ימים, כי קיימת קנונייה בין מנהיג הכורדים, מולא מוצטפא אל־ברזאני, לבין ישראל.

מטרת הקנונייה, לפי אל־משאט, היא ל־הפיל את המשטר המהפכני.

כהוכחה מביא השגריר קטע מהעיתון הצרפתי „לה־מונד", בו מופיע ראיון עם מנהיג הכורדי, שגילה, בין השאר, כי הוא [...]יגר, מייד אחרי נצחון מלחמת ששת הימים, מיברק ברכה לשר־הביטחון הישר־אלי, משה דיין.

כן שלח שגריר עיראק מכתב מחאה [...]רית ל„לה־מונד", בו הוא טוען כי הראיון [...]ם ברזאני „מלא סילופים לדמות המשטר העיראקי החדש."

ביקורת על הטלוויזיה

בצמרת המערך הושמעה לאחרונה בי־קורת על רמתה של הטלוויזיה הישראלית. מאחר ואין לממשלה זכות להתערב ישי־רות בקביעת התוכניות המשודרות, הועל־תה הצעה להכניס תיקון בחוק רשות ה־שידור, כאילו כדי להבטיח את אופיים הישראלי של השידורים.

לביקורת על רמת השידורים משיבים אנשי הטל־וויזיה, כי רמה זו מוגבלת על־ידי התקציב שהועמד לרשותם. הצעתם: להתיר שידורי פירסומת, כדי שב־הכנסה הנוספת אפשר יהיה לממן תוכניות עצמיות ותוכניות־ייבוא יקרות יותר.

הסתערות כללית על המזכיר הכללי

תימשך ההסתערות על מזכ"ל מע"י אר־יה אליאב. העילה תהיה הצהרתו ב„טיים" בזכות ההכרה ביישות הפלסטינית, אולם יתווספו אליה טענות כאילו אין הוא מש־תלט על ענייני האירגון של המפלגה.

בראש המערכה נגדו תעמוד גולדה מאיר עצמה, אם כי ההתקפה הקולנית ינהל ח"כ מרדכי סורקיס, הידוע כנץ המתנגד לכל רעיון של הידברות עם הפלסטינים.

מפ"ם נגד התנחלות

צפויה החלטה, בתום דיוני הוועדה ה־מדינית של מפ"ם, נגד התנחלות בשטחים. תהיה זו, כפי הנראה, גולת־הכותרת של המדיניות החדשה של מפלגה זו.

אלמוגי מתבצר בחיפה

שר־העבודה יוסף אלמוגי חולם על החיאת מיבצר־הכוח החיפאי כגורם עצמאי בתוך מפלגת העבודה.

לאחרונה אין הוא מרבה להשתתף בפעי־לות ממשלתית או מפלגתית מחוץ לעירו, משקיע מאמץ רב בהידוק קשריו עם מוקדי־הכוח המקומיים, כגון ועדי העובדים של הנמל.

הוא רואה את עצמו עומד בראש גורם שלישי, שלא יהיה תלוי בספיר או בדיין.

חובישי סגן בעכו

סגן ראש עיריית עכו לשעבר, מוחמד חובישי, ייבחר שוב כסגן שני לראש עיריית עכו.

נגד חובישי, שמילא במשך כמה שנים, תפ־קיד של סגן, הופצו לפני כמה חודשים שמועות כאילו קיבל כסף מאל־פתח, במטרה לפגוע ב־סיכויי היבחרותו לעי־רייה בבחירות '69.

כעת הוחלט ב־מרכז מפלגת העבודה לתת לו את תפקיד הסגנות, במטרה להפחית את השפעת הסגן השני, שהוא איש רק"ח.

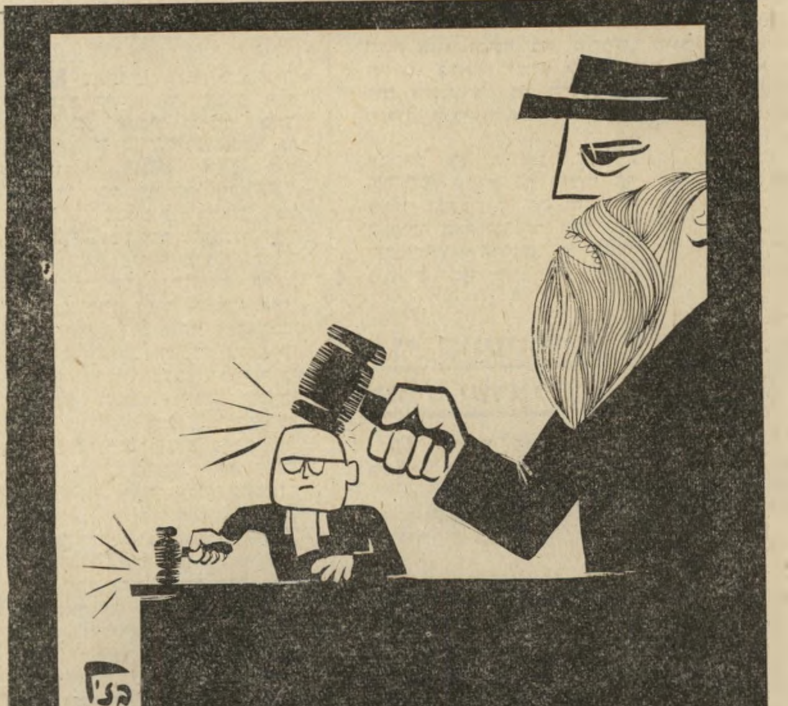

בית־המשפט העליון — והעליון יותר

מה מרגיז אותם?

מדוע סוערת הכנסת לעיתים כה קרובות, כאשר דוברי סיעתנו נואמים מעל הדוכן?

תשובת אנשי הסיעות האחרות היא, מן הסתם: „מפני שהעולם הזה עושה תמיד סקנדאלים."

אולם המוזר הוא שאנחנו איננו עושים סקנדאלים — אלא במיקרים נדירים ביותר, כשזוהי חובה מצפונית — למשל, בפרשת הסגרת הקצין היווני פאנאגוליס. בדרך כלל אנחנו מצטיינים דווקא בנימה השקטה של דברינו, על אף תוכנם החריף.

השבוע החלטתי לערוך מחקר של „סערות". רשמתי לפני את כל הפעמים בהם הפריעו חברי־הכנסת במקהלה לדברינו. התוצאה מאלפת מאד, ומעוררת למחשבה.

הנה הרשימה:

(1) קריאות־ביניים נזעמות הפריעו לנאומו של שלום כהן על מצב יהודי ערב — נאום שגינה את הזוועה, אך הזהיר בפני שינאה עיוורת! קרא לשלום, לאהבה ולכבוד הדדי (ראה מסגרת).

לדעתי, היה זה הנאום החזק ביותר שנשא שלום כהן עד כה בכנסת — נאום שביטא את רגשותיו ואת נסיון־חייו, ושחותם אישי מרגש היה טבוע בו. ואכן, רבים מחברי־הכנסת התרשמו עמוקות, ניגשו אליו לאחר מכן ובירכוהו.

אולם כמה מחברי הכנסת פשוט לא יכלו לסבול דברי־שלום. אף ששלום כהן לא תקף איש, ורק הזכיר ברמז דק מאד את נימת־השינאה של כמה מן הנואמים האחרים, לא יכלו ח"כים מסויימים, בעיקר בספסלי המערך, לשבת בשקט. הם שיסעו את דבריו בקריאות־ביניים נזעמות, שלא נרשמו בפרוטוקול. אולי חשו גם הקצרניות עד כמה בלתי־מכובדות היו קריאות־ביניים אלה בהזדמנות מיוחדת זו.

(2) מקהלה של קריאות־ביניים הפריעה לדברי כאשר הגבתי בכמה עקיצות — בלשון פרלמנטרית בהחלט — על הוויכוח בין יוסף ספיר ויוחנן באדר — שני אנשי גח"ל. כי הכנסת היא משפחה גדולה אחת ואסור לעקוץ אותה.

(3) מקהלה נזעמת, בהנהגת מרדכי סורקיס, ניסתה לשסע את דברי בלי הרף, כאשר קראתי לממשלה שלא להקים את הקריה היהודית בחברון — מעשה שירחיק את השלום ויתפרש בעולם כולו כמעשה־סיפוח שרירותי ישראל.

בייחוד גברו הצעקות כאשר הזכרתי כי זה עת קיים בכנסת כנס הפרלמנטים של בתי־הספר התיכ וכי כנס זה הוכיח שהנוער תומך ברובו המכריע ב השלום במדינה. אותה שעה ישבו עשרות תלמידי ביציע, והם בוודאי תמהו מדוע יוצאת הכנסת דווקא בשעה שמזכירים לה שבני הנוער הישראלי בשלום.

אם כן, מה מסעיר את הכנסת. אין מנוס מן המ מסעירה ומרגיזה אותה כל קריאה לשלום ולהבנה, ומ אותה כל פגיעה בהארמוניה מקיר־אל־קיר של מש העסקנים הגדולה.

אורי אבנרי

„היו לי ידידים ערביים, הכרתי את תרבותם ועברם..."

נגד שפת הדם והנקם

להלן דברי ח"כ שלום כהן בדיון על מצוקת יהודי ערב, במלאות שנה לתליית תשעת היהודים בבגדד.

שלום כהן: מה שקרה לפני שנה בבגדד ובבצרה הוא חרפה לאנושות, וכתם־הדם הזה לא במהרה יינקה.

שרדיה של קהילה מפוארת — בה נולדתי אני, ואשר ברוחה גדלתי וחונכתי — מוחזקים גם היום כבני־ערובה, בידי התליינים של אשתקד.

ולא רק שם. במצריים ובסוריה יושבים במעצר אנשים שכל פשעם הוא היותם יהודים. נגד זה חייבים להתקומם לא רק חברי הביתה הזה. חייב להזדעזע מצפונו של כל אדם נאור בעולם.

שאלה הרת-גורל

כבוד היושב־ראש, יכולתי לסיים כאן את דברי, אולי תוך תוספת מילת־ניחומים למשפחותיהם של עולי־הגרדום.

אולם כנסת ישראל אינה יכולה לפטור את עצמה מן השאלה הרת־הגורל, הנוגעת לא רק להרוגי המלכות של אתמול, אלא גם לדמות המרחב שבו אנו חיים היום במלחמה — ואשר בו נחיה מחר בשלום.

כנסת ישראל אינה יכולה להסתפק בדברי קינה והתייחדות. עליה לשאול: מה קרה בעולם הערבי? האם עמים שלמים איבדו צלם אנוש? האם חברה שלמה נתקפה צמאון לדם חפים מפשע?

רבותי חברי־הכנסת, נשמעות אצלנו נימות כאילו אכן זה מה שקרה, כאילו תלייני בגדד ודמשק וסוהרי קהיר — הם־הם העם הערבי, וכי דמותם היא הדמות הבלעדית של החברה הסובבת אותנו.

„גדלתי בין ערבים..."

דווקא אנו, יוצאי ארצות האיסלם, שספגנו את התרבות הערבית, שגם היום רגישים לצלילים הערביים ולנועם המורשת הערבית — אנו שחיינו ביניהם בכבוד, שאכלנו את לחמם ושתינו את מימם — דווקא אנו חייבים לומר בישראל, כי לא ייתכן עיוות מגונה יותר של האמת מאשר לצייר את הערבים — באשר הם ערבים — כעדת חיות־טרף שלא תיתכן בינינו לבינם אלא שפת הדם והנקם.

גדלתי בין ערבים בעיראק, וחונכתי במצריים. היו לי ידידים ערבים, והכרתי מקרוב את תרבותם ועברם. לא מתרבות ומעבר אלה צמח המושג „פוגרום". זוהי מילה הלקוחה מן השפה של מזרח אירופה, לא של עמי־ערב.

חלילה לנו להעתיקו אל המרחב הזה — באשר אין זה מרחב שאנו רוצים לברוח ממנו, להינצל מן השואה שזוממים לעשות בנו תושביו; — אלא מרחב שאנו רוצים לחיות בו, לגדל בו את ילדינו בחירות — ובשלום.

שלום לנו — ולשכנינו. שלום לבני ירושלים ובני בגדד; חירות לבני קאהיר וילדי בית־שאן.

מרחב זה — לכם ולנו!

על־כן, גם בבואנו להתייחד עם קרבנות האתמול, חייבים אנו להבחין היטב בגורמי הטרגדיה, התובעת מדי יום קרבן־דמים נוסף.

בבואנו להוקיע את התליינים, עלינו להבחין הבחנה ברורה בין מישטרם — התולה גם ערבים — לבין העם הערבי.

אל לנו להסתפק היום רק בהוקעת תלייתם של יהודים חפים־מפשע. נוקיע גם תליית ערבים וכורדים בידי אותם תליינים.

קולונל עלי וואוואט, אב „בית־הדין המהפכני" בבגדאד

נאמר להם, גם היום, במעמד דווי זה: דם אינו מכפר על דם. המרחב הזה לא נוצר כדי שבניו ישמידו זה את זה. המרחב הזה נועד לחיים, לשיגשוג ולרווחה.

הוא גדול דיו כדי להכיל גם אתכם וגם אותנו. הוא יקר דיו כדי לשלב גם אתכם וגם אותנו. יש בו כל הדרוש לכיבוד זכויותיכם שלכם וזכויותינו אנו.

ייתכן כי עוד יוצבו גרדומים, ייתכן שעוד יפלו קורבנות־שוא. אבל, דעו: תלייני היהודים הם גם תלייניכם אתם. המשתמש בגרדום נגד זרים, משתמש בו גם נגד בני עמו הוא.

אם מותר לי להפנות בקשה אל עצמנו פנימה: תהיה תגובתנו על מעשי־הברבריות בבגדאד לא נקמה באותו קנה־מידה, כי אם הכרזה חגיגית שבישראל לא יקום לעולם תליין; ושבמדינת היהודים לא יהיה לעולם חוק המתיר עונש־מוות. זוהי תגובתנו.

טור לכל פצוע
משפחת כל חלל

עוד בכנסת הקודמת נטלה סיעתנו לידה את היוזמה להביא את הממשלה להנהגת עיטורים לחיילי צה"ל. הגשנו הצעת־חוק פרטית, והשגנו את מטר־תנו: כאשר הגיעה הצעתנו סוף־סוף לדיון, הזדרזה הממשלה להודיע שהיא עצמה יוזמת עכשיו הצעת־חוק משלה.

השבוע הגיעה הצעת־חוק ממשלתית זו לקריאה סופית. אולם חסרו בה שני דברים מהותיים, שהיו כלולים בהצעת־החוק המקורית שלנו: עיטור לפצועים ועיטור לחללים.

הגשנו הסתייגויות על מחדל זה, ונימקנו אותן כדלהלן:

ורי אבנרי: אנו מאמינים שראוי כל אדם שנפצע בשירות לאות על עצם פציעתו. ר זה מקובל בצבאות רבים בעולם, ואולי בכולם. המפורסם ביותר הוא אות „לב מן" שבצבא ארצות־הברית. מקבל אותו כל חייל שנפצע, בכל פעם שהוא נפצע. מהתי תמיד, ואני תמה שבעתיים היום: מדוע לא נתקבל הדבר האלמנטרי הזה אצלנו? ן לי, במלחמת־השיחרור, להיות זמן ממושך בחברת פצועים.

בורתו של פצוע בבית־חולים עולה על גבורתו של אותו איש ת פציעתו. המלחמה הזאת בחזית הלבנה, בחזית בית־החולים, לחמה לחיים, הם אחד הדברים המרכזיים בהווי הצבא.

ם שנפצע בקרב, שעבר את שלבי הגיהינום של בית־החולים וההבראה במשך חודשים, ך שנה, לעיתים שנתיים, לעיתים שנים רבות, בהשתחררו מהצבא הוא חוזר לחיים חיים, וכאילו כל הדבר נמחק ואיננו.

י פוגש את האנשים, שפגשתים בבתי־חולים, והם מתהלכים ברחובות ככל אדם אחר. זכר למה שעבר עליהם, אלא אם כן הם נכים, ומעל לדרגת־נכות מסויימת. אז זכותם

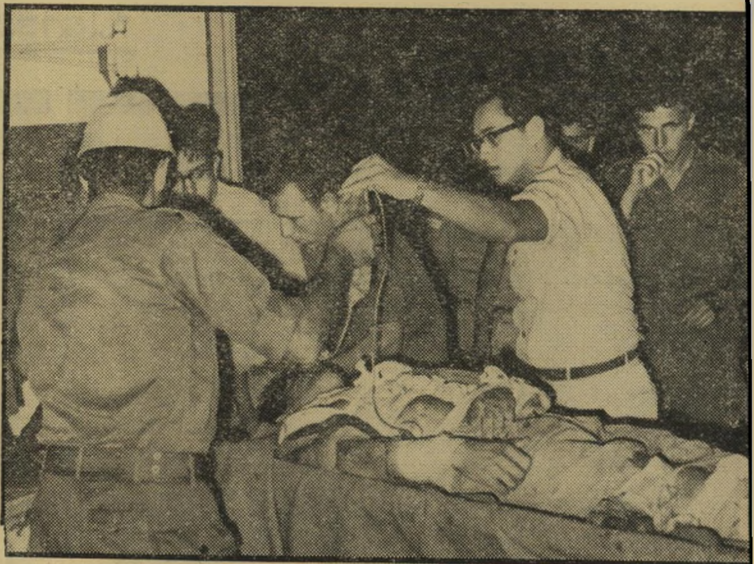

לוחם פצוע בדרך אל העורף

ןוש את אות־הנכה. ההבדל הוא בכך, שאות־הנכה אינו מקובל בציבור כאות־כבוד, כים מהססים לענדו. כי זהו אות המעיד על נכות, על מום, על ליקוי.

אני רוצה שמינהג אות־הפצוע, המעיד כי האדם נפצע בהיותו בצבא, ולא חשוב אם צע תוך מעשה גבורה או לא. ייתכן שנפצע בשעה ששכב במארב, וחוליית אנשי־פתח תה על המארב וזרקה רימון. אין כאן מעשה גבורה. זה מעשה יום ביומו ולילה בלילו.

אך גם אם לא היה זה מעשה גבורה, היה עליו לשכב במשך חודשיב בית־חולים. האם לא מגיע לו ציון בשל כך? האם לא מגיע לו לענוד הזדמנויות חגיגיות, ביום־העצמאות למשל, סמל המעיד עליו שנפצע?

על אחת כמה וכמה שדרוש אות לחללי צה"ל, אות שיימסר למשפחת ההרוג.

לא די בתעודה. צריך שיהיה אות, שאפשר יהיה לתלותו על הקיר בית, שיזכיר לכל באי־הבית שפה היה בן שנפל בצבא.

דמה לי שזה כל־כך מובן מאליו, שאני תמה על עצמי, שעלי לעמוד כאן ולהסביר.

צבא בלי פאתוס!

בעיקבות הצעת־החוק המוקרית שלנו, הציעה הממשלה בהצעת־החוק שלה לתת לעיטורים שמות פשוטים ופרוזאיים — „עיטור הגבורה", „עיטור העוז", „עיטור המופת".

נגד הצעה זו, נוצרה קואליציה מוזרה של מחפשי פאתוס לאומי: גח"ל, המפד"ל ומק"י. הם הציעו לקרוא לעיטורים על שם יהודה המכבי, יהושע בן־נון, דויד המלך, בר־כוכבא, לוחמי־הגטאות, וכיוצא באלה.

לא היתה לי הזכות להגיב על כך, במיסגרת הקריאה השנייה של הצעת־החוק, אך הספקתי להגניב להנמקת ההסתייגויות שלנו את הקטע הבא:

אורי אבנרי: חוק זה הוגש על־ידי צה"ל, על־ידי שר־הביטחון בשם צה"ל. הוא הוכן בצה"ל, הוא מתאים לרוחו של צה"ל, ואין זה מיקרה שצה"ל בחר בשמות שים דוקא, לא בשמות מפוארים ולא מצלצלים.

אין כאן פאתוס, והנוסח הוא בלתי־פאתטי, כי זהו רוחו של צה"ל.

אותו מיסחור של הגבורה, שהוגנב לשירים מסויימים ולפירסומת מסויימת, אינו תואם ת רוחו של צה"ל.

צה"ל איננו רוצה באותה רוח בומבאסטית של תקופת סטאלין. אין ו צורך בכך, ולא מפני שאין לו זיקה להיסטוריה. צה"ל איננו זקוק שום אמצעים מלאכותיים!

עצומה לראש הממשלה

תא הסטודנטים של תנועת העולם הזה — כוח חדש באוניברסיטת תל־אביב יזם הגשת עצומה. אם אתה מסכים לדיעה זו — גזור עצומה זו, חתום עליה, החתם את ידידיך החושבים כמוך, ושלח אותה לת.ד. 136, תל־אביב.

בשעה זו של הכרעה פנימית, חשוב ביותר להביא לתודעת הממ־שלה כי הולך וגדל מחנה התומכים ברעיון כינון השלום בין ישראל ובין מדינה פלסטינית.

לכבוד

הגברת גולדה מאיר,
ראש ממשלת ישראל,
ירושלים.

גברתי ראש הממשלה,

בפרלמנט הסטודנטים של אוניברסיטת תל־אביב, שנערך ביום 7.1.1.70, הצביעו 45% מן המשתתפים בעד הצעת החלטה שהוגשה על־ידי ח"כ אורי אבנרי, מטעם סיעת העולם הזה — כוח חדש.

וזהו נוסח ההחלטה:

„תוך קביעה שצה"ל לא ייסוג משום שטח אלא אחרי כינון מציאות של שלום — אנו קוראים לממשלת ישראל להצהיר על הכרתה בקיומו ובזכו־יותיו של העם הפלסטיני, ולנקוט יוזמה כדי להשיג שלום עימו."

אני הח"מ מבקש בזה להודיעך כי אני מצטרף לקריאה זו.

השם	הכתובת	המקצוע	החתימה

מועצת התלמידים
של תנועת העולם הזה — כוח חדש

תלמיד תיכון! הולכת ומוקמת תנועה ארצית של תלמידים שאיכפת להם — לשם פעולה ממשית למען השלום והדמוקרטיה.

אל תיעדר! תן לנו יד! גזור את התלוש שלמטה, ושלח אותו באופן דחוף לתא־דואר 136, תל־אביב, על שם מועצת התלמידים.

אם יש לך חברים בבית־הספר ובכיתה — או בכל מקום אחר — המוכנים להצטרף אף הם — צרף גם את שמותיהם!

- ☐ אני מבקש להמציא לי חומר הסברה של תנועתכם בלי התחייבות מצידי.
- ☐ אני מזדהה עם חלק מרעיונותיכם ומבקש לקבל חומר שוטף.
- ☐ אני מוכן להתנדב לעזרת מועצת התלמידים ולהשתתף בפעולותיה.
- ☐ אני מבקש להצטרף כחבר לתנועת הנוער.
- ☐ אני מוכן לארגן חוג בית בביתי.

שם ____ הכתובת המלאה ____ טלפון ____

רחוב ____ מס' ____

העיר ____

גיל ____ ביה"ס ____ כתה ____

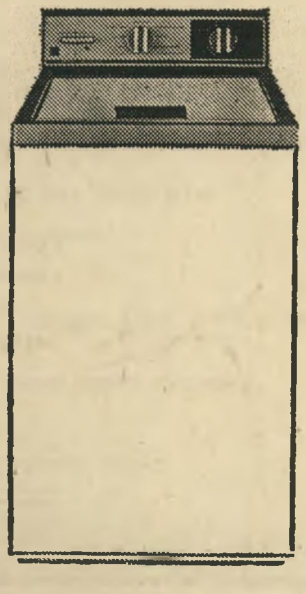

ב רובוט תכבסי הכל:
צמר, משי, כותנה, טרילין, דיולן, ניילון.
היחידה עם 29 תכניות כביסה כולל "ביו"

אמא שלנו כבר לא כועסת עלינו (רק קצת) כשאנו... מתלכלכים.
מה כפ'ת לה? ממילא דובוט עושה לה את כל העבודה!
דובוט - מכונת הכביסה עם ארבעה פטנטים בינלאומיים.

המפיצים: אמפא וסוחרים מורשים

אמקור

לי תמכור רק אמקור

מכתבים

שבועת מתגיים

כאחר מבני הנוער שאינם מוכנים לקבל את גישת ה„אין ברירה" המולעטת על־ידי גופים שונים, והמקבל ורוצה בדיעה של: „יש ברירה וצריך לנסות", כי השלום אי־נגו מאחורי האופק אלא מתחת לאף, ו־אפילו אם מרחק זה הוא 10 שנים או יותר, אך סופו להלכד בכף הישראלית, צירפתי שיר הדן בנושא:

נשבענו בשמש שעלה בדמעות, / נשבענו בשחר הזה, / שיותר לא נמשיך לנהל מלחמות, / שיותר לא תראון בזה.

נשבענו בעולם חבוש הכומתה, / נשבענו ברכב עשן, / שפרחים עדיפים על פני אימתה / של שוחה, מובילה לאי־אן.

נשבענו באם לבושת שחורים / מול מצבת אבן, בכי, נהמח / שנשיר עוד כאלה שירים / על שלום ולא על מלחמה.

עדי אנושביץ,
מדרשת שדה בוקר

סדר בבאלגאן

את עץ הכריסטמס אשר בצילום ראיתי אצל משפחה אמריקאית יהודית.

כמו שאתם רואים הוסיפו מגן־דויד ל־שם הסדר הטוב.

עמנואל אוראל,
ניו־יורק, ארצות־הברית

האמנם יחידים?

איגרת העורך לקורא מלפני שבועיים (העולם הזה 1689), העלתה אצלי את לחץ הדם לנקודת שיא.

אני חייב לשאול אתכם: מתי תחדלו להכריז מדי שבוע אנחנו היחידים?

ברנשטיין

אבנרי אינו פוסק מלומר ש„אנחנו ה־יחידים הרוצים ב־שלום", באיגרת ה־עורך אינכם פוסקים להלל ולשבח גילו־יים יחידים, אשר ל־פחות במיקרה השע־רורייה בבית־שאן, אינם היחידים ועי־תון הארץ עשה זאת כבר לפני גליון 1687 של העולם ה־זה.

תסכימו ודאי ש־טוב היה אילו העולם הזה יפסיק להיות היחיד שיקשור לעצמו עטרת יחידים.

דב ברנשטיין, תל־אביב

● מאחר שיש קשר־שתיקה בעתוני יש־ראל לגבי גילויי העולם הזה ופעולות הכוח החדש מחוץ לכנסת — אין מנוס מלתאר אותם מעל עמודי עתון זה.

הזילזול של חברי הכנסת

למרות הפרעות בשידור הטלוויזיה מה־כנסת השבוע, אי־אפשר היה שלא לראות את הזילזול המשווע השורר בכנסת.

הכסאות עמדו ריקים כשגולדה עומדת

ונואמת על מצב היהודים בארצות־ערב. פה ושם תפסה המצלמה דמות מזקינה ו־משועממת.

צ. ר., תל־אביב

איזה קור!

הנני תלמידת תיכון, אחת מני רבות היושבות ולומדות כחצי יום בכיתה קפו־אה. אולי אפשר היה להפנות את דעתם של המורים לכך שהגיע הזמן לעשות משהו בנוגע לכך?

אני בטוחה שגם הם לא יצאו מופסדים מכך.

תלמידה, תל־אביב

הערת ד"ר שיבא

היום הובא לידיעתי כתבתכם הנוגעת לעבודתי במלחמה בעוני (העולם הזה 1690).

יש בכתבה רצון לקנטר, בעיקר בגברת מאיר; ואף כי אינני חבר במפלגת העבודה, אני חייב לא רק להסתייג מבקורתכם על ראש־הממשלה. אני שלושה חדשים חולה, אחרי התקף־לב; לכן לא יכלה גברת מאיר להזמין אותי. ב) גברת מאיר לא רצתה להצטרף לפעולה בה אני עוסק, כפרטיזן, אבל לא בחלוקת אוכל אלא ברכישת מכונות־כביסה, מק־ררים חשמליים ו־מכונות תפירה ל־משפחות מרובות ילדים, לפני הבחי־רות מחמת הפרוש המסולף שיכל להנ־תן.

שיבא

אני משוכנע ש־הגברת מאיר, אשר הכרתיה מלפחות 30 שנה, חשה כמוני שיש לעשות מאמץ ל־הבטחת המצרכים האלה שציינתי לעיל ל־משפחות מרובות ילדים. ועוד תופתעו שלפני שהופיעה כתבתכם, ואני עדיין לא בתפקיד, כי אם מחלים ממחלת הדור (לב), גברת מאיר מתכננת פתרון לחלק מן ה־משפחות הזקוקות לציוד שציינתי.

אם בכוונת אתם, כנציגי ודוברי הדור הצעיר רוצים לסייע בתיקון השפעת ה־עוני על הדור הגדל בארץ, אבקשכם מאד לסייע בפועל כפי שלמשל עתון אחד או אחר מגייס כסף לשליחת ילד לנתוח ל־חו"ל. עבור סכום כזה תעזרו ל־10 מש־פחות וברצון ניתן לכם רשימת המשפחות הזקוקות למקררים ולמכונות־כביסה ואת־חלק אתכם במצווה שאתם תהיו המוסרים להם את משלוח המנות הזה לפורים.

ד"ר ח. שיבא
מנהל בית החולים תל־השומר

תחרות הצילומים

מצורפת תמונה לתחרות הצילומים.

בתמונה אפשר לראות את השפעת לחץ הזמן על פרצופנו.

תמונת השבוע

אני מציע כהגדרה: לאן עף האף? או לחץ הזמן ותוצאותיו.

ירון יואל,
רמות חפר, דואר מעברות

התנהגותו של רופא

ביום השבת ה־3.1.70 הוזמן ד"ר מיטל

תעריפון המנויים של **העולם הזה**

17.12.69

	לשנה בלירות	לחצי שנה בלירות
● דמי המנוי בארץ	58	30
● לכל ארצות תבל, בדאר רגיל	66	35

דמי המנוי לארצות חוץ בדאר אויר

	לשנה בלירות	לחצי שנה בלירות
● לכל ארצות אירופה ואיראן	86	44
● לארצות־הברית ולקנדה	110	57
● לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, ניגריה, קניה, ציילון, חוף השנהב, תאילנד	120	62
● לדרום־אפריקה, זמביה, רודזיה, גואטמלה	140	72
● למקסיקו, פנמה	150	77
● ליפאן, ונצואלה, ארגנטינה וברזיל	160	82
● לאוסטרליה וניו־זילנד	176	90

בית־ספר לנהיגה המרכזי
„שמחי"
מציע תנאים טובים ונוחים, שרות אדיב ומהיר ללימוד נהיגה בכל סוגי הרכב
לימוד תאוריה חנם.
מהשיעור הראשון לומדים במסלול הטסט. שיטת הלימוד מאפשרת לך לחסוך לפחות 40% מההוצאות.
הקץ לבעיות רשיון הנהיגה
למד בבית־ספר לנהיגה „שמחי"
שנקר 63 חולון, טלפון 846333, אוטובוס 89, 92, 93.

מה כתוב בספר דניאל?

תרגמנו את החלק הארמי של דניאל לעברית בשבילכם. בתוספת פרושים והסברים בחינם לכל הדורש.

פנה בכתב לא.נ. דוגר, ת.ד. 568 ירושלים, ותקבל.

מרח' אלימלך 13 ברמת־גן אשר היה רופא תורן של קופ"ח מכבי רמת־גן אל הגב' רות רפפורט ברח' מודיעין 126, ב־רמת־גן, אשר שכבה זה היום השלישי עם חום גבוה. הגב' רפפורט, סבתי, אשה מבוגרת וחולנית, אשר החום הגבוה עלול לגרום לסיבוכים במחלתה.

ד"ר מיטל בפותחו את הדלת ולפני הכנסו לחדר החולה אמר: „ואתם רוצים לומר לי שהיא לא יכלה לבוא אלי?"

אמי, שהיא אחות במקצועה, ענתה ל־ד"ר מיטל: „ד"ר אבל יש לה חום גבוה!"

תשובתו של ד"ר מיטל לאמי היתה: „הסתלקי מכאן לפני שאני הולך." לא גמר לומר מילים אלה ויצא מהדירה בטריקת דלת מבלי לבדוק את החולה.

האם זאת דרך טיפול והתנהגות של רופא? האם היתה זו התנהגות חד פעמית של ד"ר מיטל?

אסתר ברנר, רמת־גן

טעות

לעולם צודקת

בתוכנית שידורי השבוע שהופיעה במו־סף השבת של ידיעות אחרונות מיום 17.1.70, מצאתי משהו נחמד: 6.35 „זונות מוסיקאליות".

מעניין מה חשב הבחור הזעצר באותו רגע?!

אלכס הירשברג, באר־שבע

תן כותרת!

שלח כותרת מתאימה לתמונה זו. לשולחי 3 הכותרות המוצלחות ביותר יחולקו פרסי ספרים. את הכותרות יש לשלוח על גבי גלויות בלבד לת. ד. 136, תל־אביב, ולציין על הגלוייה: „תן כותרת". המועד האחרון למשלוח הכותרות הוא 7.2.70.

הכותרות שזכו

מתוך הכותרות שנשלחו לתמונה המת־פרסמת למטה, שפורסמה בגליון 1689, נב־חרו הכותרות הבאות:

● **„בוס, מעוניין בכמה צילומים פורנוגרפיים?"**, משה שושן, יצחק בן־דור 11, קרית־משה, ירושלים.

● **„שמע! אתה יצאת בתמונה כמו קוף!"**, מרדכי דן, המלך ג'ורג' 76, תל־אביב.

פרסי הספרים ישלחו לזוכים בדואר.

תענוג. תענוג של ממש והפעם עם מי פנים לאחר גלוח After Shave Lotion של **קינגסמן**. מי פנים לגבר היודע להעריך הרגשת רעננות וריח גברי נעים. לגילוח מושלם השתמש גם בסכין הגילות העשוי פלדת אל-חלד של **קינגסמן** ובקצף לגילוח Luxury Shave ולהשלמת ההופעה. דיאודרונט גברי Cologne Stick, מי קולון Cool Off וקרם לשיער Hairdressing Cream. בקש את סדרת מוצרי **קינגסמן** באריזה הכחולה-מוזהבת. סדרת מוצרי **קינגסמן** נועדה לגבר המעודכן.

תענוג לגבר עם קינגסמן - השם שכבש את הגבר האמריקני.

תענוג לגבר עם KINGS MEN·

דוקי-סטודיו אור-צילום איתמר

עכשיו כבר מותר לגלות - בפעם הראשונה

מתפרסמים הסיפורים המלאים של המלחמה בתעלה

מזה שנתיים מהווה חזית תעלת סואץ את חזית המל־חמה העיקרי של צה"ל. למרבית אזרחי ישראל יש רק מושגים קלושים על המתרחש בחזית זאת. הדיווחים והודעות הדוברים, הנמסרים מדי פעם, מוגבלים באיסו־רי פירסום רבים. אולם דברים רבים, שהיוו סודות בשע־תו ולא הגיעו לידיעת הקהל הרחב, מותרים לפירסום כעבור זמן. ספר חדש שהופיע השבוע, „סואץ — אש על המים", מאת סופרו הצבאי של „מעריב", אלי לנדאו, שופע גילויים מסוג זה — דברים שלא ניתנו בשעתו לפירסום. לקט של כמה מגילויים אלה, מעט מזעיר שהותר לפירסום, עשוי לצייר תמונה ברורה יותר של „המלחמה על המלחמה" המתנהלת לאורך חזית זו.

כל סודות המלחמה

הקרב הראשון

שבועיים אחרי המלחמה

הקרב הראשון על התעלה החל בדיוק שבועיים אחרי תום מלחמת ששת־הימים. הוא התפרסם בשם „תקרית ראס אל־עייש". עתה ניתן לגלות לראשונה את פרטי הקרב:

בקילומטר ה־17, על דרך העפר, עצר מפקד הסיור את הכוח. מן הזח"לם הראשון דיווחו לו, כי על הדרך פוזרו מוקשים. כמה חיילים זינקו מכלי־הרכב והחלו חופרים בידיהם את הקרקע הבוצית. חמישה־עשר מוקשים הוצאו בזה אחר זה מתוך השביל הצר. מפקד הסיור פקד להמשיך.

זה ימים אחדים לא נערך סיור על הסוללה הצרה, המולי־אשר ממערב. האש המצרית תכפה והלכה. ניכר היה, כי המצרים תיכננו קודם־לכן את ההתקפה על הסיור הישראלי. בחסות החשיכה קרבה שריונית מצרית לשפת התעלה והחלה בוחרת מטרות מקרב הכוח הישראלי. סגן גדעון זינק חשוף במעלה הסוללה ובידיו באזוקה. המצרים ירו בו כמטורפים. הכדורים התיזו תימרות עפר סביבו. הוא ירה פגז ראשון והחטיא. הפגז השני הדליק את השריונית. בעוד הטאנקים מפלסים את דרכם, תוך כדי אש, אל כוח הסיור, שאותו ביקשו לתגבר, היו חיילי החרמ"ש נכונים להסתער על הכוח המצרי.

כאלף מטר חצצו בין היחידה המצרית לבין הכוח הישר־אלי שהחל מתקדם ברגל לאורך הסוללה לקראת ההסתערות הצפוייה. שררה עלטה מוחלטת, אשר ניצתה מדי פעם בפעם באורותיהם של פגזי־התאורה ובפגזי־המרגמות, שהת־החל לנוע, לאור היום, לעבר היעד שהוקצה לו. בדרך גילו עקבות טריים על החול הטובעני לרגלי הסוללה. תוך כדי הליכה מצאו החיילים הישראלים מיכלים מלאי מי־שתיה. היה זה מיצרך חיוני ללוחמים, שהאספקה עדיין לא הגיעה אליהם. לא הרחק ממיכלי־המים נתגלו גם מצרים שפתחו במנוסה. אחד מהם נפל בשבי.

בצהרי היום החלה הפגזה מצרית חדשה. הפגז הראשון פגע במפקד הפלוגה, רב־סרן אוריאל מנוחין, בעודו נשען על טאנק כשלידו השבוי המצרי שנתפס ליד מיכלי המים. מפקד הפלוגה נפל מתבוסס בדמו והשבוי נמלט. 15 דקות רצופות נמשכה ההרעשה על הכוח הישראלי החשוף. בגלל מיבנה השטח הוחלט על פינוי נפגעים דרך היבשה. כשפתח הזחל של אוריאל מנוחין בדרכו דרומה, עלה על מוקש. אוריאל הושלך מן הזחל.

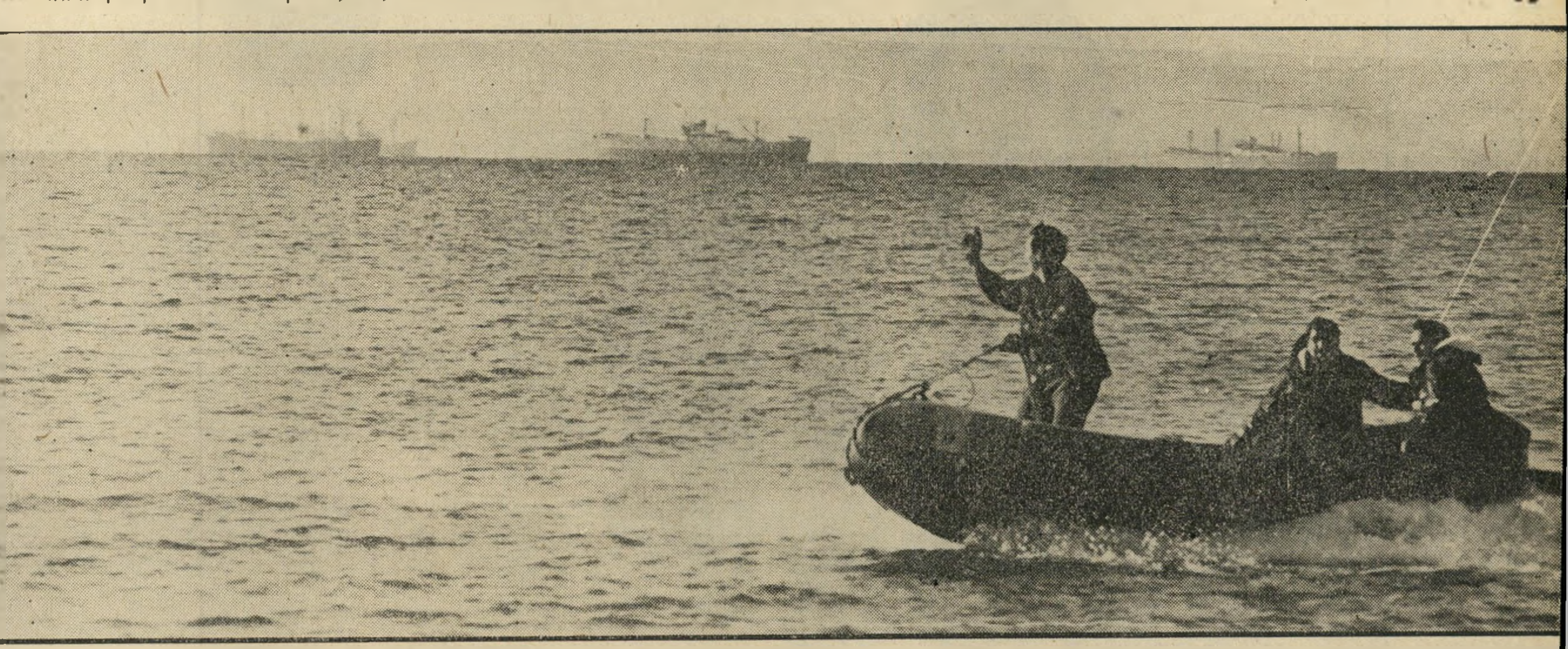

חופש השיים

זמן קצר אחרי המלחמה התנהל הקרב על חופש השייט בתעלה. אחרי שהמצרים השיטו את סירותיהם בתעלה, הוריד צה"ל סירות גומי של אנשי קומנדו־ימי. כשפתחו עליהם המצרים באש, השיבו כוחות צה"ל באש טנקים לעבר ערי התעלה, שאילצו את המצרים לנטוש ערים אלה.

כה מן העיר קנטרה לעבר פורט פואד. הסיירים נימנו עם עוצבת מילואי־שריון שלחמה בסיני והופקדה על הגיזרה. בתום הקרבות נתפרסו היחידות בעמדות־מגן דלילות, שניכרו בחופזה על שפת המים. עד לבוקר ה־1 ביולי 1967 נערכו סיוריהן באין מפריע על אדמת המלחה, לאורך סוללה רצופת חול טובעני, בתוך גוף חדש.

משניתנה הפקודה להמשיך בסיור כמתוכנן, נשלח כוח לתגבר את הסיירים. צוות משוריין מיחידתו של מפקד הגדוד טוביה, בפיקודו של מפקד הפלוגה אוריאל מנוחין, תפס את מלוא רוחבה של סוללת העפר והחל מתקדם בזהי־ות אל הגיזרה שבה נתגלו המצרים. כל אותה שעה נעו הטאנקים נכונים לירי, כשהם מצדדים את תותחיהם כלפי העמדות המצריות ממערב. בשעה 7 נפתח הקרב מול העיירה ראס אל־עיש.

המצרים הפעילו את סוללות־החוף המוצבות באיזור פורט סעיד. שלוש שעות נמשך קרב מרגמות בין הכוח שנע על סוללת העפר לבין סוללות הארטילריה והעמדות בקעו ברעם אדיר סמוך לכוח. לפתע נשמעה קריאה מבוהלת בערבית: „מי אתם?" היתה דממה ואחרי־כן קרא לעומתם מפקד־הפלוגה מנוחין: „מי אתם? „מצרים" — השיבו לו הזקיפים. „שימעו — צעק אליהם בערבית — יש כאן הרבה יהודים המסתערים עליכם, זירקו את הנשק והרימו את הידיים". היו בין החיילים המצריים, מורגלי קרבות קודמים, שצייתו לפקודה והחלו לנוס. אחרים פתחו באש מטווח קצר.

ההסתערות נמשכה זמן מועט בלבד. בחצות התמוססה ההתנגדות המצרית. עשרות מצרים נסו לעבר התעלה ואחדים מהם זינקו אל המים ושחו אל הגדה השניה. אחרים טיפסו על הסירות, אך הוכרחו לנטשן לאחר שהמים חדרו לתוכן מבעד לניקבי הכדורים. לכוח הישר־אלי ניתנה הוראה להתקדם עד לקילומטר העשירי.

עלה השחר. בשטח נתגלו, מפוזרות, גוויות המצרים שנהרגו בקרב, מכשירי קשר, כלי נשק וסימני התחפרות תפוזים במקום שבו ניצבו המצרים בלילה. הכוח הישראלי כשהגיעו אליו חייליו, כבר היה ללא רוח חיים. הכוח שנע מקנטרה כדי לסייע לפינוי הפצועים נלכד אף הוא בתוך מערבולת הקרב, שנמשך לסירוגין מצהרי יום ועד לשעות הלילה. אוריאל שכב באלונקה על סיפון הזחל, כשגופתו מכוסה בשמיכה. הזחל נסע באורות דולקים. למחרת, בשעות הבוקר, הודיע קצין העיר ברחובות לאשתו ההרה ולשתי בנותיו, כי אוריאל, הבעל והאב, נהרג. כך נסתיים הקרב הראשון במלחמה על התעלה. כך טעמו לראשונה חייליו של צבא המנצחים את טעמה המר של אחזקת קו במיגננה.

תת-אלוף מן

עלה על מוקש

תת אלוף מנחם („מן") אבירם, הוא כיום מפקד כוחות

מעוז בתעלה צה״ל החל במלאכת ההתבצרות בתעלה רק אחרי ההפגזות הארטילריות הכבדות של המצרים. כתוצאה מכך הוקם **קו בר־לב** המורכב משרשרת של מעוזים. לאזרחי ישראל יש רק מושג קלוש איך נראה מעוז כזה בתעלה. תמונה זו, שפורסמה בשבועון הגרמני **שטרן**, צולמה במעוז בתעלה.

על המלחמה

צה״ל ברצועת עזה ובצפון סיני. שבועות מיספר אחרי המלחמה הוא עמד בסכנת חיים:

המצרים הוסיפו לחצות מדי פעם את התעלה ולמקש את הדרכים הצרות והטובעניות. באחד הסיורים עלה גם מנחם („מן״) אבירם (אז אלוף־מישנה) על מוקש. „לגנרא־לים יש מזל,״ אמרו החיילים בחיוך לאחר שבדקו ומצאו כי לא אונה לו מאומה.

מלחמת ההתשה התחילה במשחק כדורגל

ב־8 בספטמבר 1968 פתחו המצרים לראשונה בהפגזה ארטילרית כבדה לאורך כל חזית התעלה. בהפגזה זו נהרגו עשרה חיילים ונפצעו 18. אולם שלב מלחמת ההתשה של המצרים התחיל בהרעשה הגדולה של ה־26 באוקטובר 1968. בהפגזה זו נהרגו 13 חיילים. עתה ניתן לפרסם לראשונה כי האבידות נגרמו שעה שהפגזים נחתו על מגרש בו שיחקו חיילים כדורגל.

מעברה השני של התעלה נכנסו בשבת, ה־26 באוקטובר אזרחים מצריים למיקלטים. אנשי־צבא ישבו דרוכים בעמ־דותיהם. בשעה 4.55 אחה״צ עשה הליקופטר את דרכו, מרחף ברעש סמוך לאדמת החול של המידבר. ההליקופטר נשא את שגרירה החדש של ישראל בוושינגטון, רב־אלוף יצחק רבין, מן התעלה צפונה. אותו יום סייר הרמטכ״ל לשעבר בקוו ההזית. הוא הוסע ברכב קל עד למוצב הצפוני אשר ממול לפורט־פואד. רבין הביע באוזני הקצינים המלווים את התרשמותו מן החיילים ושוחח באריכות על־אודות הביצורים. גם אותו, כאיש־צבא מנוסה, הדאיגה בעיית ההתבצרות במיוחד לאור נסיון העבר הקרוב.

בקנטרה עדיין נותרו בתי־קפה פתוחים, וקולות מוסיקה מזרחית רעשנית נפלטו מתוכם. האזרחים המעטים, שנותרו לפליטה בעיר ההרוסה, עסקו בעבודותיהם — מהם בשי־פוץ ההריסות, מהם בעבודות־דחק, שאירגן בשבילם המימ־של הצבאי.

אותה שעה התגלגל כדור־העור במגרש שבקנטרה למרכז המישטח. לפחות חמישה שחקנים־חיילים נלחמו עליו בשצף־קצף כאשר נשמע רעם עמום, כבד, שנהפך חיש־מהר לסערת אש, אשר כמותה לא נשמעה מעולם בתעלה. עשרות ומאות פגזים נחתו במגרש ובסביבתו בעוד שחקנים וצופים נמלטים לכל עבר בתורם אחר מחסות.

שעה ארוכה רעמו התותחים בהתמדה, כשהם פוגעים בלא הבחנה בכל מטרה שנזדמנה לאורך הקוו. בתוך כך החלו פגזים נוחתים גם בסמוך למכונית־משא, שמארגזה נפלטו עשרות טיילים נדהמים. זינוקם בא בעיתו. האחרון שזינק מן המשאית שמע היטב חבטה עמומה בדופן המכו־נית, שהחלה להעלות עשן ואחרי־כן לבעור. הציוד שנותר במכונית נשרף לנגד עיניהם הכלות של הטיילים. מפקד־טאנק אמיץ צריך היה לעבור בדרך המופגזת כדי לחלץ את האזרחים המבוהלים ולהעבירם אל מחסות. על מיבצעו זה הומלץ לאחר־מכן לקבלת ציון לשבח על אומץ־לב.

בשעה 5.00, חמש דקות לאחר שנפתחה ההרעשה, נשמע קולו של קריין ראדיו קאהיר. בקולו ההיסטרי הודיע על התקפת טילי־קרקע ישראליים, שנענתה בתגובה מוחצת כחלק מ„מדיניות המנע של מצרים״. הפעם תיכננו המצרים את התקפתם עד לפירטי הפרטים. גם צד ההסברה לא נעלם מעיניהם. ואילו מן העבר הישראלי לא עלה עניין זה כלל על הפרק. כמה פעולות חיוניות יותר קדמו לשלב זה. ראשית — חילוץ הנפגעים וההרוגים. יוסי, שבמרוצת ההפגזה שהה במיפקדתו בקנטרה, שלח מיד לאחר שהחלה ההרעשה שני טאנקים לתור ברחובות אחר נפגעים. השריונאים העמיסו על סיפוני הפלדה חיילים שמצאו מחסות ארעיים. אלה הובאו אל פתחי הבונקרים. נסרקו מגרש הכדורגל וכן מבואות העיר. בתי־הקפה נשארו פתוחים ומקלטי־הראדיו הוסיפו לפלוט את המוסיקה המונו־טונית שלהם, שנבלעה בקולות־הנפץ הבלתי־פוסקים. הטאנ־קיסטים אספו את החיילת שנותרה במיקלחת והביאוה אל בונקר הפיקוד. „ספק אם יזכרו את ההפגזה״ — אמרה. „אבל ודאי יזכרו החיילים את העובדה שישבתי עטופה בשמיכה כל זמן ההפגזה.״

משה דיין נסע בשדה־מוקשים

למחרת ההפגזה המצרית ערך משה דיין סיור בקו התעלה:

למחרת פורסמה כותרת בעתון־הערב הפאריסאי „פראנס סואר״: „מה שלא גילו לוחמים ישראליים בשתי עיניהם גילה משה דיין, שר־הבטחון שלהם, בעינו האחת״. ואמנם, היה זה משה דיין אשר גילה בעת סיור, שערך למחרת בקוו, את גווייתו של איש־הקומאנדו המצרי, שנהרג בקרב היריות ליד צומת המיתלה ונעזב על־ידי חבריו שנסוגו על המים. העיתון הפאריסאי לא גילה כי דיין עשה דרכו ברכב חרף מחאותיהם של אנשי הצבא. לאחר שיצא מן השטח נתגלו 30 מוקשים מפוזרים סמוך לעקבות גלגלי רכבו בחול.

סיפור הפשיטה על נג׳ע חמאדי

ב־31 באוקטובר 1968, נערכה הפשיטה הראשונה של צה״ל על אדמת מצריים, מהעבר המערבי של תעלת סואץ, פשיטה על תחנת הטראנספורמטורים של העיירה נג׳ע חמאדי בעמק הנילוס. בפעם הראשונה ניתן עתה לפרסם את תיאור הפשיטה:

תושבים מקומיים סיפרו, כי סמוך לשעה 11 לפני

(המשך בעמוד 10)

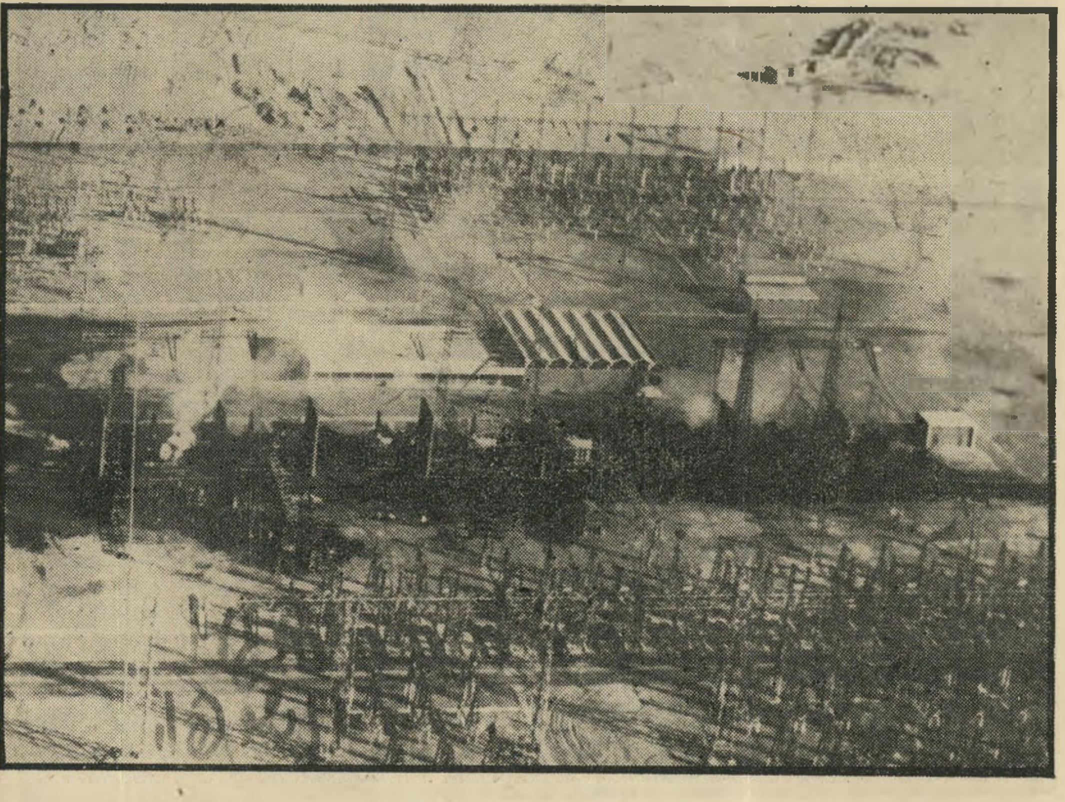

נג׳ע חמאדי בפעם הראשונה הותר לפירסום צילום של תחנת־הכוח החדשה שנבנתה על־ידי המצרים בנג׳ע חמדי בעמק הנילוס, אשר שימשה כמטרה לפשיטה הראשונה של צה״ל לעמק הנילוס. בתמונה נראית תחנת הטרנספורמטורים שנפגעה, אחרי הפשיטה של צה״ל אשר נערכה ב־31 באוקטובר 1968.

„עשרה לוחמים של צה"ל ניתלו על האנטנה של המכ"ם המצרי" — כדי לפרקה ולאפשר העברתו לארץ

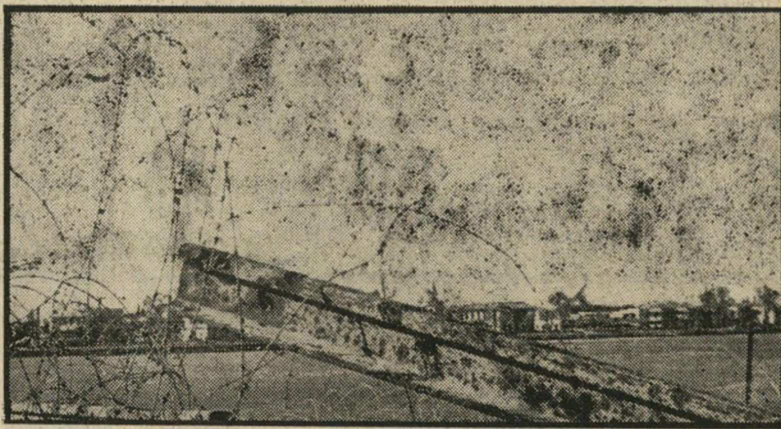

סקייהוק ישראלי מפציץ בתעלה

צילומים אלה הם מהצילומים המעטים שנעשו המראים את הפצצת חיל־האוויר של צה"ל על עמדות המצרים בתעלת סואץ. שני צילומים אלה, הלקוחים מתוך הספר **סואץ — אש על המים**, של כתבו הצבאי של **מעריב**, אלי לנדאו, מראים: מימין — מטוס סקייהוק ישראלי מטיל פצצות על עמדות המצרים בתעלה. משמאל — ענני עשן ואבק אחרי התפוצצות הפצצות במקום בו הן הוטלו.

(המשך מעמוד 9)

חצות שמעו רעש מוזר של כלי־טיס. העירניים שביניהם היו משוכנעים, כי אלה הם מסוקים מצריים.

דקות אחדות לאחר־מכן טיפסו שני לוחמים על חומת האבן הגבוהה המקיפה את תחנת הכוח. השניים, נתן ומשה, בחנו בהתרגשות את המיתקנים הרדומים. עודם בולשים את השטח שדרכו יכנס הכוח לתחנה, הבחין נתן במצרי לביש גאלאבייה לבנה, שישב לרגלי החומה. המצרי ניבט בפחד בשני האנשים הזרים. נתן קרא אליו בערבית להתקרב אליהם. המצרי היסס שניות אחדות ואחרי־כן נעלם בריצה מהירה לעבר עמודי המתח הגבוה. השניים היו משוכנעים, כי לא יספיק להזעיק עזרה, וניגשו מיד לנצל את הזמן המצומצם העומד לרשותם.

עודם מכינים, תוך כדי ריצה טרופה, את הטראנספורמא־טורים לפיצוץ, נשמעו קולות בערבית ונתגלו חמישה מצרים חמושים, המתקרבים כשהם פרושים בשרשרת, אל המקום שממנו נמלט השומר המצרי. מטווח קרוב פתח אחד הלוחמים באש. מצרי אחד נהרג ושני נפצע. צעקותיו הקולניות של הפצוע ושאון היריות השביתו את הדממה. שלושת המצרים, שלא נפגעו, פתחו במנוסה. עתה ידעו הפושטים, כי נותר להם רק זמן קצר לסיים את מלאכתם. ואמנם, החבלנים נחפזו מטראנספורמאטור אחד למישנהו, הניחו את חומרי־הנפץ והתקינום לפיצוץ. לאחר־מכן שבו ופנו לעבר החומה. בעוד משה, מפקד החבלנים, מפעיל את מיתקני־הפיצוץ, נשמעו קולות ירי. ממחנה טכנאים, סמוך לתחנת־הכוח הגיע כוח מצרי על־גבי רכב, לאחר שהיריות משכו את תשומת־לבו. ממש ב־אותו רגע התחוללה התפוצצות ענקית.

שבעים טונות השמן, המצויות בכל טראנספורמאטור פעלו את פעולתן. הלוחמים הועפו מגל־ההדף הכביר והשתרעו על האדמה כשהם מכסים את ראשיהם בידיהם בגלל החום הרב ששפע כתוצאה מן הפיצוץ. מפקדם האיץ בהם לגלוש אל מעבר לחומה ולהיחפז אל נקודת הנסיגה המתוכננת. אז־אז נשמע רעם התפוצצות מאיזור הגשר שליד העיירה קאנא. אותה שעה לערך נשמעו התפוצצויות נוספות, כ־50 ק"מ ממערב לגשר קאנא, סמוך לגשר אחר ששימש סכר־ויסות לנילוס.

אזרחים מבוהלים וכוחות משמר מיהרו אל שלושת המקומות שמהם נשמעו ההתפוצציות. באחד הגשרים ניבעה חור ענק ותומכות־הביטון של הגשר זועזעו. הגשר השני נפגע גם הוא. תחנת־הכוח נראתה כמיפלצת מעוכה.

ראשי המדינה חששו מהתערבות סובייטית

בליל פשיטת נג'ע חמאדי היו האמונים על הבטחון דרוכים לקראת האפשרות, כי התפתחויות נרחבות בקנה־מידה תתחוללנה בתעלה. הרמטכ"ל יצא לחזית סיני, אל מיפקדת הכוחות, כדי לעמוד מקרוב על מהלך הפשיטה. נילוו אליו במסעו האלוף ישראל טל, מפקד גייסות השריון, וסגנו תת־אלוף אברהם אדן, הידוע בכינויו „ברן".

השאלה, שניצבה אז על הפרק, היתה אם ההרעשה החוזרת מן ה־26 באוקטובר אינה מבשרת פתיחה של מיתקפה גדולה, שעל־אודותיה לא פסקו המצרים מלדבר, מיתקפה שפירושה נסיון לצלוח את התעלה. היו שטענו, כי ההרעשות הארטילריות משמשות „ניסוי כלים" לקראת האפשרות הזאת.

ראשי המדינה שאלו עצמם אותו ליל נג'ע חמאדי, כמו בפעמים קודמות, היכן מקומם של הרוסים במצב החדש והמסוכן שנוצר לאורך התעלה. היו שגרסו, כי הרוסים יהיו מוכנים להתערב גם באופן פיסי במקרה שייערך קרב במידבר. היו שטענו, כי במסגרת האסטרטגיה הכוללת של ברית־המועצות במזרח התיכון סבורים השליטים הסובייטיים, כי מוטב להם לשמור על הישגיהם הגדולים בקרב מדינות ערב גם שהמצב אינו לטובת המדינות הערביות.

מכל מקום, באותם ימים גברה דעתם של אלה שסברו, כי „הרוסים באים" ומשום כך שקלה ישראל את צעדיה בזהירות מרובה. רק מאוחר יותר עתידה היתה סכנה זו — לפחות במישור הצבאי — להתבדות.

„ברן" תיכנן את ההתבצרות בתעלה

שרשרת המעוזים של צה"ל בתעלה מכונה בשם „קו בר־לב" על שמו של הרמטכ"ל. אולם האיש שתיכנן את הבצורים היה האלוף אברהם („ברן") אדן. מגלה הספר:

באחד הימים הביע „ברן" את מישאלתו לקחת חלק בדיון בנושא ההתבצרות. „נדמה לי שהגעתי לאיזשהו פתרון. אולי אוכל גם אני לתרום משהו", אמר. נתקבל אישור לצרפו לדיון. בישיבת אותו לילה מונה תת־אלוף ברן לראש צוות התיכנון. הוא ביקש לקבל עליו גם את הגשמת ההתבצרות והמינוי אמנם ניתן לו.

„מיבצע צוללת!" לסתימת הפרצות בסוללה

בסוף חודש אפריל 1969 התרכז מיבצע ההתבצרות של צה"ל בתעלה, בסתימת הפרצות בסוללת העפר המתמשכת מקנטרה צפונה עד למוצבים הצפוניים של צה"ל בתעלת סואץ. המצרים ניסו להפריע בכל האמצעים שבידם לסתימת הפרצות, כדי לאפשר לרכב צה"ל לנוע באיזור בהסתר.

צי הטראקטורים, שהובל לגיזרה הצפונית, לא סייע בת־חילה אלא סיוע מועט. בעיית עבירותו של הצי המיכני הכבד בדרך החשופה והיחידה, השוקעת שוב ושוב בשולי הביצה, הכבידו מאוד על הגבהת הסוללה. לגיזרה הצפונית הובלו פחים, קרשים ושקי יוטה כדי להסתיר את העובדים מעיני המצרים, שהוסיפו לירות ימים רצופים. לילה אחד הונחו הפחים על־גבי הסוללה. בעלות השחר הועפו הפחים ממקומם בפגיעות ישירות של תותחי הנ"ט מעברה השני של התעלה. מן ההכרח היה לבקש פתרונות אחרים.

הבעייה העיקרית ניצבה בפני אלה שעסקו בסתימת הפירצה הסמוכה למוצב הצפוני הקיצוני. מול הפירצה

פשיטה ימית יחידות הקומנדו הימי של צה"ל זכו לפירסום עקב השתתפותן בפשיטות של צה"ל במיפרץ סואץ. בתמונה נר־אים אנשי קומנדו ימי וחיילים אחרים בשעת יציאה לפשיטה.

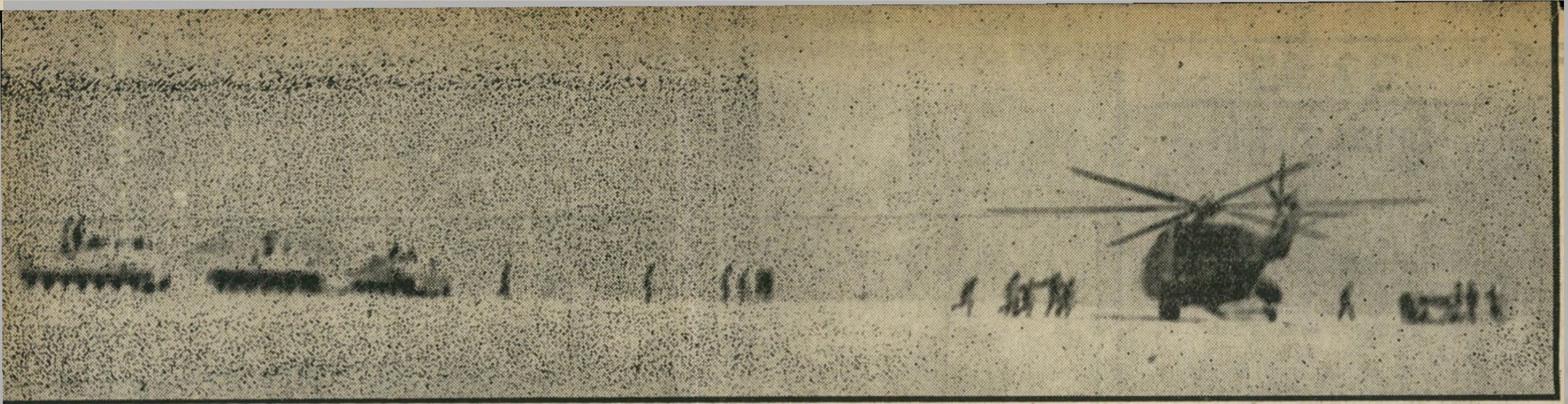

הפשיטה המשוריינת

תמונה שטרם פורסמה מהפשיטה המשוריינת של צה״ל לחוף המצרי בסואץ, שהדהימה את העולם. בתמונה נראה פצוע מובל אל מסוק ישראלי שנחת על אדמת מצרים בשעת הפשיטה. בעיתונות העולם פורסם, כי צה״ל השתמש בפשיטה בטנקים סובייטיים

הגדולה והאחרונה נערכו המצרים נואשים. ביודעם, כי סתימת הפירצה הזאת משמע סתימת הגולל על מאמציהם לחנוק את הצפון. ואומנם, הקרב על הפיתחה הזאת נמשך שלושה שבועות רצופים, מסוף אפריל ועד למחצית מאי.

אל הפיתחה נגררו מרכבי אוטובוסים, שהובאו מן הצפון. אמורים היו להעלות את המרכבים אל פיסגת הסוללה. תותחי הנ״ט המצריים העלו גם קרונות אלה באש מיד כשהתגלו. לימים נמצא רעיון פשוט: לגרור לשם מיכלי נפט, שלא היו אלא קרונות רכבת ששימשו להובלת דלק. הקרונות היו עשויים לוחות פלדה בעובי של 12—15 מ״מ. המיכלים הכבדים נגררו על־ידי טאנקים בדרך הארוכה אל הפיתחה הצפונית.

מתחנת הרכבת בקנטרה, מהלך 40 ק״מ, הסיעו הטאנקים את הקרונות בחשיכה לאורך הדרך המשובשת. „מיבצע צוללות" — כך קראו החיילים לנסיון האחרון, על שום הצינורות שנזדקרו מעל לקרונות ויצרו רושם של צוללות שמעליהן מתנשא פריסקופ. בלילה נגררו המיכלים אל הפירצה. נהג טאנק היה מקבל הוראה לזוז. נוסע במהירות אל הפירצה, ובקצה סוללת־העפר היה מתיר את המיכל מאסוריו, וטרקטוראי היה נרתם ביצול־ריכבו של המיכל. חשוף לאש הנ״ט היה נע כמתוכנן, מניח את הקרון המשוריין לרוחב הפירצה, מנתק עצמו מן הקרון ופורץ אל מאחורי הסוללה.

מאות פגזי נ״ט נורו בלילות האחרונים אל הטאנקים והטראקטורים, אך חרף האש הסתכנו הטרקטוראים, אנשי חיל־ההנדסה והשריונאים וגררו את הקרונות לרוחב הפירצה.

ב„סולם גנבים" למיבצר האי גרין

סיפור הפשיטה על האי גרין היה אחד מסיפורי הלחימה המופלאים של צה״ל בשנה האחרונה. לראשונה מתפרסם סיפור הלחימה על האי בספר „סואץ — אש על המים". להלן, קטע קצר מתוך תיאור הפריצה למיבצר שבאי:

גדי, שפגע בזקיף, טיפס אל הגשר, פרץ אל העמדה שעל המיבנה העגול של המכ״ם וחיסל ברימון־יד את אנשיה. מן העמדות שעל הגג נשמעו צעקות וקולות־פקודה רמים בערבית. המצרים עדיין לא ידעו מהיכן מטפסים הפושטים אל הגג וניסו לאתר את מקור הפורענות. שני לוחמים שילבו את אצבעות־ידיהם כבמישחקי הילדים, יצרו „סולם גנבים" ויצרו מדרגה חיה לרגלו של עמי.

כשהוא מאמץ את שרירי גופו, נאחז בפאת הגג ובמעקה הבטון והחל גורר עצמו כלפי מעלה. משנתגלה ראשו מעל לחגורת הבטון הושלך לעברו רימון. נתז פגע בו והוא נפל לאחוריו. בעיניים קמות צפו בו חבריו. לאחר שהות קצרה התאושש וחזר על מיבצעו. הפעם הצליח להגיע אל הגג, שלף רימון והטילו אל העמדה הקרובה. הרימון התגלגל ולא התפוצץ בגלל הרטיבות שספג במים. עמי, הרכון על מירצפת־הבטון של הגג, הטיל רימון נוסף שהתנפץ בקול־רעם. רסיסי בטון התעופפו לכל עבר. העמדה שותקה. חמשת המצרים שנמצאו בעמדה רוסקו ברסיסי הרימון וקולות הפצועים, הנאנקים מכאבם, הצטרפו לשאון־היריות הרצוף: אש המיקלעים והתת־מיקלעים שטפה את הגג. עמי גחן על המעקה, וכשהוא משלשל את מחצית גופו, מתח את ידיו והניף את חבריו למעלה.

נושא חומרי־הנפץ עט אל מקום הפירצה. האנשים, שהמים הגיעו עד חזותיהם, טיפסו על הקיר החלקלק כשנשקם מכותף והטילו עצמם מן המידרכה אל מעבר לחגורת־הבטון שעל הגג. הפריצה המדהימה נמשכה דקות ספורות. מעבר הקטע הגורלי מן המים אל הגג נסתיים בצורה מושלמת. רק לוחם אחד נפצע ברגלו במרוצת הקרב אל היעד.

על הגג, סמוך למקום שממנו טיפסו הלוחמים, שכב חייל מצרי הרוג ובגדיו בוערים. האש ליחכה באיטיות את בגדיו וריח בשר חרוך מילא את האויר. הלאה מן האש הנוראה הזאת שררה אפילה, שהוארה רק בהבזקי הרימונים ובמטחי הירי. גופתו הבוערת של המצרי שימשה תמרור ללוחמים, שהוסיפו לזרום בדרכם אל עמדות התותחים.

מיבצע הרמת הראדאר — הרתכים עבדו כל הלילה

חמש־עשרה דקות לאחר חצות, ב־27 בדצמבר 1969, יצא הסמל מוחמד ערפאת מפתח בונקר־הפיקוד של המוצב בראס גארב. רעש הגנראטור, שהופעל לפתע, עורר אותו משנתו. אנטינת המכ״ב הגדולה, שניצבה על גבעת־חול שהתנשאה מעל למוצב הקטן, סבבה כמטוטלת על צירה בחצאי־סיבובים ימינה ושמאלה. הסמל ערפאת הצית סיגריה ובלש בעיניו את גדר המוצב. הוא נעץ את עיניו במזרח, לעבר המים, וראה את האבוקות הזוהרות של הגאז הבוער בבארות־הנפט של אבו־רודס.

מדי לילה, כשעלה על הדיונה, ראה את האבוקות, ומדי לילה היה המראה ועובדת קירבתם של הישראלים, מעלים מחדש את חמתו, אף כי מימיו הרחבים של המיפרץ היקנו לו הרגשת בטחון. לפני שנתיים נמצא ערפאת במחנה שבויים בשטח ישראל. הוא ניצל בנס מן המלחמה ונלקח בשבי בידי הישראלים. שישה חודשים שהה בין גדרות התייל. כשעבר, במסגרת חילופי השבויים, מקנטרה מערבה למולדתו, נשבע, כי לעולם לא ילבש עוד את מדי הצבא. בבואו הביתה היה הכל שונה. אנשים ברחוב דיברו אחרת ונעצו בו עיניים מלאות בוז. המלחמה שינתה את סביבתו. הוא חש בשני העצום בשעה שישב בבית־הקפה הקטן ושתה קפה שחור עם חבריו, קולות הצחוק ומילות השבח, שהיה רגיל כי יורעפו עליו, לא נשמעו עוד. לבסוף קץ בכך והחליט להפר את שבועתו.

עכשיו שכבו הגששים במרחק של כשלושים מטר מן המוצב. הם הבחינו בנקל באנטינת המכ״ם, העשוייה רשת פלדה, שהתרוממה מעל לדיונות החול, ובסמוך לה באנטינה נמוכה יותר. שני קרונות כהים, שהיו מחוברים למרכבי מוכניות **זיל**, מתוצרת סובייטית, ניצבו לא־הרחק מן האנטינות. לרגלי דיונות החול הלבין אוהל, שהכיל את מיצבור התחמושת. מיכלי דלק נערמו ליד האוהל. לפתע, כשהחל הגנראטור להרעיש והאנטינה הגבוהה החלה סובבת על צירה, קפאו האנשים שליד הגדר, לפתו את כלי־נשקם ונעצו את עיניהם כמכושפים באנטינה. עשר דקות תמימות נצמדו אל החול, בוחנים בעיניהם העייפות ממאמץ את המכשיר המזמזם שנע אנה ואנה. פיתאום קפאה האנטינה על עומדה. שיקשוק דריכה של כלי־נשק; צעקה בהולה מן המוצב — ועל קו הרקיע ניגלו דמויות מספר, שהחלו רצות ומצווחות בקולי־קולות. מפקד כוח הפשיטה התרומם על רגליו ושאג בהתרגשות: „להסתער להסתער קדימה! מהר." בדיוק 25 דקות לאחר חצות, ברגע שבו קפאה אנטנת המכ״ם, התלקחו הגבעות מהיריות.

קרב היריות נמשך עשר דקות. עכשיו שוב לא ירה איש. עיתוני המערב, שתיארו לאחר־מכן את שהתרחש, סיפרו כי צוותי הרתכים שבין הפושטים פנו בדממה לעבר הקרון המערבי ולעבר אנטינת המכ״ם הגבוהה.

צוותי הרתכים פתחו בעבודה. האש, שנתגלתה אותו לילה במוצב המצרי העשן, לא בערה כמותה, בנסיבות כאלו, בשום מקום אחר על־פני כדור הארץ. הרתכים, חגורים חגורי־קרב ותת־מקלעים לשיכמם, הפעילו את המבערים שבידיהם. נגיהות של ברזל מלובן ניתזו לצדדים והאירו את פני הלוחמים המאבטחים את המוצב.

הכבלים החשמליים, ושאר אמצעי־החיבור, אשר ריתקו את חלקי המכ״ם אל הקרונות, נותקו בזה אחר זה. קולות הברזל החורק תכפו ותר ויותר. „כמו עץ חג־המולד", פלט אחד הלוחמים שזכר את תאריך ליל־הפשיטה. עשרה לוחמים ניתלו על מוטות הפלדה הקרים של האנטינה, מאמצים את שריריהם כדי להעתיקה ממקומה. זו היתה תמונה מיסתורית, הלקוחה כביכול מתוך פולחן נדיר. הלוחמים, התלויים על רשת הפלדה, דומים היו לנרות חג־המולד.

עיתוני המערב ידעו לספר לאחר־מכן, כי הכוח הישראלי פונה מן המוצב בהליקופטרים תוארה גם דראמה, שהתחוללה מעל למיפרץ סואץ, כאשר הליקופטר ישראלי, אשר נשא מתחת לגחונו קרון מכ״ם מצרי, כימעט נפל המימה. עודו נאבק על ייצוב כלי־הטיס, ביקש טייסו להטיל את המטען היקר אל מימי המיפרץ. ברגע האחרון נמנע הדבר.

כשעלה השחר, הגיעו אנשי־הפשיטה לצידו המזרחי של המיפרץ. חבורת המפקדים הצטופפה סביב הפושטים כדי לשמוע פרטים על המיבצע, בעוד חבורת טכנאים מטפלת במכשירי המכ״ם שהונחו על החוף. תוך כדי דיווח בקעו פירצי־צחוק מקרב הלוחמים היגעים שנתפרקו ממשא המתח העצום — צחוק של אחוזי־דיבוק, שהתנפץ אל המכ״ם הדומם.

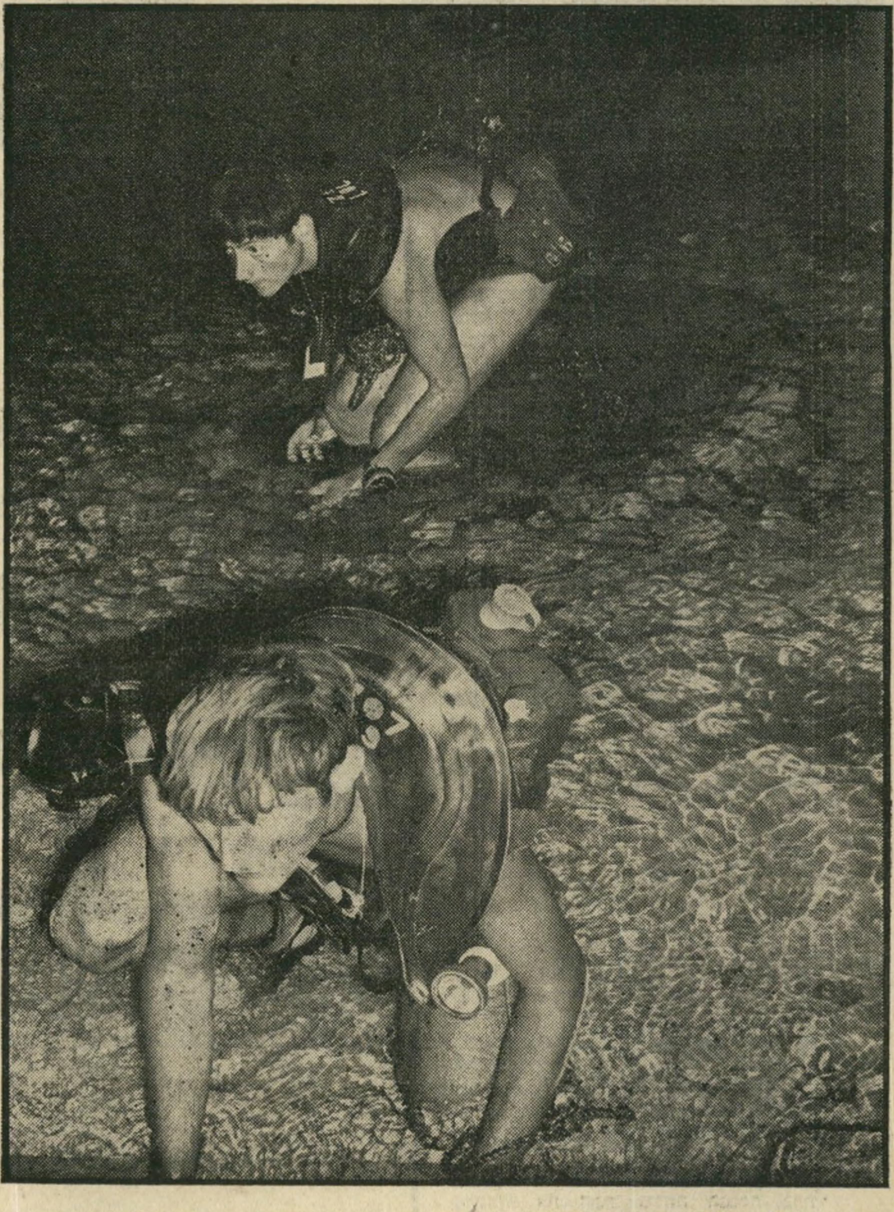

אנשי הדממה

אנשי קומנדו ימי מגיחים אל החוף בשעת אחת הפשיטות של צה״ל מעבר למיפרץ סואץ. צילומים אלה, שטרם פורסמו עד כה, מופיעים לראשונה בספר **סואץ — אש על המים**, שיצא לאור בימים אלה.

בעולם

ארצות־הברית

חאשיש מישראל

„מה היתה עושה עתונות העולם לולא היתה קיימת ישראל?" נוהגים להתבדח, בינם לבין עצמם, כתבי־החוץ בישראל. ויש להם סיבה טובה לכך. בשנים האחרונות מספקת ישראל בקביעות לעתונות העולמית את מיטב הכותרות שלה.

אילו היה מישהו רוצה ללמוד על ישראל לפי כמות הידיעות והסיפורים שהיא מעורבת בהם בעתונות העולמית, היה יוצר לעצמו תדמית של מעצמת־ענק עם מאות מיליוני תושבים, המעורבים כמעט בכל מאורע המתרחש על פני כדור הארץ.

הסיפור העתונאי הגדול של השבוע שעבר היה סיפור אמריקאי טהור. היה זה סיפורו של „יורש המרגרינה", הגיטריסט־הזמר ההיפי מיכאל ברודי (21), שהודיע כי הוא עומד לחלק את ירושת המיליונים

רנה ומיכאל ברודי
היכרות באמצעות סמים

שהוריש לו סבו, איל המרגרינה ג'ון ג'לק.

ברודי התחיל לחלק צ'קים של אלפי דולארים, שחלקם הוחזרו מחוסר כיסוי, יצר היסטריה המונית.

פתרון לכל בעיות העולם. תוך ימים מיספר התגלה ברודי כמטורף שטוף־סמים. הסתבר כי ירושת 25 מיליון הדולאר באמצעותה רצה להציל את העולם, אינה כה גדולה. סבו הותיר אחריו רכוש בשווי של כ־7 מיליון דולאר בלבד, שחציו שמור ליורשים אחרים. חלקו של מיכאל ברודי יסתכם ברכוש בשווי של כ־3,5 מיליון דולאר בלבד, אך לא במזומנים. בינתיים ברודי עצמו דחוק במזומנים, לוקח הלוואות מהעתונאים הבאים לראיינו.

אולם את מה שרצה להשיג — השיג כבר, וזה לא היה דווקא עזרה לנצרכים. תוך שבוע ימים זכה מיכאל ברודי בפירסום חסר תקדים. תמונותיו התפרסמו בכל העתונים. הוא רואיין בכל תחנות הטלויזיה. אד סוליבאן נתן לו לשיר בתכניתו והציג אותו כ„מוסיקאי מוכשר".

ברודי, שלא הפסיק לקחת סמים כל אותה עת, הכריז הכרזות מטורפות לגמרי, כמו: „מר ניקסון ואני ניכנס למטוס סילון ונטוס לועידת השלום בפאריס. נקרא לברז'נייב ונפתור יחד את כל בעיות העולם"; או: „יש לי המון כסף לפזר. בשבוע הבא אני רוצה לחלק 100 ביליון דולאר."

התיירת היתה כאן בקיץ. אפילו אל תוך קומדיה אמריקאית טהורה זו השתרבב שמה של ישראל. איך? זהו סיפור בפני עצמו.

בת זוגו ואשתו של מיכאל ברודי היא רנה ברודי (20), בעלת שיער חום גולש, שאינה מפסיקה לנשקו. השניים התחתנו בנשואים אזרחיים ב־5 בינואר השנה. רנה ברודי זכתה לאותו פירסום בו זכה בעלה, כשהיא מופיעה לצידו בכל ראיון או שידור טלוויזיה.

סיפר מיכאל ברודי, איך הכיר את אשתו: „היא באה בחודש דצמבר האחרון לדירתי כדי למכור לי קצת חאשיש."

מאין השיגה העלמה הצעירה את החאשיש, אותו הציעה למכירה ל„יורש־המרגרינה"? את הסוד גילתה הגברת ברודי עצמה: „הבאתי עמי חאשיש ועוד כל מיני סמים מישראל, שם ביקרתי בקיץ כמתנדבת."

הנדון:

רוח פרצים

ייתי רוצה לשתף את הציבור בחווייה מיוחדת־במינה שהיתה לי השבוע.

חווייה שגרמה לי הרגשה של התרוממות־הרוח.

שעודדה אותי יותר מכל דבר אחר בחודשים האחרונים.

ששיכנעה אותי שרבות מן התופעות המדכאות, הבולטות כל־כך לעין, הן בנות־חלוף, ואילו התהליכים העמוקים יותר, החבויים מן העין, הם חיוביים הרבה יותר.

נכחתי במושב הארצי של הפרלמנטים לנוער.

★ ★ ★

כשקיבלתי את ההזמנה להיות נוכח במושב זה, שנערך בבניין הכנסת במיסגרת חגיגות יום־השנה ה־21 של בית־המחוקקים, חייכתי לעצמי.

הייתי בטוח שתהיה זאת עוד הצגה מבויימת, מעין דיקלום קריקטיבי, להנאתם של המבוגרים.

בבחינת „ישחקו הנערים לפנינו".

לא התכוננתי ללכת לאירוע זה, ושכחתי את כל העניין.

עד שתפס אותי שלום כהן במסדרון, וקרא לי בהתרגשות: „בוא מייד! קורה שם משהו שאי־אפשר להאמין!"

הייתי מסוקרן. עליתי לקומה הרביעית, לטרקלין הגדול.

ומהרגע שישבתי, נשארתי רתוק לכסא.

★ ★ ★

הכנסת משקפת את הרמה הכללית של העסקנות המפלגתית בישראל.

אין היא מפנקת את מאזיניה בזיקוקין־דינור' אינטלקטואליים, בלהטוטים ריטוריים.

הרוב הגדול של הנאומים הם אפורים. העברית של רוב הנואמים היא ענייה, קלושה, ולפעמים גם רצוצה ומסורסת.

נואמים רבים בכנסת קוראים את נאומיהם מן הנייר, אף בדברם על נושאים פשוטים ביותר. אין הם מרימים את עיניהם אל המאזינים — אפילו כשיש כאלה.

והנה, באסיפה צעירה זו, היתה הרמה שונה לגמרי.

בזה אחר זה עלו נערים ונערות, בני 16, 17 ו־18, ונשאו נאומים מבריקים ממש.

נאומים שהצטיינו בבהירות השפה, במיבנה הגיוני, ואפילו בפעלולים ריטוריים.

נאומים שלא נקראו מן הכתב, ולא דוקלמו על־פה כדרשה של בר־מיצווה, שינישאו בלהט של אנשים היודעים מה הם חושבים.

כעבור שעה, בישיבת הכנסת, עלה על דעתי עד כמה נופלת רמת הדיונים בפרלמנט הממלכתי מזו של פרלמנט הנוער, למרות שהכנסת דנה בנושא כאוב ומרגש מאין כמוהו — מצב יהודי ערב.

★ ★ ★

אך לא הקנקן עורר את התפעלותי העיקרית, אלא מה שיש בו.

250 הצעירים והצעירות שהשתתפו במושב זה מייצגים 103 פרלמנטים, הקיימים בבתי־הספר התיכוניים בארץ, מאילת עד צפת.

המיבחר היה, מן הסתם, על פי הכשרון והנטייה — אך לא על פי הדיעות או ההשתייכות התנועתית.

מכאן שפארלמנט זה הוא בבואה של מיטב הנוער בארץ, ביטוי אותנטי של כיוון מחשבתו.

מה אמר הנוער הזה בהזדמנות חגיגית זו, באוזני כמה מראשי המדינה?

בזה אחר זה קמו הנואמים והנואמות ואמרו:

אנו רוצים בשלום. איננו משוכנעים כי הממשלה עושה את הדרוש להשגת השלום.

צה"ל דרוש, אבל אנחנו לא רוצים במיליטריזם.

המיבנה המפלגתי הקיים פשט את הרגל, יחד עם „תנועות־הנוער" המזדנבות אחריו.

בארץ שולטים זקנים. אנחנו רוצים שיישמע קולו של הדור הצעיר.

ואולי חשוב עוד יותר מה שלא נאמר:

אף נואם אחד לא תמך בסיפוח שטחים: אף נואם אחד לא השמיע את סיסמות ארץ־ישראל השלמה. אף נואם אחד לא הצדיק את קו הממשלה. אף אחד לא פיאר את אישיותם של גולדה, בגין או דיין.

מסתבר כי בחברה צעירה אינטליגנטית,

חברי פרלמנט הנוער בכנסת

כל אלה הם דברים שאבד עליהם הכלח, דברים של אתמול.

והמחר שייך לתנועת השלום.

★ ★ ★

אולי כדאי להזכיר כמה מן הדברים שנאמרו בתוקף כה רב, ובשפה כה צלולה:

● **בתיה, נערה בלונדית מחולון:** הנוער רוצה בשלום. אין הוא יכול להזדהות עם מנהיגיו. הקשישים מוציאים אלבומים ותקליטים של מלחמה, תחת לפעול למען השלום. שיר־השלום של להקת הנח"ל מבטא את הדור הצעיר, אך הקשישים משתדלים להורידו.

● **ישראל בר־יוסף, הרצליה:** המיבנה המפלגתי הקיים נכשל. הנוער מואס בו. בעיניו הוא זהה עם ליכלוך. יש להרחיק את הזקנים. על הדור הצעיר להתגייס לפעולה פוליטית חדשה.

● **שלמה רוזנפלד, פתח־תקווה:** הפוליטיקאי המצוי במימסד הוא אדם שעקרונותיו נשכחו בדרך, הדבק בכסא, הקורא עיתון במליאת הכנסת, הנזכר בציבור אחת לארבע שנים.

● **לאה חריט, עפולה:** אבד הכלח על תנועת־הנוער, השייכות למפלגות הוותיקות.

● **חשאן, באקה־אל־גרבייה:** הנוער הערבי פוחד לפתוח את פיו, ולמתוח ביקורת על הנעשה במדינה, שמא יבולע לו. (היה זה רמז עדין לאמונה הכללית השוררת בין ערביי ישראל, שכל ביקורת דמוקראטית תיענש במעצר מינהלי והגלייה).

● **יואב לוי, ראשון־לציון:** יש לשתף את הנוער במועצות הפדגוגיות. השיטה הנוכחית של תעודות־הבגרות היא פסולה, מעמדית, בלתי־צודקת.

● **אסתר אברהמי, הרצליה:** לא עשו דבר כדי להפגיש את הנוער העברי עם הנוער הערבי. על הצעירים לקחת עניין זה לידיהם, לערוך מיבצע גדול של אחווה וידידות. הקשישים הם אדישים, מדברים על שלום אך אינם עושים דבר למענו.

● **עופרה בארי, פתח־תקווה:** על הנוער להשמיע את קולו העצמאי. אין לתת לקשישים, מנהלים ומורים, לסתום את פיו. דרושה תנועת־נוער ארצית חדשה. יש בארץ פולחן מיליטריסטי. מביאים בני־נוער לביקורים בבסיסי חיל־האוויר, כדי שיראו כלי־משחית, אך אין מביאים אותם למכון־וייצמן, כדי שיראו כלי־מדע.

כל זה נאמר בשעתיים, נאום אחרי נאום. שעתיים בהן התפוצצו כבועות־סבון כל האגדות על הנוער הישראלי הלאומני, המיליטריסטי, צר־האופק.

וטוב שכמה מחברי־הכנסת הקשישים, המבקשים לצוד נפשות באמצעות סיסמות ארץ־ישראל השלמה, נוכחו לדעת מנין נושבת רוח־הפרצים החדשה, הרעננה.

★ ★ ★

איך נוצרה רוח זו? זהו בוודאי אחד מפלאי הדור.

אחרי שנתיים וחצי של שטיפת־מוח שוביניסטית, באמצעות הרדיו, הטלוויזיה, העיתונות ההמונית וכל שאר כלי־התקשורת ההמוניים, אלבומי המלחמה ותקליטי המלחמה, שירי־המלחמה הממוסחרים — איך זכתה המדינה לנוער כזה?

אני מאמין שזוהי בעיקרה תופעה עצמאית.

בוודאי, תופעה זו לא היתה יכולה להתגבש, לולא ניהלנו במשך שנתיים וחצי אלה מאבק עקשני למען השלום, נגד שטיפת־המוח הטוטאלית.

אך הנוער הזה אינו מקבל את השקפותיו מן המוכן — גם לא מאיתנו.

הוא הגיע לדרך זו כמו שכל נוער בריא מגיע לדרכו: על־ידי בחינת הקיים, גילוי הזיוף, פסילת המליצות שאינן תואמות את המציאות, חיפוש האמת.

האם הושפע על־ידי תרבות־הנעורים המציפה עתה את העולם, המוצאת את ביטוייה לא רק בשערות ארוכות ובסיגנון־הקצב, אלא גם בתנועות־השלום הגדולות, במיפגני־המחאה האדירים, בפסטיבלים של שירת השלום והשחיון?

מי שסבור שאפשר לבודד את הנוער הישראלי מן הנעשה בנוער העולמי, משלה את עצמו. השירים חוצים גבולות, החיפושיות הן דמויות עולמיות, תרבות־הנעורים היא בינלאומית.

אך הסימנים הראשונים של סיגנון־נעורים ישראלי אינם חיקוי של משהו שבא מן החוץ. ולראייה: אין הנוער הישראלי מעתיק את הסממנים החיצוניים ואת הסיסמות הזרים למציאות המיוחדת של ישראל. פולחן־הסמים מוגבל בארץ, השערות הן גזוזות, אופנת המאואיזם־טרוצקיזם־גוואריזם לא נקלטה.

התהליך עמוק הרבה יותר: אותם הגורמים המביאים את הנוער המערבי לדחיית המיליטריזם והשוביניזם של הזקנים, פועלים גם כאן.

שאיפת־השלום של דור, שנולד בסימן פצצת־האטום, היא אוניברסלית. תחושת־החיים של הדור הצעיר שווה בעילם כולו, ואין זו אלא שאלה של זמן עד שתתגבש במלוא עוצמתה גם בארץ.

★ ★ ★

אבל יש גם צד שני לתופעה זו. צד ישראלי בילעדי.

הנוער הוא חלק מן העם. אין הוא חי מחוץ לעם.

בוודאי, הנוער בבתי־הספר התיכוניים, שעדיין לא הגיע לצה"ל, שעדיין אינו נושא באחריות כלכלית ועל־כן לא נתפס עדיין במכבש הגדול של המישטר, חופשי יותר מכל שאר שיכבות העם לגבש את דעתו.

זה מטיל עליו אחריות מיוחדת. חובה מיוחדת.

אולם מה שאומר נוער זה בבירור, מכרסם גם בליבן של שאר שיכבות הציבור.

מי שיש לו עיניים לראות ואוזניים לשמוע, יודע כי יש לאחרונה בציבור תזוזה איטית, אך עקבית, מן הקיצוניות הלאומנית לעבר מחנה־השלום.

שטיפת־המות של אמצעי־התיקשורת מעלימה תופעה זו. סוקרים שיטחיים יכולים להתעלם ממנה. הנחשול של בידור מלחמתי קלוקל יכול לכסות תהליך עמוק זה.

אבל הוא קיים.

זהו אחד הפאראדוכסים של המצב הנוכחי בישראל: הציבור נמצא בתנועה מן הקיצוניות אל הגישה המתונה, ואילו הממשלה נמצאת בתנועה הפוכה, מן המתינות אל הקיצוניות.

ובין השניים — בין הציבור וממשלתו, בין פרלמנט־הנוער והכנסת, בין האם כחוג משפחתה וגולדה כחוג עבדיה — נפער פער ההופך לתהום.

תהום זו תקבור בבוא היום את המימסד המאובן, שהפך סכנה למדינה.

וקול המחר הוא הקול שנשמע בפרלמנט הנוער.

מאת אורי אבנרי

מה, בעצם, אמר הנשיא ניכסון?

בירושלים, היו המומחים של משרד־החוץ עסוקים בתחילת השבוע במלאכה משמחת: הם הזינו את הפרשנים המדיניים בתגובות ורודות. גם ראש־הממשלה היתה שותפה להתרוממות האופטימית.

גרם לכך מכתב ששלח הנשיא ניכסון אל ועידת־החירום של האירגונים היהודיים בארצות־הברית. את האיגרת קרא באוזני הוועידה ידידו הציוני של ניכסון, מקס פישר: ארצות־הברית עומדת לימין ידידיה; ישראל היא אחת מידידיה."

העסקנים היהודיים, שהתכנסו כדי למחות נגד הכרזותיו האחרונות של שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס, ולהביע חרדה לגורלה של ישראל, הופתעו בצורה נעימה למשמע הבטחה מפורשת של ניכסון: „ארצות־הברית מוכנה לספק ציוד צבאי, הנחוץ כדי לתמוך במאמצים של ממשלות ידידותיות — כגון מאמצה של ישראל — להגן על בטחון תושביהן... לא נהסס לספק נשק למדינות ידידותיות, כפי שיתעורר הצורך."

כלומר: הדאגה הבטחונית הראשונית באה על סיפוקה.

★ ★ ★

לא שלום כפוי

אך מעבר להבטחת הנשק, כללה איגרתו של ניכסון גם הצהרות־כוונות בעלת משמעות מדינית. היא נגעה, בראש ובראשונה, להסדר שממשלת וושינגטון רוצה להשיג במרחב. עיקרי ההצהרה:

- שלום באיזור יכול להיות מושתת רק על הסכם בין הצדדים, ורק באמצעות משא־ומתן ביניהם;
- ארצות־הברית אינה מתכוונת לנהל משא־ומתן על תנאי השלום;
- ארה"ב לא תכוף את תנאי השלום;
- השלום שאליו חותרת ארצות־הברית הוא זה המתואר בהחלטת מועצת הבטחון מנובמבר 1967.

אנשי משרד־החוץ בירושלים ידעו, כי מאפשרת פתרון, יסתבר כי העקרונות הכלליים שנקבעו השבוע על־ידי הנשיא ניכסון — כאשר באים לתרגם אותם לשפת ההסדרים המוגדרים, יהיו דומים בדיוק להצעות שהועלו על־ידי שר־החוץ רוג'רס לפני פחות מחודשיים, ושעוררו אז את כעסה של גולדה מאיר.

בקיפאון, בו נתון המרחב, ובהעדר נכונות ישראלית לגשת לשיחות ישירות עם הפלסטינים, זהו הפתרון המעשי היחידי המסתמן.

הסביר אחד הפרשנים המפוכחים ביותר של משרד־החוץ, שביקש להעלים את שמו: ההבדל הגדול הוא, שניכסון עטף את התוכנית שלו בהבטחה שאנחנו נקבל את הדרוש לנו. ואילו רוג'רס נתן להבין, שכל עוד לא נקבל את התוכנית האמריקאית אין לנו מה לחפש נשק או תמיכה כלכלית בוושינגטון. בשביל מדינה שחיה מהיום למחר, ושבעצמה לא החליטה איזה מין שלום היא רוצה — זה הרבה!"

לא היה בהצהרה זו שום חידוש, לגבי מדיניותה של ארצות־הברית עד כה. שכן לכל אורך המשא־ומתן בין וושינגטון ומוסקבה, ובין ארבע המעצמות, חזרו האמריקאים והדגישו באוזני עמיתיהם, כי כל כוונתם היא למצוא נוסחה מוסכמת עליהם ועל הרוסים, ואת הנוסחה הזאת יעבירו לשגריר גונאר יארינג — כדי שהוא ישכנע את ישראל והערבים לדון בה ישרות, ולחתום על הסכם שיהפוך את הנוסחה הזאת לחוזה מחייב.

את הקווים הכלליים להסדר קבעו האמריקאים — כפי שעשה עתה ניכסון — על־פי החלטת מועצת הבטחון.

★ ★ ★

ומה עם הרוסים?

מדוע צהלה בכל זאת ירושלים? הסיבה הראשונה היתה: נימת הפייסנות המופגנת של האיגרת, שלוותה אף הבטחה לסיוע צבאי. סיבה שניה: היה בדברי ניכסון רמז ברור לערבים, כי אין וושינגטון מתכוונת לזוז מעמדתה היסודית, וכי דחיית ההצעות שפורטו על־ידי רוג'רס לא תדחוף את ממשלת ניכסון לחפש נוסחה פייסנית יותר כלפי הערבים.

אחרי שבמשך חודשים הפגינה וושינגטון קו החלטי — כמעט נוקשה — כלפי ישראל, החליטה עתה להפגין אותה החלטיות כלפי הערבים. זאת, ארבעה ימים בלבד אחרי שכוח משוריין של צה"ל שהה כמעט יממה שלמה בשטח ירדן, מדרום לים־המלח. שטח, שעד לפני זמן קצר נחשב מחוץ לתחום, ותחת חסות אמריקאית.

האם קדמה הידברות אמריקאית־רוסית לניסוח האיגרת — או שדווקא העידו דברי ניכסון על הקשחה ביחסי שתי המעצמות לגבי המרחב? ואיך לפרש את חוסר־התגובה של מוסקבה על כיבוש האי שדואן במשך 36 שעות בידי צה"ל? ומה לכל המאורעות האלה ולניחושים על הכוונה להפיל את עבד־אל־נאצר?

שאלות אלה החזיקו, ללא ספק, את המפתח להתפתחויות של השבועות האחרונים.

★ ★ ★

הצעה עטופה בנשק

מה יקרה אם יודיעו מחר הערבים שהם מקבלים את הצעות ארצות־הברית? האם פירוש איגרתו של ניכסון, כי ישראל תוכל אז להכתיב את תנאיה שלה לשלום?

האופטימיות המופרזת שהופצה על־ידי ירושלים השבוע יכלה אמנם ליצור רושם כזה. אולם רושם זה עלול להתגלות כטועה ומטעה.

שכן, במיקרה שתיווצר מציאות ה

במדינה

העם

תעודת־כבוד ללא כיסוי

לאזרחי ישראל היתה השבוע סיבה טובה להתגאות בהיותם ישראלים. מכל המדינות בעולם בחרה ממשלת ניגריה דווקא בישראל כדי לגנותה על שסייעה בשעתו, באמצעים שונים, לחבל הפורש — ביאפרה.

לרוע המזל הוענקה לישראל על ידי לאגוס תעודת־כבוד שהיא לא היתה ראויה לה כלל.

גדול עתוני ניגריה, הדיילי טיימס, האשים את ישראל בכך שעזרה בגלוי לביאפרה, דרש ממשלת לאגוס לבחון מחדש את יחסיה עם ישראל. „מיליוני בני ניגריה ידעו כל הזמן," כתב העתון, „על הפנים השונות והתפקיד הכפול ששיחקה מדינת־ישראל מאז התחלתו של המשבר הניגרי."

ממשלת ישראל לא עשתה אמנם כל צעד מעשי שיבהיר לאנושות כי ישראל מתיצבת לצידה של אומה הנלחמת על חייה. אולם בדיעבד יכלו אזרחי ישראל להתנחם על התדמית שיצרו הניגרים לראייתם את ישראל ולומר: „הלוואי והיתה זו אמת."

„כאן לא סעודיה!"

באותו שבוע בו הנחית בית־המשפט העליון מהלומה מוחצת על ראשי הכפיה־הדתית בישראל בפרשת הרב־סרן בני שליט (ראה עמוד 24), כשהשופטים מגייסים את מיטב כשרון ההתפלמסות שלהם כדי לצאת מהסבך הרעיוני אליו הוטלו; באותו שבוע עצמו לא היססו שופטי בית־המשפט העליון מלנקוט בלשון חריפה ביותר, חסרת־תקדים, בפרשת כפיה דתית נוספת.

היה זה כאשר הגיש הצעיר האמריקאי לורנס גולדברג צו על תנאי נגד שר־הפנים, על שאינו מתיר את שהיתו בישראל לסיום לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים — משום שהוא בן לאם נוצריה.

שלא כבמקרהו של בני שליט, לא בחרו הפעם השופטים בביטויים פרלמנטריים. תגובותיהם היו ביטוי להרגשת חוגים רחבים בעם, הזועמים על שדווקא בימים אלה מציגים אבירי הכפיה הדתית את ישראל כמדינה גזענית, בעוד הם זועקים כאותו קוזאק הניגזל על סכנת הפילוג המאיימת על העם.

„כמו בסוריה". „ברוסיה הצאריסטית נהגו כך, וכיום בסוריה," אמר השופט העליון זוסמן בשעת הדיון בבקשה, כשהוא מכוון את דבריו אל שר־הפנים. „העותר לא בא הנה כדי למצוא־חן בעיני המינהל. הוא בא כדי ללמוד באוניברסיטה. מנהגו של עולם הוא להתיחס באדיבות ובסובלנות כלפי תושבים זרים. כאן לא סעודיה!"

החרה אחריו השופט העליון צבי ברנזון בזעם: „לוא היה שר־הפנים נוכרי כאן ודאי היה מסכים לנהוג באדיבות מינימאלית כלפי זרים. זה דבר כל כך פשוט ואנושי. למה בכלל מתווכחים על זה?... כולי רועד לשמוע גישה כזו, יחס כזה לבן־אדם. מגרשים אותו מן המדינה לאחר מיספר שנות לימוד. אני מתבייש בגישה הזו. זו סתם נוקשות!"

לא מדינת כפיה דתית. לורנס גולדברג, הסטודנט בן ה־25, הוא בן לאב יהודי ואם נוצריה. שמו היהודי המובהק לא עזר לו. למרות שטען כי הוא גא במוצאו היהודי וכי נחשב תמיד על ידי סביבתו בארצות־הברית ליהודי, ולמרות שביקש רק רשיון ישיבה בישראל ולא אזרחות — לא שיכנעו נימוקים אלה את נציגי הכפיה הדתית שהשתלטו על משרד־הפנים.

החלטת בית־המשפט העליון, שהתיר לגולדברג לשהות בישראל עד לסיום לימודיו, העמידה את ממשלת־ישראל בפעם נוספת במקומה — כממשלה של מדינת חוק ולא מדינת כפיה דתית.

יחד עם צה"ל, סיפקו השבוע השופטים העליונים של ישראל לעם את הסיבות היחידות להתגאות במוסדותיו הממלכתיים.

השדים משדואן

אל שורת מיבצעי הלחימה של צה"ל נוסף השבוע שם חדש — שדואן. זהו האי בפיתחת מיפרץ סואץ, כפי שצולם מצד דרום ממסוק ישראלי בשעת פשיטת הצנחנים שהחלה ביום החמישי האחרון בבוקר. המיגדלור הבודד, הרציף הקטן, והמיבנים הבודדים מסביבם, מיגרש הכדורגל מצד שמאל, שבמקום שערים מוצבות בו חביות — אלה היוו את כל ישובו של האי, עליו התבססה יחידת קומאנדו מצרית, שחוסלה ונשבתה בידי כוחות צה"ל. בתמונה ניתן להבחין בנקודות שחורות בצד שמאל — למעלה: אלה הם חיילי צה"ל המנהלים עדיין את הלחימה על המוצב המערבי של האי, לחימה שהיקנתה להם את תואר: „השדים משדואן".

מיד אחרי שנחתו מהמסוקים התפרשו הצנחנים על פני הגבעה הסרעית של האי

כך נכבש האי שדואן

האי שדואן רשום אומנם במפות, אך שמו אינו מופיע בשום אנציקלופדיה או ספר גיאוגרפיה. והכוונה היא לאלה שיצאו לאור לפני 1970. באלה שיצאו ל־אור אחרי שנה זו יהיה, כנראה, כבר ערך לאי. ההיסטוריה שלו התחילה ונגמרה ב־36 שעות בסוף השבוע שעבר.

לשם הערבי של האי, שדואן, אין שום משמעות. אבל אם זו נטייה של פעלים בשפה הערבית, נראה שאלה שנתנו לאי ה־קטן את שמו, חזו מראש מה יתחולל בו. אם נגזר השם משורש שד — פירושו: לרדוף אחרי. ואם נגזר משורש שדה, מוב־נו לרוצץ ראש. השבוע הצדיק האי את שמו. נערך בו מירדף ורוצצו בו ראשים.

קשה לדעת מדוע הציבו המצרים פלוגת אנשי קומנדו על האי הקטן הנמצא בשני שליש הדרך משארם א־שייך, לבסיס ה־

המסוקים חוזרים שעה שהצנחנים מתפזרים על פני הגבעות לתפוס עמדות מול מוצבי הצבא המצרי באי שדואן, חוזרים המסוקים שהנחיתו אותם, לאחר שסיימו בהצלחה את משימתם, חזרה לכיוון סיני.

תצפית ואש קבוצת חיילים ישראליים צופה על פני האי שדואן, מייד אחרי הנחיתה מהמסוקים (למעלה). אחרי איתור מוצב מצרי, פות־חת חוליית מיקלע קל באש חיפוי לעבר המוצב (צילום למטה), שתקיפתו אך זה החלה.

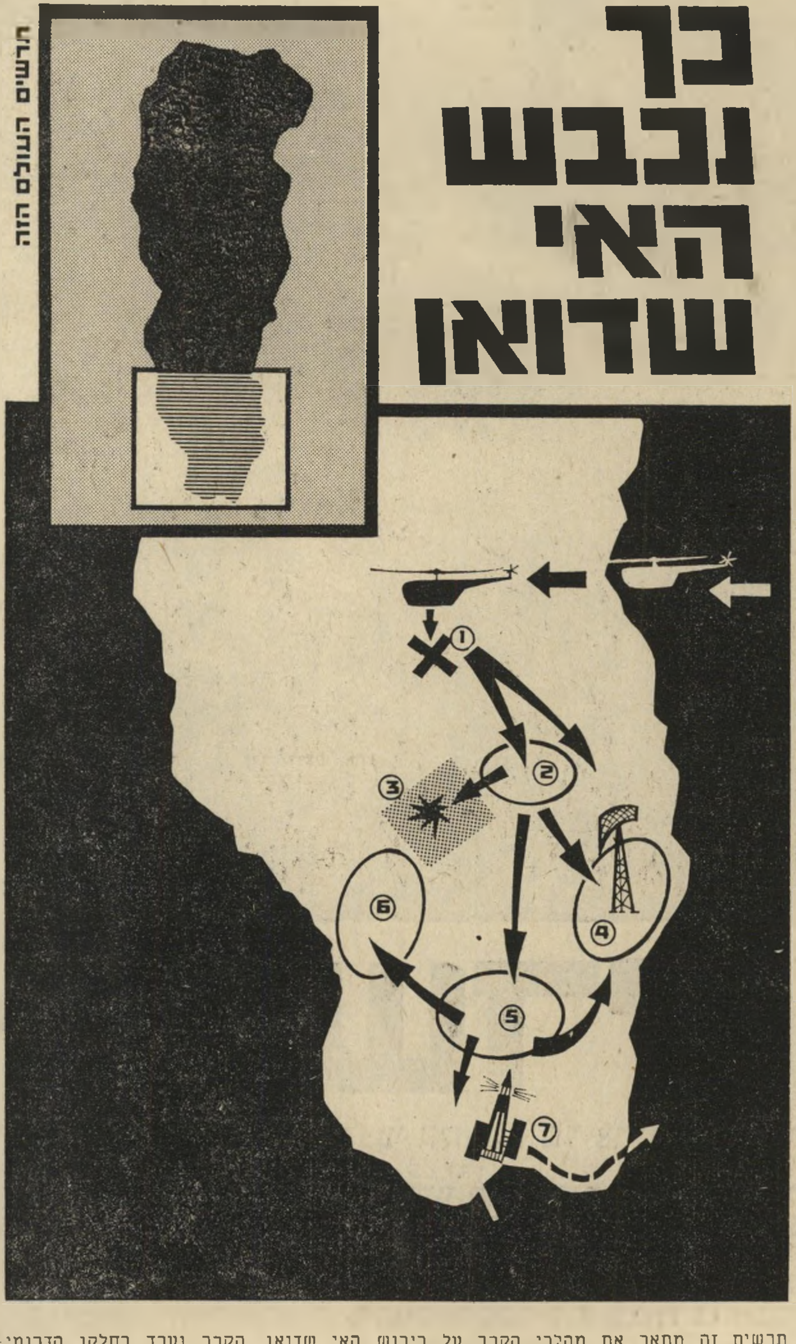

תרשים זה מתאר את מהלכי הקרב על כיבוש האי שדואן. הקרב נערך בחלקו הדרומי של האי בלבד, שם התבססו המצרים. שלבי הלחימה מתוארים לפי המספרים: 1) מקום הנחתת הכוח במסוקים. 2) המוצב הראשון שנתפס ובו נשבה חייל מצרי. 3) שדה המוק־שים בו נהרג אחד הלוחמים ושלושה נוספים נפצעו. 4) תחנת המכ״ם הימי שנתפסה והועברה לישראל. 5) הגבעה ממנה שלט הכוח על הרמזור שבקצה האי. 6) המוצב המערבי, בו התגלתה ההתנגדות החזקה ביותר. 7) המגדלור, שבטיהורו נהרג סרן קוטלר. החץ המוביל מהמגדלור לכיוון הים מסמן את כיוון הבריחה של החיילים המצריים.

הרמקול

רמקול נייד הועמס על אחד השבויים המצריים, באמצעותו קרא לחבריו החיילים להיכנע.

אנשי הקומנדו המצריים מסגירים עצמם - יחפים וללא מדים

ימי המצרי גרדקה, שבה־ף הנ־צרי של סואץ. אין להניח שהם עשו זאת כדי לשמור על המגדלור שבאי, הפועל אוטו־מטית בעזרת מצברים ומכוון את האוניות בצומת הימית בין מיפרץ סואץ למיפרץ אילת. קשה גם להניח שהם התייחסו אל האי כאל עמדה קידמית שנועדה לאבטח את החוף המצרי. כל נסיון לתקוף את גרדקה או את חוף ים־סוף המצרי, יכול לעקוף בנקל את האי מבלי להתחשב בו. המצרים אפילו לא ביצרו את האי, מלבד התחפרות שיגרתית, ואף לא הציבו בו מערכת אנטי־מטוסית.

נראה שהיערכות פלוגת הקומנדו המצרית בשדואן, בתוספת עשרה מאנשי חיל־הים המצרי, נעשתה רק כדי לקבוע את הריבונות המצרית על האי, או לשמש עמדת זינוק קידמית לפעולות סיור וחבלה בחוף סיני שבידי ישראל.

התקפת חיל-האוויר

אילו הכינו המצרים הערכת־מצב, והיו מנסים לנחש כיצד תחל פשיטה צבאית ישראלית על האי, ייתכן והיו מצליחים לנחש את צורת הביצוע, אבל בוודאי לא את מועד התקיפה. כל הפשיטות שערך עד כה צה״ל היו פשיטות ליליות או פשיטות עם שחר, שנועדו לנצל את גורם ההפתעה.

הפעם היתה זו פשיטה שלאחר ארוחת־הבוקר.

חיל־המצב המצרי בשדואן רק סיים את ארוחת־הבוקר שלו, כשחלק מהחיילים המוצבים באי עדיין ישנים באוהלים הקטנים שלהם בשיפולי הגבעות, כאשר החלה מיתקפה מרוכזת של חיל־האויר על הבסיס המצרי שבקצה הדרומי שבאי. חלקו הצפוני של האי שדואן הוא שומם ובלתי־מיושב.

נחיתת מסוקים

בעוד המטוסים מרקטים את העמדות המצריות ומטילים פצצות על המיתקנים באי, טסה לאור היום בשלחה מעל פני מי המיפרץ, שורת חרגולים שדובילה את הצנחנים — כוח הפשיטה שנועד לכבוש את האי.

כשהם נעזרים במיסוך עשן בלבד, נחתו המסוקים במרחק של כ־700 מטר בלבד מהמוצב הצפוני ביותר של המערך המצרי בשדואן. הלוחמים פרצו מתוך המסוקים והתפרשו מייד בשטח כשהם תופסים עמדות־קרב, נכונים ללחימה מיידית, כפי שתורגלו בשרותם הצבאי.

אולם, כך הסתבר, הפעם לא היה בזה כל צורך.

מלחמת רמקולים

למרות הקירבה למערך המצרי, עבר זמן רב עד שהחל קרב־האש הממשי.

הוא נוהל תחילה עם עמדה שהיו בה בסך הכל 3 חיילים, שטרם הספיקו אפילו לנעול את נעליהם. אחד מהם נהרג, שני נפצע ושלישי הרים ידיו ונכנע.

מרגע זה היה נדמה כי המלחמה על שדואן תהיה מלחמת רמקולים. לוחם דובר ערבית, צעיר בשם צבי מרחובות, הרכיב על כתפיו צמד רמקולים רבי־עוצמה, החל לשדר באמצעותם קריאה פאתטית בערבית לחיילים המצרים להסגיר את עצמם ללא קרב ולהיכנע.

כי זה היה המוטו של המיבצע, כפי שקבע אותו הרמטכ״ל בעצמו: „לא הולכים להרוג מצרים. הולכים לתפוס אותם חיים.״

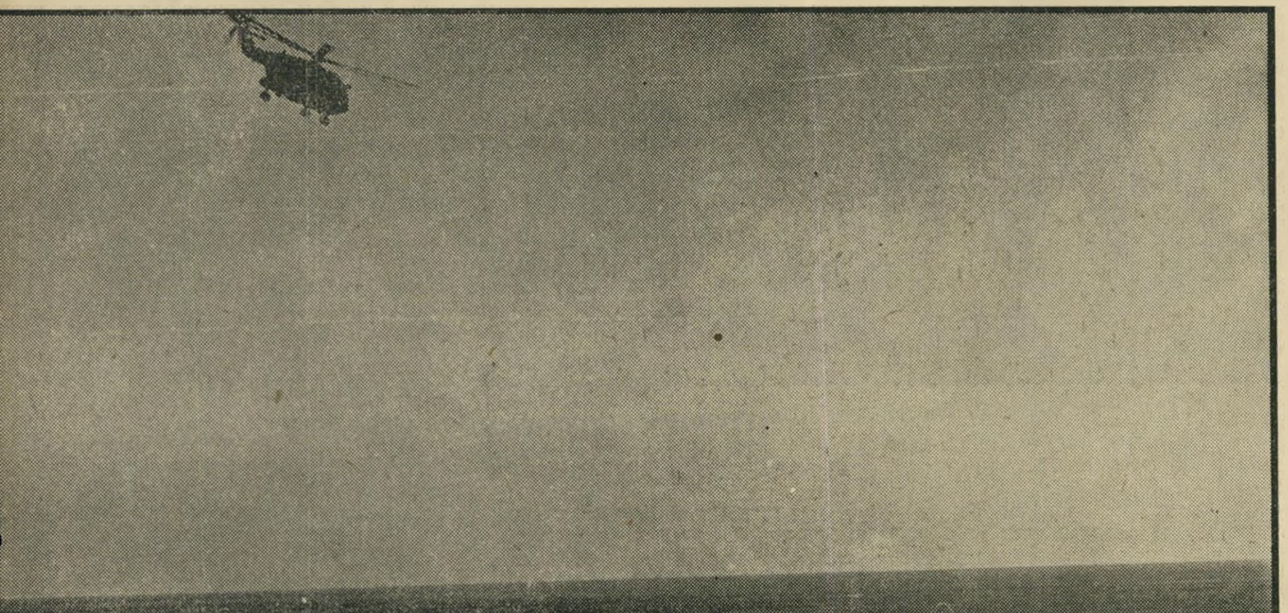

ההתבססות

אחרי השלמת כיבוש שדואן נערכו הצנחנים שכבשו את האי להגנה מפני אפשרות תקיפה נגדית של המצרים. ואומנם, בלילה ניסו שתי סירות מצריות לחדור לאי, כנראה למטרות סיור. אחת מן הסירות טובעה על אנשיה. בתמונה נראים אנשי הכוח שהשתלט על האי כשהם מסמנים למסוק מקום נחיתה לפריקת הציוד.

השבוי הראשון

כך נראה השבוי המצרי הראשון שנשבה על־ידי חיילי צה״ל ב־שדואן. הוא הסגיר את עצמו יחף, אך לבוש בשינל. בחקירתו סיפר כי האי מוחזק על־ידי 25 חיילים בלבד, בעוד שלמעשה שהו על האי כ־90 חייל. חלק מן השבויים המצריים שנפלו בידי חיילי צה״ל נכנעו רק לאחר שהוצאו ממחבואים שונים בפינות מפוזרות באי.

הסברה ברמקול

שניים מן השבויים המצריים שעסקו במלאכת ההסברה לחבריהם שטרם נכנעו. אחד משבויים אלה הוא גם ש־סרק את המיבנים ליד המגדלור ומצאם ריקים. הוא לא הבחין בשלושה קצינים מצריים שם.

הקריאה ששודרה אל החיילים ה־מצרים הושמעה במיטב הסיגנון הער־בי הנמלץ: „הקשיבו! הקשיבו!” הידהד הקול על פני גבעות הסלעים השוממות של שדואן, „חיילי הקומנדו המצרי — הק־שיבו! כוחות צה״ל לא באו לכאן היום כדי לקטול אתכם. כוחות צה״ל באו לכאן כדי לשבות אתכם. תקפנו אתכם באוויר, בים וביבשה. מי שחייו יקרים לו — ייצא החוצה, יזרוק את נשקו וירים ידיים. זרקו אתכם כאן כמו כלבים, ללא כל הגנה. חיל־האוויר שלנו תוקף אתכם כבר שעה ללא כל הפרעה. איפה חיל־האוויר המצרי? ככל שאתם מתמהמהים, כך יעלה לכם הדבר ביוקר. לכן — היכנעו!”

הקריאות שודרו משני הרמקולים הניי־דים על כתפיו של צבי ומאחד המסוקים. אחרי שנתפס השבוי הראשון הוטלה עליו מלאכת ההסברה. הרמקולים הורכבו על כתפיו והוא יצא לקראת עמדות חברו כדי לשכנעם בשפתו שלו להיכנע.

היה משהו מהמגוחך במחזה זה. השבוי המצרי היה צריך להפנות את הרמקולים לכיוון המוצבים המצריים, לעמוד עם גבו אליהם. הוא ניצב, יחף וכשבידו המיקרו־פון כשפניו אל חיילי צה״ל. לרגע נשמעו קריאותיו כאילו הן מופנות לחיילי צה״ל. הם לא יכלו שלא לחייך למשמע דבריו.

אחר־כך השיבו לו חבריו המצרים על קריאותיו בצרורות של אש. השבוי המבו־הל הרים רגליו והתחיל לברוח. אבל הוא לא ברח לכיוון המצרים אלא לכיוון חיילי צה״ל. היתה זו סצינה שנראתה כאילו נל־קחה ממחזה אבסורדי: חייל מצרי שבוי בורח מהאש המצרית ומבקש הגנה אצל חיילי צה״ל.

★ ★ ★

לאט לאט, בזהירות, כדי להימנע ככל האפשר מנפגעים, החלו הצנחנים להתקדם על פני האי. סימן ההיאחזות ה־ראשון באי שנתקלו בו היה מאהל קטן של כיתה, שניטש בבהלה.

מבחינת השטח היווה האי שטח קשה ללחימה. הוא היה רצוף סלעים ואבנים חדות. כל השתרעית על הקרקע הותירה חריצי דם על חלקי הגוף החשופים. הלוח־מים הישראליים לא יכלו להבין כיצד בת־נאים כאלה רצים המצרים יחפים.

השטח כולו היה חרוץ בגאיות ובעררו־צים. אחרי כל קפל קרקע היו שטחים מתים בכל אחד מהם יכול היה להיות מארב. משום כך נעו הצנחנים בזהירות.

אחרי שתפסו את המאחז הראשון במו־צב קטן, הצפוני ביותר, הם יכלו ללמוד מישב על היערכות המצרים באי. נראה היה שהמצרים הכינו את עצמם לקראת אפש־רות של נחיתה מצפון ונסיון הסתערות על איזור המיגדלור בו ישבו. משום כך הכייו לעצמם מערך הגנתי לשעת הצורך. תה תפסו את העמדות שיועדו להם.

מהמוצב בו נאחזו הבחינו הצנחנים כי עליהם לפעול בשלושה ראשים לשלושה כיוונים שונים. לכיוון מזרח, משם בלטה אנטנת הראדאר הימי הקטן, שהיתה מוגנת על־ידי כמה בונקרים ועמדות עם כיסוי־ראש. לכיוון מערב, שם היה פרוש מוצב מצרי, מוגן על־ידי שדה־מוקשים, על־פני גבעה שהתנוססה מאחורי ערוץ עמוק. ול־כיוון דרום — שם ניצב המיגדלור הימי בתוך שירת מיבנים, שכללה גם מזח קטן שיצא אל תוך המים.

הכוחות התפצלו לשלוש המשימות השו־נות שהוטלו עליהם. הלחימה החלה.

★ ★ ★

הכוח הראשון שיצא לכיוון המוצב המערבי עלה על שדה מוקשים. אחד מהם התפוצץ. חייל אחד נהרג ושלושה נפצעו. בעיקבות פגיעה זו שינה הכוח את תוכנית התקפתו.

כוח שני יצא לכיוון תחנת המכ״ם. שם היתה הלחימה קלה יותר. הלוחמים המצ־רים במקום גילו התנגדות קלה. חלקם נהרגו. יתרם נכנעו. אולי משום שכיבוש תחום זה נעשה כל־כך בקלות, לא הבחינו הלוחמים בחייל מצרי שהסתתר בעמדה כש־חלפו על פניו. הוא ירה לעברם גבם, פגע באחד החיילים והרגו. כך נפל החלל השני בקרב על שדואן.

לכוח השלישי, עליו הוטל לתפוס את איזור המגדלור, נדמה היה ברגע מסויים כי המצרים המוצבים שם נכנעים. מתוך אחד חלונות בקצה המגדלור התנופף דגל לבן. „הם נכנעים!” צעקו החיילים.

מאוחר יותר התברר שהיתה זו טעות. מתוך חלון המגדלור התנופף החוצה ב־רוח הים וילון לבן, שנראה כמו דגל־כניעה.

גם חלק זה של האי תבע את קורבנו. היה זה כעבור שעות מאז החלה הלחימה. הלוחמים נאחזו בגבעה ששלטה על פני איזור המגדלור. במקום לא נראתה כל תנועה. לא היה סימן שנמצא במקום חייל מצרי, גם אש לא נורתה משם. ל־יתר בטחון נשלח אחד השבויים לבדוק את הבניינים שבתחתית המגדלור, לחדא שאין שם חיילים מצרים. השבוי חזר כש־הוא מצהיר שאין נפש חיה באיזור.

למרות שעדותו התגלתה כמוטעית, נר־אה שלא שיקר. הוא פשוט לא הבחין בשלושה קצינים מצריים שהסתתרו באחד החדרים. ליתר בטחון נפתחה אש ריכוך חזקה לעבר המיבנים. באש זו נהרגו שניים מהקצינים המצרים. הקצין השלישי נפצע.

רק אז פשטו הצנחנים על המיבנים לטהרם. סגן יצחק קוטלר נכנס לאחד החדרים. לפתע בקע משם צרור יריות. ל־חיילים שפרצו למקום התגלה מחזה זוו־עות: בתוך החדר, בין כלי נשק מפוז־רים, היו מונחות ארבע גוויות. שתיים, של הקצינים המצרים, היו ללא רוח חיים. סגן קוטלר וקצין מצרי נוסף התפתלו ב־תוך שלוליות דם. חובש מיהר להגיש עזרה לשניהם. מסוק הוזעק כדי לחלצם לבית־חולים. בדרך מת סגן קוטלר. הקצין המצרי נשאר בחיים, קיבל טיפול רפואי.

★ ★ ★

השלב האחרון של הלחימה נערך במוצב המערבי בשעות הצהרים. הפעם הסתערו עליו הלוחמים מכיוון דרום, שם לא היה שדה־מוקשים. אין זה נהוג לחלק ציוני גבורה לאוייב. המצרים גם לא היו ראויים מעולם לציונים כאלה. אולם הפעם לא יכלו העדים לקרב שהתחולל על המוצב המערבי שלא לציין גילויים נדירים לגבי לוחמים בצבא המצרי.

היו שם כמה לוחמים בודדים שנלחמו בחירוף נפש על חייהם, למרות שהיה ברור להם כי הם אבודים. אחד מהם הת־רומם בכל פעם מלוא קומתו מול יחידה שניצבה מולו, הריק מחסנית של קלצ'ניקוב, כשהוא חשוף בכל גופו וכאילו הוא בז למוות. אחר־כך הסתתר בשוחתו עד ש־הזדקף שוב לירי. כך עשה כמה פעמים, מבלי שיצליחו לפגוע בו, עד שחוסל. הכיבוש הושלם. עתה הוחל בטיהור האי.

★ ★ ★

רק לעת לילה הושלמה הסרי־קה. היה זה אחרי שאחרוני הלוח־מים המצרים באי הסגירו את עצמם. כש־החל הקרב הם ברחו אל חוף הים. שם, מתחת למצוקים, ובתוך ערוצים צרים של סלעי החוף, הסתתרו מעיני הצנחנים.

רק כשירד הלילה שוכנעו שאין טעם להתחבא ושאיש לא יבוא לעזרתם, ונכנעו.

62 שבויים נאספו באי. הם הועברו ל־שטח ישראל, שם צורפו לארבעה השבו־יים המצרים שנלקחו בפשיטה על המכ״ם המצרי לפני שלושה שבועות. 66 השבויים המצרים שבידי ישראל, הגדילו את מלאי השבויים המצרים בישראל, מול השבוי היחיד שבידי המצרים: סגן דן אבידן.

מספר זה אולי ישכנע את המצרים ל־התיר לנציגי הצלב האדום לפגוש את סגן אבידן, או אפילו להחליפו. כפי ש־הצהיר השבוע נציג הצלב־האדום הבינ־לאומי: „עתה גברו הסיכויים לשיחרורו הקרוב של אבידן.”

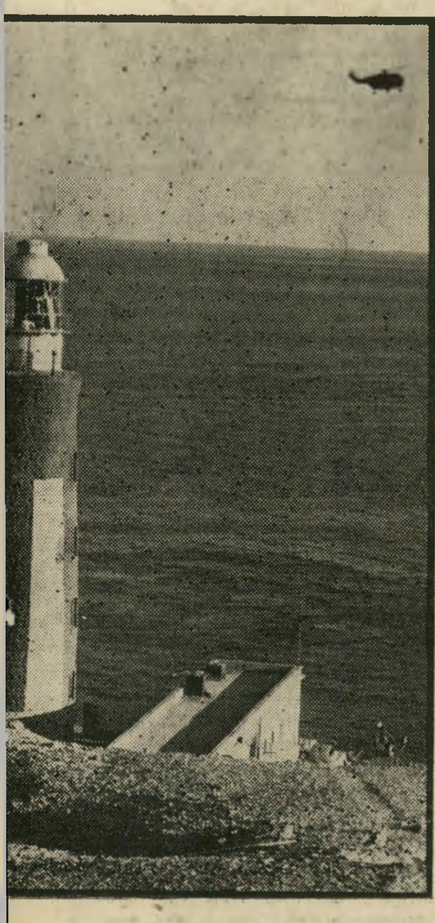

הפנוי

מסוק ישראלי נוטש את שדו־אן בשבת אחר־הצהרים, כש־הוא משקיף על המגדלור שנותר שלם באי.

בחזרה משדואן - 20 הרוגים ו־40 פצועים באסון באילת

משאית מלאה מוקשים

ביום השבת, בשעות אחר־הצהריים, נערכו כוחות צה״ל שבאי שדואן לק־ראת פינוי האי. מסוקים הרימו חבילות ענק של ציוד מצרי שנאסף באי. אנשי חיל־ההנדסה של צה״ל, שהגיעו לאי בעיקבית הצנחנים, פינו את המוקשים , העמיסו אותם על מש־איות והעבירום באמצעות נחתת בדרך הים

מרוב אנשים לא ידענו מי נפגע ומי לא. קרוב ל־200 איש נמצאו שם כדי לעזור. האילתים הוכיחו את עצמם. לא אשכח ל־עולם את המראה המחריד שראיתי אותו יום. אפילו בשדה־הקרב לא רואים מראה כזה.״

„מייד אחרי הפיצוץ רצתי לבית־החולים כדי לעזור בהגשת עזרה,״ סיפר הטרקטו־ריסט אדי בלומנפלד, 24, תושב אילת, ל־כתב העולם הזה.

. מי שלא ראה את הפצועים וההרוגים שהובאו לחדר המיון לא יבין במשך כל חייו מה התרחש באילת ביום השבת האחרון.״

אילת כולה עמדה על רגליה נחלצה ל־סייע ל־60 הנפגעים באסון שאירע בנמל הצבאי. עשרות אנשים, שהיו בנמל בעת שאירעה בו ההתפוצצות, שיפשפו את אברי־הם, לא האמינו כי נותרו בחיים. „היה הבהק נורא והתפוצצות איומה,״ סיפר אחד מהם, „משאית טעונה שש טונות מוקשים עפה לגובה 20 מטר. אלפי מוקשים הת־

אדי בלומנפלד
„מי שלא ראה — לא יבין!״

מקום האסון זהו מבט מרחוק לכיוון נמל אילת, שם אירעה התפוצצות משאית המוקשים. ה־חץ מצביע על המקום בו אירע האסון, ליד הרציף שם הגיחה ה־משאית מבטן הנחתת, שהובילה אותה מן האי שדואן. חלקי ה־משאית שהתפוצצה נמצאו מפוזרים ברדיוס של קילומטר, ורוב החיילים והאזרחים שהיו בקירבתה נהרגו או נפצעו באורח קשה.

פזרו על פני הסביבה. רק נס שלא היו עוד עשרות הרוגים מההתפוצצות הנוראה.

דוד ברצ׳צ׳ו
„יותר גרוע משדה־קרב״

רגע אחרי ההתפוצצות! תמונה שצולמה רגעים מספר א־חרי ההתפוצצות על הרציף. בתמונה המטושטשת ניתן להבחין ב־דמויות הרוגים ופצועים על הקרקע, שברי המשאית שהתפוצצה ובאדם החש לעזרתו של אחד הפצועים (מצד שמאל), העושה נסיון נואש להתרומם. עשרות אנשים חשו מייד לעזרת הנפגעים במקום.

אל החוף הישראלי.

במקום המוקשים שפונו, הניחו אנשי חיל ההנדסה, כפי שטען העיתון המצרי אל־אהרם, שדות מוקשים חדשים באי, כדי ל־הקשות על המצרים את ההתבססות כו מחדש.

אותה שעה, דקות מיספר לפני השעה ארבע, עברו בשערי הנמל הצבאי באילת אחת־עשרה אלמנות, שבעליהן נפלו במל־חמת ששת־הימים. הן הוזמנו יחד עם יל־דיהן לבוא מתל־אביב לאילת ולבלות שם את סוף השבוע כאורחי מועדון רוטאר המקומי.

לא האלמנות ולא תושבי אילת שאירחון, לא שיערו כי תוך דקות ספורות תיגדל משפחת אלמנות המלחמה בישראל באסון נורא, ודווקא באילת.

★ ★ ★

סיפר הנהג דוד ברצ׳צ׳ו (28), ה־עובד באילת: „ההתפוצצות הנוראה אירעה בשטח הנמל בשעה ארבע ועשרה. דקות מיספר אחרי ההתפוצצות הגעתי עם המשאית שלי לנמל כדי להגיש עזרה. כמוני עשו מאות מאלה שהיו באילת. המחזה היה נורא. ראיתי המון הרוגים ופצועים מפו־זרים על פני הרציף. היה אי־סדר נורא.

במסוק לצפון מרבית הפצועים הועברו במהירות לבתי־חולים בצפון ה־ארץ, לתל־השומר ולירושלים. בתמונה נראה אחד הפצועים מובל על אלונקה לבטן המסוק, שהטיס את הפצועים קשה במהירות לעבר צפון המדינה.

מסתבר כי האסון אירע בעת שמשאית ליילאנד טעונה מוקשים הגיחה מבטן ה־נחתת אל הרציף בנמל, בו עסקו עשרות אנשים, חיילים ואזרחים בפריקת הציוד שהובא משדואן. לפי עדות אחת נתקעה המשאית שיצאה מן הנחתת ־־בור על הרציף. חיילים ניסו לחלץ אותה בדחיפות. כשלא הצליחו, הזעיקו משאית נוספת שתדחוף את המשאית השקועה. כתוצאה מהזעזוע שקיבלה המשאית בעת הדחיפה, נדרך בה, כנראה, אחד המוקשים והתפוצץ. הוא פיצץ את אלפי המוקשים הבלתי־חמושים שהיו על המשאית. עשרות האנשים שהצטופפו סביב המשאית כדי ל־חלצה, נפגעו. 20 מהם נהרגו. כ־40 נפצעו, מחציתם פצועים קשה.

היה זה סיום מזעזע למיבצע צבאי מוצ־לח. רק הביטניקים שבחוף אילת לא הת־רגשו. „ישבתי על החוף וקראתי ספר,״ סיפר ריצ׳ארד לואיס בן ה־20 מאוניברסי־טת בופאלו בארצות־הברית. „שמעתי הת־פוצצות והמשכתי לקרוא. לא ייחסתי לזה חשיבות. הרי כאן באילת שומעים כימעט בכל יום פיצוץ.״

דוגמנית העירום מס. 1 של ישראל נישאה השבוע:

הכלה לבשה עירום

החלום שלי בחיים היה לעלות על במה, לא חשוב איך: שחקנית, זמרת דוגמנית", מתוודה סמדר.

לשם כך היא הלכה לקורס טיפוח־החן של לאה פלטשר, והדרך לדוגמנות היתה פתוחה. אחרי דיאטה חריפה הצליחה ל־הוריד עשרה קילו, והפסיקה לגמרי לאכול. הארוחה היומית שלה היא רק בערב:

„מה יש, הרגלתי את הקיבה. יעכשיו אין לי כבר תיאבון. רק על דבר אחד אני

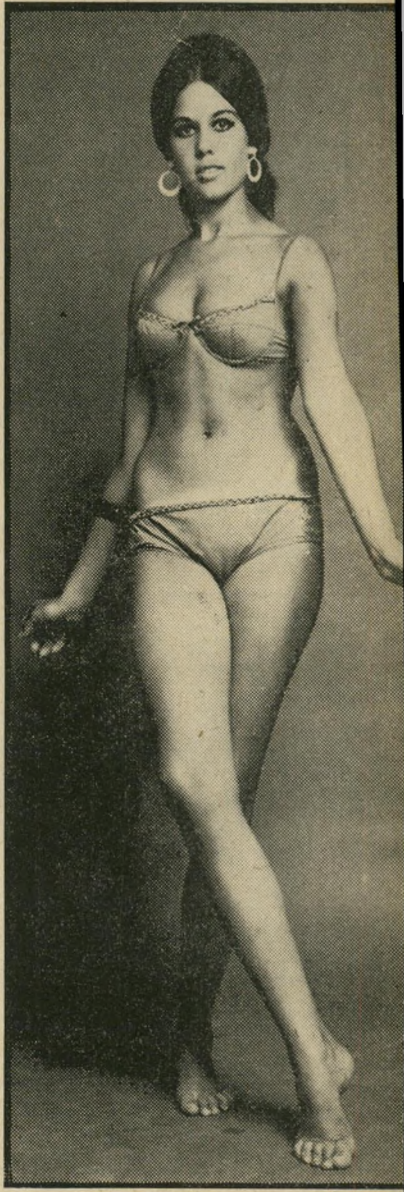

ההתחלה כך היא התחילה, כ־ז׳קלין עבדלחק, צעי־רה שעלתה עם הוריה ממרוקו והחלה את הקאריירה שלה בעולם הזוהר הישראלי.

תאמיני אי לא, אבל ז׳קלין עבדלחק עושה לנו את זה, והפעם ברצינות. היא מתחתנת. ולא בשקט, חס וחלילה.

לפני 21 שנים היא נולדה במרוקו, כ־בתם־בכורתם של אבא־אמא עבדלחק (עבד־חוק), וכשהיתה בת שלוש עלו ארצה, וכיום יש לה עוד תשעה אחים ואחיות.

היא, בגילגול העברי שלה — סמדר דרור, דוגמנית ושחקנית לעת־מצוא, בעלת הרגליים המדוברות ביותר בין רוול ל־כסית, בעלת העירום המצולם ביותר ב־תוך תחתונים וחזיות, והסגנית של כל התח־רויות האפשריות, חוץ מ„מלכת המטבח".

„תמיד הייתי יפה, אבל הייתי שמנה.

תצוגת הלבנים סמדר דרור מציגה אופנת לבני נשים במועדון סקאלה לעיניהם החודרות של הגברים. סמדר היתה אחת הדוג־מניות הישראליות היחידות שהסכימו להופיע בבגדים שקופים ובלבנים בתצוגות אופנה.

„הוא לא מרשה לי להצ

סמדר לאחת הדוגמניות המבוקשות ביותר בישראל.

ההרמה כשהיא לבושה בשמלת הכלה, ארביב, בעלה. „אני ממשפחה מ אומנם שמלת הכלולות שלה לא היתה שקופה, אב

״…לם בעירום!״

טענה בעבר סמדר דרור. אולם אברהם ארביב, שנשא אותה השבוע לאשה, סלח לה בכל פעם על תצוגות העירום שלה, בזכותן הפכה ״רק שהוא קצת קנאי, ושנינו רבים כל הזמן משום שכל אחד רוצה להראות שהוא הבוס...״

לא מוכנה לוותר, על עוגה. עובדה, פעם היתה מסיבה, ואני הייתי האטרקציה: יצאתי מתוך העוגה עם שני פרחים מודבקים על החזה. כולם השתגעו.״

★ ★ ★

״כשהייתי בת שבע־עשרה, שכרתי דירה עם חברה, ומאז אני בתל־אביב,״ ממשיכה סמדר בוידוי. ״נהייתי דוגמנית די מפורסמת. דיגמנתי לצייר נחום ארבל, שבחר אותי בתור מודל־עירום לפסל של אשת לוט, זאת מהתנ״ך שהופכת לנציב־מלח. חוץ מזה דיגמנתי גם את הבגדים והלבנים הכי נועזים, אפילו שאני ממשפחה מסורתית, כי אם יש לי מה להראות, למה שאתבייש? פעם יצא לי אפילו להסתובב בסקאלה עם לבנים שקופים, לעיני כולם. בטח שלא התביישתי. כשהעירום הוא יפה אז זה בסדר גמור.״

בערך באותה תלבושת היא הופיעה גם בסרט מקרה אשה, ובעוד כמה סרטים.

האיש שזכה בכל הסמדר הזאת בגודל טבעי הוא אברהם רביב (ארביב), הבארמן במנדי׳ס, החתן המאושר.

״החבר הראשון שלי היה אריק״ מזהירה סמדר מאי־הבנות, ״הוא היה דוגמן. יצאתי איתו שנה. זה הוא שהכיר לי את אברהם. אחר־כך הוא נסע לגרמניה, ואני התחלתי לצאת עם אברהם, ושכחתי אותו.״

״כשהכרתי את אברהם, התאהבתי בו,

…ה נישאה השבוע, נישאת סמדר על כפיו של אברהם …רתית,״ סיפרה סמדר, ״ומשפחתי לחצה עלי להתחתן!״ …שלא תהיה טעות: היא לא חושבת להפסיק עם זה.

אז עברתי לגור איתו. יש לנו דירה בדיזנגוף, ועוזרת. אברהם מבשל בשביל שנינו, כי הוא מבשל יותר טוב ממני. יש לנו רק בעייה אחת והיא: כי שנינו נולדנו במזל עקרב, וידוע שכל מי שנולד במזל הזה רוצה תמיד להראות שהוא הבוס, אז אנחנו רבים כל הזמן, כי הוא מקני לי.״

★ ★ ★

גם לאברהם היתה קודם חברה אחרת, ברכה נאמן, אבל לסמדר זה לא איכפת. מה שהיה — היה.

״הוא בשבילי הכל. כשהכרתי אותו, הייתי נורא ענייה. לא היה לי כלום, לא עבדתי, בקושי היה לי מה לאכול. לא הכרתי אף אחד. הוא הוציא אותי לעולם הרחב, כי יש לו קשרים.

״היום אני רואה בחורות שהחברים שלהן עזבו אותן, והן עוברות מאחד לשני. הוא שמר עלי שלא אדרדר והציל אותי מזה. התאהבתי בו בגלל הלארז׳יות שלו. מספיק היה שאראה שמלה בחנות ואגיד שהיא יפה, כדי שלמחרת היא תהיה שלי. הוא היה מוכן לתת את העיינים שלו בשבילי. הוא גם הכיר לי המון פירסומאים וצלמים, אפילו התחלתי לקחת שיעורי נהיגה. הוא עשה אותי מאושרת.״

נאום הכלה.

אבל בסוף היא החליטה להיות תקיפה ולקחת את העניינים בידיים. היא הודיעה שהיא עוזבת את הדירה. ומה אתם יודעים? זה עזר. הוא הסכים להתחתן.

אז החתונה שלהם התרחשה השבוע, במיני מנדי׳ס. והיו שם איזה אלף אנשים. כל הבוהימה, אמרגנים, דוגמניות, פירסומאים, עיתונאים, פיטר הרצוג, אריק איינשטיין, הגששים, ליאורה, מימי, אורי זוהר וכל אלה. כולם באו לחגוג.

וכיוון שכל־כך הרבה חלומות שלה כבר התגשמו, נשאר לה רק חלום אחד: ללדת ארבעה ילדים. היא מתה על ילדים. ובגלל שיש לה הרבה אמביציה, אז חוץ מילדים היא רוצה גם להיכנס לעולם הקולנוע ולטפס עד לצמרת.

בינתיים, מה שבטוח־בטוח. שמלת הכלולות שלה אמנם לא היתה שקופה,

מסמדר באהבה

לגברים של ישראל — סמדר במודעת פירסומת של יצרני עניבות. גופה החטוב של סמדר היה הגוף החשוף ביותר במודעות שפורסמו בעיתונות הישראלית. והיא אף גאה בפרסומת זו.

אבל שלא תהיה למשהו טעות. היא לא חושבת להפסיק עם זה.

הסוף

סמדר בשמלת החופה שלה. ״החלום שלי עכשיו,״ אמרה ״ללדת ארבעה ילדים ולהיכנס לעולם הבד.״

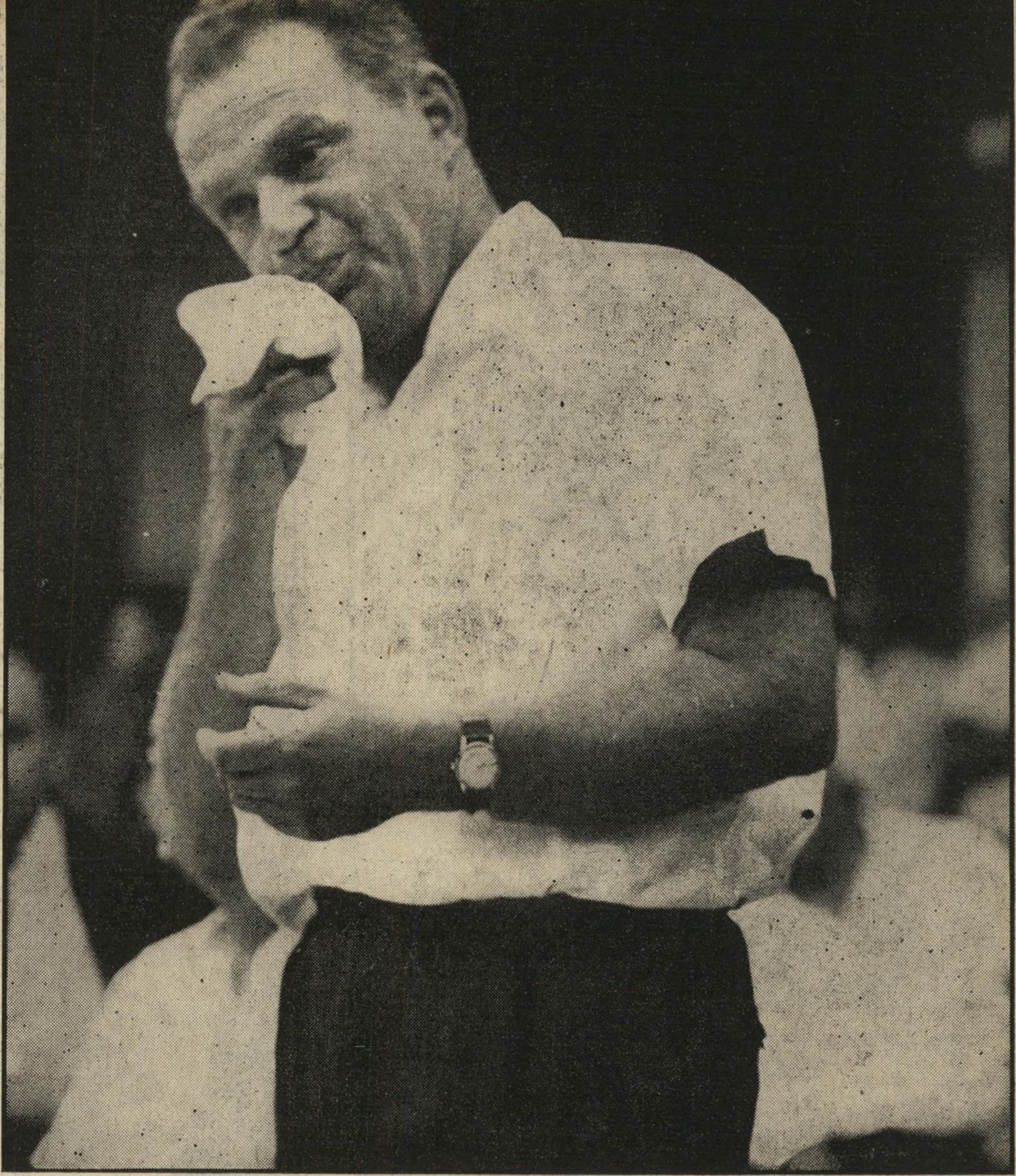

העתונאים הוזהרו - הענין הושתק

כשתמיר אינו מעונין בפרסום

מאת
ח"כ שלום כהן

ב יום הרביעי שעבר צילצל הטלפון בשעת בוקר מוקדמת בבתיהם של ה־כתבים הירושלמיים העוסקים בסיקור בתי־המשפט. הקול הבלתי־מזוהה, מעברו השני של הקו, הודיע: „יש היום בג״ץ בנוגע לעורך־הדין שמואל תמיר. כדאי שתבואו.״

השיחה נותקה. הכתבים, שמיהרו לבית־המשפט, מצאו כי אזרח בשם צבי גבירץ עומד להגיש עתירה לבית־המשפט העליון, על מנת שיוציא צו־על־תנאי, שיחייב את לישכת עורכי־הדין בישראל לבוא ולנמק מדוע אינה מתירה לאיש מחבריה לייצג את גבירץ בתביעה שהוא רוצה להגיש נגד שמואל תמיר ושרגא בירן.

במקום נמצא, מלבד גבירץ, גם עורך־הדין שרגא בירן, שותפו הירושלמי של תמיר.

בית־המשפט נכנס, בדק את העתירה ו־הורה לדחות את מועד שמיעת הבקשה ל־שבוע ימים, על־מנת לאפשר לגבירץ להגיש עתירה מתוקנת, הכוללת מיסמכים לחיזוק טענתו.

★ ★ ★

ל פתע קם בירן, ביקש מבית־המשפט לאסור את פרסום הבקשה. ה־נימוק: העתירה מכוונת נגד לישכת עורכי־הדין; החומר שצורף לעתירה, לטענת בירן, לא היה רלוואנטי, והוא עסק בפרשה ש־אינה נושא לעתירה.

בית־המשפט ביקש מעיתונאים לעזוב את האולם, שמע את נימוקיו של בירן — והחליט לבסוף לדחות את הבקשה למנוע פירסום.

כאן החל מירוץ שדים. העתונאים ש־נכחו באולם בית־המשפט הוזהרו אישית על־ידי בירן, כי אם יפרסמו מלה כלשהי על עצם הדיון או הבקשה, יופעל נגדם חוק לשון הרע. עיתונאים קיבלו טלפונים נרגשים, לבל יפרסמו דבר על מה שקרה בבית־המשפט העליון.

אמצאי־השיכנוע הצליחו. אף לא מילה אחת לא פורסמה בעתונות היומית. ל־עומת זאת הפכה הפרשה לשיחת־היום בחוגי העתונאים; ובצמרת חרות דיברו בהתרגשות על העניין.

★ ★ ★

צ בי גבירץ, סוחר קרקעות תושב סביון, הינו פעיל זוטר בתנועת ה־חרות. מזה שנים דיבר על הגשת תביעה נגד תמיר ובירן — אך התביעה לא הוג־שה. בין השאר פנה לעורך־הדין מיכאל כס־פי מתל־אביב. כספי התעניין בנושא, אך לבסוף מיאן לטפל בבקשתו של גבירץ, בגלל עמדתה של לישכת עורכי־הדין.

לפי נוהלי ועדת האתיקה של לישכת עורכי־הדין, יש להביא בכניה כל מיקרה בו נתבע פרקליט למשפט. בידי גבירץ מצויה ההתכתבות עם לישכת עורכי־הדין בנושא זה. אולם מאחר וכפי הנראה לא הודרך על־ידי משפטן לפני הגשת עתירתו לבית־המשפט העליון, לא צירף את המיס־מכים לבקשתו — וזו נדחתה לתיקון.

נשיא לישכת עורכי הדין, הד״ר רוטנ־שטריין, לא יכול ה׳ה לומר לכתב העולם הזה מדוע לא ניתן לעורך־דין להופיע בשמו של גבירץ. לדבריו, לא ידע מאו־מה על העניין.

★ ★ ★

כ אשר נשאל עורך־הדין בירן על־ידי העולם הזה למהותו של העניין, השיב: „מדובר ביהודי שהוא איש תנועת החרות. כך שלא קשה לתאר שיש כאן איזה שהוא חשבון פוליטי.

„תחילתו של הסיפור בשנת 1962, ומאז הוא מהלך עם הסיפור ומשמיע אותו בכל הזדמנות. כל הסיפור גם אינו רלוונטי, כי העתירה היא נגד לישכת עורכי־הדין ולא נגדנו. האמת היא, שלישכת עורכי־הדין מ־עולם לא סירבה, אלא שלאחר שבדקה את הנושא הודיעה שכל מי שיקח את העניין לטיפולו מסתכן בעבירה, באשר הוא נותן את ידו למעשה סחיטה.

„אני גם יודע, שעורכי־דין אליהם פנה השיבו לו: ,אתה לוקח זאת על סיכונך.׳ אני חוזר ואומר: כל הסיפור אינו רלוונטי לנושא. גבירץ צירף אותו לעתירה לבג״צ על מנת שיקבל פירסום. הוא יודע היטב, שברגע שיגיש את התביעה לבית־המשפט המחוזי, אנו יכולים להגיש נגדו קובלנה פלילית לפי דוק לשון הרע.

„היהודי הזה מספר כל מיני סיפורי־זוועה במשך כל השנים. בקשתי שלא ל־פרסם את העניין, לאחר שהסברתי לעתו־נאים מה הנזק שהם יכולים לגרום גם מבחינה ציבורית וגם מבחינה משפטית.״

★ ★ ★

כ אשר הוברר לבירן, כי העולם הזה מתכוון בכל זאת לפרסם את הסיפור, הוא הודיע כי העניין נדון רק בלישכת השופט, ולכן אין לפרסם אפילו את עצם הגשת הבקשה לבית־המשפט.

אך עובדה היא, שהעתירה הובאה לדיון פומבי באולם בית־המשפט, ב־21 בינואר, בנוכחות העתונאים.

למרות דברי בירן, כי הבקשה לא הוג־שה כלל, היא נמצאת בתיק הנושא את ה־מספר 21/70 בארכיון בית־המשפט, כשרשו־מה עליו, בכתב־יד השופט העליון מאני, ההערה: „לדחות לשבעה ימים על מנת לאפשר תיקון העתירה.״

•

אין זה ענייני להיכנס לפרטי הסיכסוך בין צבי גבירץ לבין עורכי־הדין שמואל תמיר ושרגא בירן; גם השאלה אם יש ל־גבירץ עילה משפטית כלשהי כנגד תמיר ו־בירן אינה מענייני. אותי מעניינת הבחינה הציבורית, ולפיכך מצאתי לנכון להגיש שאילתה לשר המשפטים, הכוללת את הש־תלשלות העניינים והמפנה את תשומת־ליבו לאמצעי הפיקוח שמשרדו מקיים על לישכת עורכי־הדין, מתוך מגמה להביא לידיעת ה־שר את עמדתי, כי בסיכסוך בין אזרח ל־עורכי־דין לא הלישכה בלעדית צריכה לפ־סוק אלא בית־משפט, כבסיכסוכים אחרים.

אחרי הכל, לא הוענקה חסינות מפני תביעה אזרחית לעורכי־דין.

עבור צה"ל הוא יהודי
אבל בשביל הרבנים הוא גוי!

במדינה

עדות

הפאטריארך העליז

ביום הרביעי האחרון התקבל בכנסייה הארמנית ביפו מכתב מאת הפטריארך הארמני בארדיאן, היושב בירושלים המזרחית, ובו הוראות של הפטריארך לכומר המקומי להסתלק מייד מכהונתו, ולפנות את מקומו לכומר אחר. הכומר החדש נועד להיות איש־אמוניו של הפטריארך, נשלח מירושלים המזרחית. היתה זו תגובתו של הפטריארך על שבני העדה הארמנית ביפו החרימו את חגיגות חג המולד הארמני לפני שבוע (העולם הזה 1690).

זה היה אור אדום לבני העדה הארמנית ביפו. סילוקו של הכומר הוסיג בגדסיאן, ששירת את העדה היפואית בנאמנות משך למעלה מעשר שנים, עורר את חמתם. משמע על ההוראה החדשה, נעלם הכומר בגדסיאן. יש טוענים שעזב את הארץ עקב איומיו של הפטריארך, ויש אומרים כי הוא מסתתר בתל־אביב. על פי מינהגי העדה, חייב עתה בגדסיאן להתייצב בפני הפטריארך בירושלים, ולהיענש במלקות.

הקרב על הכנסיה. למחרת נודע לארמנים ביפו כי הפטריארך הורה לאנשי־שלומו להחליף את כל מנעולי המינזר

הארמנים היפואים בכנסיה*

הכומר המורד פוטר

הארמני ביפו וכן את מנעוליהם של מספר חדרים בכנסייה עצמה, במטרה למנוע מבני העדה להתפלל שם, את המפתחות החדשים הוא שומר בידיו.

בשבת בבוקר, כמדי שבת, עמד להיערך בכנסייה טקס התפילה השבועי, אך עוד לפני כן נפוצו בין הארמנים ביפו שמועות בדבר פעולותיו האחרונות של הפטריארך. לארמנים היפואים נודע שאנשיו של הפטריארך תפסו עמדות בתוך המינזר, מול הכנסייה, על־מנת למנוע התנגדות לניהול התפילה על־ידי הכומר החדש, שהגיע מירושלים בליוויית עוזרים ומקהלה.

שמועות אלו משכו אל הכנסייה עשרות ארמנים, ביניהם כאלה שבדרך־כלל היו באים להתפלל רק אחת לשנה. ועד־החירום של הארמנים היפואים, שלח רצים דחופים להודיע לכל בני העדה לבוא מייד לכנסייה. נראה שהפטריארך צפה זאת מראש. כיוון שהורה לכומר הירושלמי להתחיל בתפילה בשעה שמונה, בעוד שהשעה המקובלת להתחלתה היא תשע בבוקר. אך תחבולה זו לא הועילה למנוע בעד אנשי יפו מלהתרכז במקום. תחבולה נוספת, בה השתמשה הקבוצה הירושלמית, היתה הסרת גלימות־התפילה של היפואים. צעדים אלה גרמו להתחממות האווירה בכנסיה.

לבסוף הסתיימה התפילה. אנשי יפו ביקשו לקיים מינהג עתיק של התכנסות בחדר־ההארחה, כמדי שבת (מאז קום המדינה מנהלים הארמנים בארץ את תפילותהם בשבת במקום ביום ראשון, על־מנת למנוע ביטול יום עבודה). לתדהמתם, סירב הכומר הירושלמי, במבוכה רבה, לפתוח את החדר ולהעמידו לרשותם, בטענה שזוהי הוראתו המפורשת של הפטריארך.

בחצר הכנסייה סערו הרוחות. הנאספים התחכחו בלהט בעד או נגד ריצת הדלתות, החליטו לבסוף לטובת המתינות.

אבל כאשר עברה בחוץ מכונית־השרד המפוארת של הפטריארך, שפך עליה הקהל את חמתו בצעקות בוז ובקריאות גנאי. הפטריארך דארדאריאן בא לבדוק את המצב ולאסוף את אנשיו.

הפטריארך משחק קלפים. לעשרות הנשים והגברים הארמניים הזועמים שנשארו בחצר — היה מה להגיד. „הפטריארך גנב!" צעקו הנשים. „הוא מכר את אדמות הכנסייה, ועכשיו הוא רוצה למכור גם את הכנסייה!"

„האלמנה זאכאריאן חיפשה אותו פעם בביתו בירושלים," סיפרה אחת הנשים, „כדי להציל מידיו את הדירה שלה, שהיתה בין הדירות שהוא מכר לחברת פיתוח יפו. אמרו לה שהפטריארך איננו בבית, אבל כשהיא פתחה את דלת הדירה שלו, היא גילתה שם צעירים יושבים ומשחקים בקלפים."

„נכון מאד," הוסיף צעיר שעמד לידה, „הפטריארך דארדאריאן נוהג לשחק קלפים בתוך הפטריארכיה בירושלים, אבל הוא אינו מסרב לשחק גם כשהוא מבקר ביפו. מובן שכשהוא כאן הוא יותר זהיר, ואינו משחק על סכומים גדולים."

„לדארדאריאן יש ידידה," הצהיר גבר ארמני אחר. „הוא מבלה עם אשה בשם לוסיה ארבאביאן, בת 55, אשתו של נהגמונית מתל־אביב. היחסים האלה התחילו לפני שמונה שנים. באוקטובר שנה שעברה הוא נסע לבקר בארמניה. אנחנו יודעים שאחרי שהוא חזר משם הוא נפגש עם הגברת ארבאביאן בעיר טיפליס, בירת גרוזיה."

ארמנים אחרים מעידים כי ראו את הפטריארך שלהם מטייל ברחוב דיזנגוף, מתרחץ בקיץ בבריכת־השחייה של תל־אביב, בחברתה של אותה גברת.

סיכם את המצב ארמני צעיר: „הפעם זה 0 : 1 לטובת הפטריארך. הוא גירש את הכומר ונעל את חדרי הכנסייה במנעולים חדשים. אין לנו ברירה אלא להמשיך להילחם בו. נראה מה יהיה בשבת הבאה... אך מדוע שותקים שלטונות ישראל?"

המהומה בחצר הכנסיה הארמנית ביפו

הנשים צעקו: „גנב! גנב!"

* לובשים את כלי הפולחן שהפאטריארך ניסה להסתיר מהם.

עקשנותו של רב-סרן שליט הביאה לנצחון

מוקש

הלוחם רב־סרן בחיל־הים בני שליט (35), צבר בן חיפה, בנה של פסיכולוגית ידועה, יצא בגיל 18 ללמוד פסיכולוגיה באוניברסיטת אדינבורג בסקוטלנד, שם הכיר את אן גדס, אשר למדה ביאולוגיה. הם נפגשו בשיעורים לפיזיולוגיה, המשותפים לשני החוגים, והחליטו להינשא בנשואים אזרחיים. כי אן היתה נוצריה. בתמונה — רב־סרן בני שליט בחברת בנו הבכור, אורן.

עוד לפני שהוקמה הממשלה הנוכחית, היה ברור שהיא יושבת על מוקש העלול להתפוצץ ולגרום להתפרקותה.

את המוקש טמן הפעם איש חיל־הים, רב־סרן בני שליט. הוא התעקש לרשום בסעיף לאום שבמירשם האוכלוסין, כי ילדיו הם יהודים. וזאת למרות שאשתו אן אינה בת הדת היהודית.

ההלכה הדתית, לפיה פעל שר־הפנים, מנעה רישום כזה — והרס״ן הגיש את עתירתו לבית־המשפט העליון.

★ ★ ★

קשה היה לנחש מה יחליט בית־המשפט העליון. לאור חשיבות הנושא ישב בית־המשפט בהרכב בלתי־רגיל: תשעה שופטים עליונים. בנסיון למנוע ויכוח ב־שאלה אידיאולוגית סבוכה של מיהו יהודי, הציע נשיא בית־המשפט העליון השופט שמעון אגרנט, על דעת כל שופטי בית־המשפט העליון, כי הממשלה תפתור את הבעייה על־ידי מחיקת סעיף לאום ממירשם התושבים.

הממשלה לא נענתה להצעה זו — בראש וראשונה מפני שהדתיים סברו כי ההכרעה תהיה לטובתם. בשעתו, היפנה דויד בן־גוריון אל מי שהוא כינה „חכמי ישראל" את השאלה מיהו יהודי, ומרביתם השיבו כי יהודי הוא מי שנחשב ליהודי על־פי ההלכה. הדתיים סברו; כי גם בית־המשפט העליון יגיע לאותה מסקנה.

אבל אי־אפשר לדעת מראש מה יהיה פסק־דין של שופט. לכן, בשעה שניגשה גולדה מאיר להרכיב את ממשלתה הנוכחית, הציגו הדתיים את השאלה: מה יקרה אם בית־המשפט העליון יפסוק ב־ניגוד לתפיסתם לגבי השאלה אם ילדיו של בני שליט זכאים להירשם כיהודיים? הם הבהירו שאם אמנם יתקבל פסק־דין כזה, לא יוכלו לשבת בממשלה אשר תאפשר רישום „נוכרים" כיהודים.

ראש הממשלה ושר המשפטים שלה, יעקב שמשון שפירא, הרגיעו את שר הפנים המיועד חיים משה שפירא. תוכן הרגעה זו התגלה במיקרה, כאשר פרץ משבר שידורי הטלוויזיה בשבת. הצופה פירסם ידיעה, מפיו של שר הפנים, כי שר המשפטים הבטיח — כחלק מן ההסכם הקואליציוני — לא רק למנוע שידורי־שבת בטלוויזיה אלא גם לחוקק חוק ל־טובת הדתיים — במיקרה שבית־המשפט יפסוק נגדם בעניין שליט.

★ ★ ★

השבוע התפוצץ המוקש. חמישה מתוך תשעת השופטים קבעו, כי יש לרשום את ילדיה של אן שליט כיהודים.

חשיבות פסק־הדין היתה בכך, שבית־המשפט העליון נתן אישור נוסף שישראל הינה מדינה חילונית — ולא תיאוקרטיה המיוסדת על ההלכה היהודית.

האזרח הפשוט קיבל את הידיעה בשימחה: שוב נחל מחנה הכפייה הדתית תבוסה. אך לפני שהאזרח יכול היה להחליט מה בדיוק קרה, כבר נכנסו הדתיים להילוך גבוה במיתקפה על החלטת בית־המשפט.

התגובה החריפה ביותר היתה של שר־הדתות זרח ורהפטיג. האיש שלא פעם הוזכר כמועמד אפשרי מטעם המחנה הדתי לחברות בבית־המשפט העליון, התקרב מאוד לביזיון אותו בית־משפט, כאשר הכריז כי „לא מפי שופטים נחיה!"

★ ★ ★

מה הרגיז את הדתיים?

שופטי הרוב אמנם קבעו, כי חוק מירשם אוכלוסין נועד למטרות סטטיסטיות בלבד. על כן גם יכלו הדתיים לראות בהחלטת השופטים עניין פורמלי בלבד. אולם הם הבינו כי מעבר לקביעה הנוהלית נשקפת סכנה יסודית לכל מיבנה הכפייה ההילכתית.

פסק־הדין ניתן ביום ששי בבוקר. עוד לפני כניסת השבת הגישו הדתיים את דרישתם האולטימטיבית: הגיע הזמן ש־גולדה מאיר ושר המשפטים שלה יפרעו את השטר שנתנו ערב הקמת הממשלה. התביעה הממשית של הדתיים: שינוי חוק מרשם האוכלוסין, וקביעה כי יהדותו של אדם תיקבע אך ורק על פי ההלכה.

הסתבר כי לא כל כך פשוט לפרוע את השטר. על כל פנים לא מבלי לפגוע בגסות במעמדו של בית־המשפט העליון — דבר שאין האזרחים מוכנים לקבלו בשוויון־נפש.

המחנה הדתי העלה שלוש הצעות:

- חקיקת חוק כוללני אשר יגדיר מיהו יהודי לא רק לצורך חוק מירשם האוכ־לוסין, כי אם לגבי כל שאר החוקים ה־קובעים את מעמדו האישי של האזרח.
- תיקון חוק מירשם האוכלוסין, תביעה

כך קבעו השופטים

הרוב

■ **השופט חיים כהן:**

„השאלה היחידה העומדת לפנינו ב־הליכים אלה אינה אלא זאת, אם מוסמך היה שר הפנים ליתן לפקיד־הרישום את ההנחייה האמורה... ומוכן אני לצאת מן ההנחה, שיכול שר הפנים לתת לפקיד־הרישום הוראות מינהליות ככל שיראה לנכון, ובלבד שלא יהיו בנות פועל תחיקתי... ולא יוסיפו לפקידי־הרישום סמכויות אשר אינן מוקנות להם על־פי החוק, ולא יגרעו מן החובות המוטלות על פקידי הרי־שום על פי החוק.

...פקיד הרישום אינו מוסמך ל־הכריע לאומו של אדם.

■ **השופט ד״ר יואל זוסמן:**

- פקיד־הרישום חייב לרשום ב־התאם להודעתו של מוסר ההודעה, אלא אם כן היתה לו סיבה סבירה להניח שההודעה אינה נכונה.
- הנתונים שעליהם מתבסס העותר מצדיקים את בקשתו, מה גם שהעותר נוהג על־פי אותן ההנחיות שהממשלה עצמה קבעה, ושעל פיהן היא נהגה עד לשנת 1960.

■ **ד״ר אלפרד ויתקון:**

אין להפוך חוק המירשם לאבן־בוחן לקביעה מי שייך לעם.

■ **השופט צבי ברנזון:**

התפיסה ההלכתית אינה תואמת מציאות ימינו... בזמנים קדומים היה כנראה חשש מבוסס, כי במשפחה מעורבת של יהודי ונוכריה, עובדת אלילים, ילמדו הילדים מאמם את תועבותיה וילכו בדרכי עבודה זרה שלה. על כן פסקו הלכה, שילדים כאלה לא יבואו בקהל ישראל אלא על־ידי גיור;

האם שיקול זה יכול וצריך להדריכני בכל מיקרה, גם בימינו ובמדינת־ישראל? לדעתי, לא.

■ **השופט אליהו מ. מני:**

פקיד הרישום חייב לרשום הלאום בהתאם להודעה.

המיעוט

■ **נשיא בית־המשפט העליון, ד״ר שמעון אגרנט:**

„זוהי בעייה אידיאולוגית; דרוש תהליך של השתכנעות משותפת... במשך אלפי שנות קיומו, ולפחות עד לתקופה המודרנית, תפסה ההכרה ה־גיזעית־הדתית מקום גדול בתודעת ה־עם היהודי, בחינת ההכרה ש„אורייתא וישראל — חד". עם כל התופעות של תערובת דם נכרי, שחלו בקירבם, לא חדלו היהודים לשמור, בדרך כלל, על הכרת ישותם הלאומית־הגזעית (בחינת היותם „בני זרע אברהם, יצחק ויעקב"), כשם ששמרו בעבר — וכשם שרבים שומרים גם עד היום — על הכרתם הדתית־היהודית.

■ **ממלא־מקום נשיא בית המשפט־העליון, השופט ד״ר משה זילברג:**

אין בנמצא, או ביתר דיוק: אין עדיין בנמצא, לאומיות יהודית־ישראלית, ואם היא קיימת — אין היא בהכרח לאומיות חילונית.

אך אילו כבר היתה בימינו לאומיות חילונית שכזאת, היא לא היתה זהה עם הלאומיות הנרשמת במירשם ה־תושבים.

■ **השופט משה לנדאו:**

„בית־המשפט אינו יכול לתרום ל־פתרון מחלוקת אידיאולוגית... העותר חייב לזכור, שישנם רבים — וטובים גם הם — במדינה הזו, המחזיקים בדיעות המנוגדות לדיעות שלו, ורגשותיהם לא פחות עזים מרגשותיו.

„ואשר לילדים מוטב היה אילו גמנע העותר מלחרוש בפומבי את חריש דיעותיו על גבם, והיה משאיר להם את זכות ההגדרה העצמית שלהם, לכשיגדלו ויעמדו על דעתם, כי מי יודע אם יטמעו הם מוסר אביהם דווקא... עד לאותו זמן לא יפריעו להם ענייני המירשם במשהו בהשתלבותם המלאה בתוך סביבתם, כל עוד הם קטינים."

■ **השופט יצחק קיסטר:**

„הכלל הוא, במדינה הרוצה כי תעודותיה תהיינה תעודות אמת, והרישומים בפנקסים תואמים את האמת, תעשה כל הצעדים למניעת רישומים בלתי נכונים בפנקסיה. ...אין זכות האזרח נפגעת אם הרשות לא תרשום לפי הודעתו, כאשר לפי הפרטים אשר בידי הרשות, פרט פלוני שנמסר על־ידי האזרח אינו נכון, או אפילו אינו מדוייק; או שהנתונים הנמסרים על־ידו אינם תואמים אמות־המידה, ההגדרות, או המיבחנים שנתקבלו על־ידי הרשות, שלפיהן יוכל אדם מן החוץ או רשות המדינה להבין משמעות ה־רישום בפינקס, או בתעודה."

על הכפיה הדתית בשאלה: „מיהו יהודי"

בממשלה

הלוחמת אן שליט, מקודם גדס, נוצריה ילידת סקוטלנד, נישאה לרב־סרן בני שליט בנשואים אזרחיים, פנתה יחד עם בעלה אל בית־המשפט העליון בעתירה לחייב את שר־הפנים ואת פקיד הרישום בחיפה, לרשום את ילדיהם כיהודים לפי לאומיותם וכחסרי־דת. סבה, פטריק גדס, היה ידידו האישי של פרופסור חיים וייצמן ויעץ לו בבעיות רבות. בתמונה — אן ובתה גליה.

מפורשת כי מיבחן ההלכה יחול לצורך חוק זה.

● תיקון חוק המירשם מבלי להיכנס לבעיית ההלכה, אלא להסתפק בהענקת סמכות לשר הפנים לקבוע על־ידי התקנת תקנות מיהו יהודי — ולהגניב דרך הדלת האחורית מה שנפסל על־ידי בית־המשפט.

מבין כל האפשרויות שהועלו, נראתה האפשרות השלישית כבעלת הסיכויים הטובים ביותר, מבחינת הדתיים. כי בצורה זו היו מעלימים מעיני הציבור את הוויכוח האמיתי ומעמידים פנים שבעקבות החלטת בית־המשפט הם עוסקים רק במישור הטכני של הרישום.

★ ★ ★

ברור כמעט לחלוטין, שהדתיים לא יפרשו מן הממשלה. הם למדו את לקח פרישתם הקודמת, כאשר דויד בן־גוריון החליף אותם בשר דתי משלו — הרב טולידאנו.

הם לי רצו לוותר על עמדות־כוח, שהן בסיס שלטונם. גם לציבור בוחריהם יכלו לומר, כי בית־המשפט העליון קיבל החלטה טכנית מובהקת, ושממילא הסמכות בענייני נישואין נשארה לבתי־הדין הרבניים.

אבל למרות זאת, התנהגו ראשי המפד"ל כאנשים הבטוחים בכוחם.

מבחינה מספרית פשוטה, יכולה להתקיים הממשלה גם ללא 12 הח"כים של המפד"ל. אבל ממשלת הליכוד יכולה להתפרק בכל רגע, כאשר יתחיל הוויכוח הגדול על השלום והשטחים. במיקרה זה יכולים הדתיים להוות לשון־המאזניים.

אך ייתכן, שהמערך לא יוכל להרשות לעצמו כניעה מוחלטת לדתיים. ייתכן שיהיה עליו להתחשב בדעת־הקהל. במיקרה זה עשויה הממשלה לחזור אל המוצא שהציע לה בית־המשפט העליון עצמו לפני כשנה: מחיקת הסעיף לאום במירשם התושבים.

במדינה

צה"ל

הסוואה לילית

אדוני הרמטכ"ל,

הרשה לי לפנות אליך בענין המטריד אותי מזה זמן רב. בחוזרי מאוחר בלילה מאסיפות במקומות שונים בארץ, אני נתקל בתופעה מדאיגה והיא, שחיילים המחכים לטרמפים, לפעמים במצב של יאוש בגלל השעה המאוחרת, עומדים על הכביש ממש ורק ברגע האחרון קופצים אחורה וניצלים בנס מדריסה.

מכיון שמדי צה"ל הומצאו במיוחד כדי שהחייל לא יראה בחשיכה, הם גורמים לכך שהנהג אינו רואה אותם עומדים על הכביש. תמהני שהדבר לא גרם עדיין לאסונות רבים.

הייתי מציע לצייד את כל החיילים בפסים לבנים זוהרים, כמו שוטרי־התנועה כדי שיוכלו לענוד אותם על שרווליהם או במקום אחר בעומדם על הכביש בלילות. אודה לך אם תעביר הצעה זו למי שמוסמך לכך.

משאית בחשיכה. זה נוסח המכתב ששלח ח"כ אורי אבנרי לרמטכ"ל רב־אלוף חיים בר־לב, לפני כארבעה חדשים. כעבור 10 ימים התקבלה תשובה מלשכת הרמטכ"ל. תוכנה היה, בערך, כך: הענין נבדק עם המועצה למניעת תאונות־דרכים. הנוגעים בדבר הגיעו למסקנה כי אין כל צורך לצייד את חיילי צה"ל בתגים זוהרים, כדי שהנהגים יוכלו להבחין בהם בלילות.

השבוע צעדו שתי חיילות על כביש גהה. השעה היתה 5.30, זמן קצר אחרי רדת החשיכה. משאית שנסעה על הכביש לא הבחינה בשתי החיילות, פגעה באחת מהן. החיילת רינה סלומון (19), בתו של עורך־הדין רם סלומון, נהרגה במקום.

יתכן ואילו היתה רינה סלומון מצויידת בתג שרוול זוהר, היה נהג המשאית מבחין בה בעוד מועד, בלכתה בחשיכה על הכביש, ומצליח להמנע מלפגוע בה. אבל רינה סלומון לא צוידה בתג שרוול זוהר.

חבלנים

ביום ההולדת

ללנין

זה אירע ביום השישי בערב, כשמועדון רק"ח בכפר טירה שבמשולש היה מלא אנשים, שהתכנסו במקום כדי לחגוג את יום הולדתו של לנין ואת יציאתו מבית־החולים של חבר המועצה המקומית מטעם רק"ח, גאזי שביטא, אחרי שנהבל בידי אלמונים לפני כחודש.

לפתע פשטו ניידות המשטרה בכפר.

תושבי טירה היו בטוחים שהניידות הג
כדי להפריע לתופיק טובי ואמיל חב
בנאומיהם. אבל מטרת השוטרים הי
אחרת. הם פשטו על בתי הכפר וע
כחצי תריסר צעירים. ביניהם היו גם ש
שה חברי מזכירות רק"ח בטירה.
אלה חלק מרשת שמנתה 17 איש, כ
ערבים ישראליים, שהתארגנה לפעו
חבלה ונחטפה על־ידי כוחות הביטחון.

מועמד מטעם רק"ח. משפחת
סם היא אלת המשפחות המכובדות
משולש. אחד מבני המשפחה הוא ר
המועצה בטירה. ואילו ליוסף חליל ק
סם יש מאות דונמים של קרקע הזרוע
בתות־שדה. בשל גילו (65), מסר קא
הזקן את עיבוד שדות התות לבנו מוח
זה היה משווק את תות־השדה המשובח
גדל בשדותיו לאגרסקו ולתנובה.

לאחרונה רכש מוחמד קאסם מכונית
חדשה, כדי להוביל בה תות־שדה. מסת
כי בין השאר הוביל בה גם רימונים, א
לא מפרי העץ אלא רימוני־יד.

בשדה התות מצאו אנשי המשטרה ס
מטוייח היטב, חפור בתוך האדמה.
נמצאו גם כלי־נשק, רימוני־יד ומכש
חבלה שונים.

חבורת חבלנים ישראלית זו, ששלו
מחבריה הם פעילים ברק"ח, היו נפגש
עם קרוביהם מכפר ג׳יוס שליד קלקיל
שם תיכננו את פעולות החבלה של
בתקופת הבחירות, כשהניחו מטען חב
מתחת לבמה עליה עמד לנאום יגאל א
ברעננה. מוחמד קאסם, נשוי ואב לש
בנות, אשר בשדהו נמצא הנשק, היה
מועמד מספר 2 ברשימת רק"ח למוע

יוסף חליל קאסם
תות־שדה ורימוני־יד

כפר טירה. חבר אחר ברשת הוא מוצטא
באשרה, אשר בביתו נמצא מועדון רק
בטירה.

17 הערבים הישראלים שהתארגנו כרש
חבלה עצמאית, נעצרו כולם.

מפלגות

אותה מפ"ם

בשינוי השפם

בקול תרועה גדולה הציגה מפ"ם
תוכנית־השלום החדשה שלה. תמונות
מאיר יערי פרחו בעיתונים, כותרות גד
לות בישרו את השינוי.

עיקרו: הכרה ב„פלסטינים".

אולם בדיקה מדוקדקת יותר גילתה
במפ"ם לא השתנה דבר. אותה הגברת
צגה בשינוי האדרת.

מיני־סיפוחיזם. מייד אחרי המלח
הציגה מפ"ם תוכנית, אותה כינתה „תוכנ
שלום". תוכנית זו כללה:

● סיפוח רצועת־עזה ורמת־הגולן
ישראל.

● אי־מתן מעמד לאומי כלשהו לערב
בירושלים. (הובטחה להם זכות חסרת־ער
שיוכלו לנהל את מקומותיהם הדתיים).

● תיקון הגבול בין ישראל והגדה.
נאמר מה יהיה היקף התיקונים.

תוכנית־השבוע לא שינתה דבר מכל א
מפ"ם חוזרת על עמדותיה, הוסיפה ל
סעיף המצדיק התנחלויות ביטחוניות „

(המשך בעמוד

חקירה מיוחדת

רשימה שניה בסידרה

האם תל-אביב גוססת?

שלושים תוכניות-בינוי ידעה תל-אביב במשך שישים שנות קיומה. התוכנית השלושים, תוכנית ל', נועדה להיות תוכנית המפתח לפיתוחה של העיר הגוססת. כתוצאה מתיכנון לקוי, מקי־

תוכנית ל' שווה ל...

בעשרים וארבעה ביוני 1969, נערך טכס הנחת אבן־הפינה להתחלת ביצועה של תוכנית ל' בתל־אביב. בטכס החגיגי, שאורגן על־ידי העירייה, נטל חלק גם השר פינחס ספיר, פטרונו של ראש־העיר יהושע רבינוביץ, ומי שעמד מאחורי המאבק להקמת תחנת רדינג ד' בתחום תוכנית ל'.

בדבריו בטכס, שיבח ספיר את רבינוביץ על היוזמה שגילה, בזירוז תחילת הבנייה באיזור, כשהוא מנצל מעמד חגיגי לכאורה, על־מנת לתקוף בחריפות את העיתונות על שהביעה התנגדות להקמת תחנת־הכוח בצפון תל־אביב. ספיר לא הסתפק בדברי הגנאי, כינה את התחנה כ„סמל הקידמה".

הטכס, בו החלה, לא רשמית, מערכת הבחירות לעירייה, היווה למעשה את גולת הכותרת של תוכנית ל' המפורסמת. אלא שמאז הנחת אבן־הפינה ועד עתה, כימעט ולא נעשה דבר במקום.

תחילה קצת היסטוריה: לפני למעלה מעשר שנים הבינו פרנסי תל־אביב, כי המקום היחיד אליו יכולה העיר להתפשט הוא האיזור שמעבר לירקון. תל־אביב נבנתה שלבים־שלבים, כשמדי פעם נבנה איזור נרחב בבת־אחת. כך היה בחלקה המזרחי של העיר, מזרחית לרחוב אבן גבירול. כך היה בחלקה הצפוני, צפונית לרחוב ארלוזורוב וכך אף בחלקים אחרים, כשיכון בבלי ורמת־אביב.

השטח הנרחב שמצפון לירקון ומערבית לכביש נתניה, קרץ במשך שנים למתכנני העיר. תל־אביב חנוקה מכל צדדיה על־ידי הערים השכנות. השטח שנועד לתוכנית ל', מהווה למעשה את ריאות האוויר של תל־אביב.

כשבאו ראשי העיר לתכנן את האיזור, וזאת לפני קיומה של תוכנית האב של תל־אביב, יצאו מתוך הנחה כי שדה־התעופה המצוי במקום, שדה דב, יפונה, וכי חברת ארקיע תפעיל את שירותיה מלוד. ב־15 במרס 1961, הודיע מרדכי נמיר, ראש־העיר של אז, במיברק לראש עיריית אילת, כי „אושרה העברת שדה־התעופה מתל־אביב." נמיר לא טרח לזרז את ההעברה וראה הישג בעצם שליחת המיברק.

אבל מדוע להרחיק תשע שנים אחורנית? לפני כשנה בלבד, הודיעו דוברי העירייה כי שדה דב יועתק מהמקום. רובע ה', שהוא הרובע הראשון לבנייה בתחום תוכנית ל', יועד להיבנות כולו בתחום שדה־התעופה, כשהוא כולל 800 יחידות דיור.

בינתיים הוברר כי מסיבות שונות לא יועתק שדה־התעופה מתל־אביב. אולם העירייה, שלא היתה מוכנה לראות כיצד השלב הראשון של התוכנית יורד לטמיון, הצליחה להפעיל לחצים על משרד־התחבורה. בעיקבותיהם יחוסל המסלול המקביל לירקון ובמקומו ייבנה מסלול מקביל לחוף, על שלוחה שתיבנה בים. מחיר המסלול המיועד: 30 מיליון ל"י.

רק מאה יחידות-דיור

משמונה מאות יחידות־הדיור המתוכננות תבוצענה 283 בלבד. אולם גם אלה נתדלדלו, ובינתיים החלה העירייה בבניית 100 יחידות־דיור, המיועדות לזוגות צעירים. אומר בגילוי־לב איש מחלקת הנכסים של העירייה: „העניין פשוט. יש צורך בשפני נסיון שיסכימו לגור מתחת לארובה המפחידה. ידענו שלא נוכל למכור דירות־פאר לציבור הרחב, ופנינו לקהל המוכן היום לקנות דירה בכל מקום שיציעו לו במרחב תל־אביב — לזוגות הצעירים. אלה יקפצו על המציאה מתוך הנחה ששהותם במקום קצרה וכי לאחר שנתיים־שלוש יעברו מהמקום."

איש העירייה מסתמך בדבריו על עובדה מיספרית פשוטה: עם ההודעה על תחילת ההרשמה לדירות לזוגות צעירים, בתחום תוכנית ל', פנו חמש מאות זוגות לעירייה כשהם מתחרים ביניהם על 100 הדירות הראשונות. בניית השיכון לזוגות צעירים מתבצעת במשותף על־ידי שני גורמים, שיכון עובדים בע"מ וחברת גד לבניין.

אף צעד זה היה מחושב. שני הגופים זכו לכאורה במיכרז לבניית הדירות. מנכ"ל שיכון עובדים, אברהם עופר, כחבר מועצת עיריית תל־אביב וכחבר הועדה לבניין־ערים בעירייה. לאחר מכן החליט עורך־דין העירייה, כי בישיבתו של עופר בועדת בניין־ערים יש פסול והוא אף דיווח על כך לראש־העיר בדו"ח סודי. אולם בינתיים קיבלה שיכון עובדים את ביצוע הבנייה. חברת גד צורפה לפרוייקט, בהיותה שייכת לח"כ שלמה גולדשטיין, איש גח"ל. על־ידי כך נמנעה מן האופוזיציה בראשות עו"ד רפאל קוטלוביץ' וח"כ שמחה ארליך כל אפשרות של מחאה.

גח"ל לא יכלה לפגוע באינטרסים של גולדשטיין. משך תקופה ארוכה ריננו חוגי הקבלנים כי המיכרז היה פגום. היום, שמונה חודשים לאחר תחילת הבנייה, מתנהלת העבודה בעצלתיים, כשברור לכל כי הדירות לא תימסרנה לרוכשיהן במועד הנקוב, שהוא סתיו 1970.

מלונות בצל מטוסי-הסילון

מי אחראי למחדלי תוכנית ל'? כדרכה, הקימה עיריית תל־אביב חברה ציבורית־עירונית לצורך הפרוייקט. חברת הירקון בע"מ, חברה לפיתוח עבר־הירקון הוקמה בשנת 1964. כמנהלה מונה אל"מ שמואל („סאמק") ינאי, איש חיל־הים לשעבר. בתיק רישום החברה נרשם, כי החברה נועדה „לפתח את האיזור הידוע כאיזור תוכנית ל' ע"י פיתוח הקרקעות ובנייה, וכן סיוע לעירייה בפיתוח העירוני של האיזור." הון החברה 5 מיליון ל"י.

בשנת 1966 נחתם חוזה עם מינהל מקרקעי ישראל לרכישת כ־1,400 דונם. עד היום הועברו לרשות החברה כ־200 דונם בלבד, מהם כ־100 דונם למגורים.

ינאי, המשמש גם כמנהל חברת אחוזת החוף, המיועדת לפיתוח מנשיה, שש על כל הזדמנות להוכיח את כישוריו כאיש עסקים ומנהל. כתוצאה מכך זכו תושבי תל־אביב במשך השנה האחרונה להכרזות חגיגיות בדבר תחילת מיפעלי פיתוח בשטח התוכנית. הכרזות שלאחר מכן הוברר כי הן חסרות כיסוי. הראשונה שבהן ידועה כפרשת האינטרקונטיננטל. דובר העירייה הכריז לפני כשנה, כי חברת אינטרקונטיננטל החליטה לבנות מלון בחוף הים של תוכנית ל'. בנאום התקציב לשנת 69/70 הכריז ראש־העיר יהושע רבינוביץ, כי החברה בעלת המוניטין הבינלאומי הסכימה לבוא ולתרום מכישרונה ומנסיונה להקמת מלון פאר, שיהווה גולת הכותרת של מיפעלי התיירות בחוף עבר־הירקון.

הכרזתו של ראש־העיר זכתה להדים נרחבים בעיתונות, אולם אחרי ימים מיספר הוברר כי המדובר בברווז. לחברת המלונות אינטרקונטיננטל לא היה כל קשר לתוכנית הקמת המלון במקום. המדובר היה בחברת השקעות פרטית בשם אינטרקונטיננטל אינווסטמנטס, הרשומה בדלוור שבארצות־הברית. בעל החברה היה יהודי פיקח בשם ברנרד פסקין, בעל כמה מוטלים קטנים, שמכר את הרעיון לינאי.

ינאי הוקסם משם החברה ורק לאחר קבלת האישור לבניית המלון, הוברר לאנשי העירייה הנבוכים, כי פסקין יצא עם האישור לארצות־הברית לנסות לאסוף כספים להקמת המלון. העניין כולו הושתק ובינתיים אין כל סימן לתחילת העבודות להקמת „מלון הפאר".

לסיפור חסר עתה רק פרט משלים: השטח שיועד להקמת המלון נמצא למעשה באיזור המיועד למסלול המוצע לאורך חוף הים. קשה להאמין שתיירים יסכימו לבלות חופשה בישראל בצילם של מטוסי־סילון מרעישים. זמן קצר לאחר מכן הכריזה העירייה על כך, שמשקיעים יהודים מפרס הסכימו לבנות מלון בחוף הים, לא הרחק ממלון אינטרקונטיננטל. אף מכך לא יצא עד כה דבר.

ארובה ואגן החימצון

אם לא די ברעש שדה־התעופה ובמורא הארובה של תחנת רדינג ו', מצפה למשתכנים בשיכון לזוגות צעירים מתנה נוספת: בהמשך רחוב אבן גבירול, ליד אתר הבנייה, מצוי אגן החימצון של מיפעל הביוב העירוני. הריח הנודף ממיתקן זה מדהים בעוצמתו וקשה להאמין שניתן בכלל לגור בסמוך למיתקן. המיתקן יועבר אמנם, עם השלמת מיפעל הביוב לגוש דן בחולות ראשון־לציון, אולם גם לכך יש להמתין מיספר שנים.

כאן מגיעים לבעיה הכאובה — הארובה של רדינג ד'. מה לא נכתב כבר על מיפלצת בטון זו? אולם כשבאו הנרשמים לדירות הראשונות לעירייה הסבירו להם כי הארובה כה גבוהה עד כי חלקיקי העשן יגיעו לתחום רמת־גן ובני־ברק ולא יפלו בתחום תוכנית ל' וברמת־אביב. גם אם אפשר להתעלם מנחמה מוזרה זו, עדיין אין העובדות נכונות.

דו"חות סודיים של משרד־הבריאות קבעו בפירוש כי דו"ח ספורן, עליו מסתמכת

„ריאת האויר של תל-אביב!"

לאחר הקמת **רדינג ד'** והשארת שדה־התעופה במקומו, צומצם שטח הבנייה. תוכנית ל' הפכה נקניקיה ארוכה בין הארובה וכביש חיפה

יום אינטרסים אישיים, ומניהול חובבני כושל, הפכה התוכנית לכשלון. הזדמנויות רבות לא נוצלו כהלכה. תוכניות פיתוח מקוריות לא בוצעו ומאגר הקרקעות של הגדולה בערי ישראל בוזבז.

חברת־החשמל, אינו מדוייק וכי אין כימעט ימים בהם התנאים האקלימיים באיזור הם התנאים המצויינים בדו״ח. התוצאה: החלקיקים הנפלטים יפלו בתחום תוכנית ל׳ ורמת־אביב, לא יגיעו לערים השכנות.

תחנת־הכוח שהוקמה באיזור, בלחציו של אורי אלפרט, מזכיר מועצת־פועלי־תל־אביב, תרעיל את תושבי האיזור שיועד מלכתחילה להיות איזור עירוני מתוכנן לתפארת.

הרזרבה שאבדה

תכנון שטח תוכנית ל׳, נמסר לידיו של האדריכל ומתכנן הערים יצחק פרלשטיין. כשבאו אנשי צוות תוכנית־האב של תל־אביב לתכנן את תל־אביב של שנת 2000, מצאו כבר 19 פרוייקטים מוכנים שראש־העיר של היום ומי שהיה אז סגנו

התוכנית מינימום של שטחי ירק ניצול מקסימלי של שטחי הבנייה המעטים שנותרו לבנייה צפופה — כך נראית תוכנית ל׳ הנודעת במקורה.

של נמיר הורה להם לקבלם כמות שהם. אחד הפרוייקטים היה תוכנית ל׳.

פרלשטיין, בעל הנסיון הרב בתיכנון ערים, עשה כמיטב יכולתו במיסגרת ההגבלות הרבות שהוכתבו לו על־ידי פרנסי העיר — מיגבלות שנבעו מהתחייבויות כספיות שונות וכן מצורת חלוקת קרקע מעוותת שנעשתה במשך שנים רבות. הדבר גרם לכך שפרלשטיין נאלץ לתכנן רובע מגורים חסר גינות וחסר מעוף, מעין רמת־אביב שנייה. במקום מתוכננת אומנם מעין עיר נוער ומרכז למוסדות תרבות לנוער, אולם אלה יקומו כבר מעברו השני של כביש תל־ברוך, בקרבת הקאונטרי־קלאב.

בבוא היום, כאשר תוכנית נתיבי איילון תצא אל הפועל (העולם הזה 1690) יעבור עורק התחבורה הראשי לחיפה מזרחית לתל־אביב, וכביש נתניה ישמש רק כעורק מישני. במקביל יחצה כביש רב־מסלולי את שטח תוכנית ל׳, כביש שיהווה המשך טיבעי לרחוב אבן־גבירול.

הכביש המיועד יחצה את הירקון מעל לגשר הנבנה עתה בעצלתיים על־ידי חברת רסקו. בינתיים אין כל אפשרות להמשיך את רחוב אבן־גבירול עד לתחום שטח ל׳. מסלול שדה־התעופה של שדה דב חוצה את האתר לשניים. לעובדה זו תהיה גם תוצאת לוואי אחרת: שטח שיכון־הזוגות־הצעירים יתוחם מצפון על־ידי מסלול שדה־דב, ממערב על־ידי תחנת־החשמל וממזרח על־ידי כביש חיפה הסואן, שימשיך להיות עורק תחבורה בינעירוני מרכזי עוד שנים רבות.

תוכנית ל׳ הגראנדיוזית, שנועדה להיות גולת־הכותרת במיפעלי הפיתוח של תל־אביב, ורזרבת הקרקע היחידה שנותרה ל־גדולה בערי ישראל, הפכה להיות לסמל המחדלים והכישלונות של שילטון עירוני קרתני. הערכה כספית צנועה: התוכנית הקיקיונית עלתה עד היום למשלם המיסים התל־אביבי כ־25 מיליון ל״י.

במדינה

דת

סערה בבית־הכנסת

העיר חולון נסערת. הנשמע כזאת?

זה התחיל לפני כשש שנים. מזה שנים רבות היה רבה הראשי של חולון הרב ויין זצ״ל. הוא שימש בכהונתו הרמה במסירות, עמד בראש המועצה־הדתית בעיר, והיה אהוד מאוד על צאן מרעיתו, איתם היה מתפלל בבית־הכנסת הגדול שבעיר.

אז הגיע חולונה הרב ברוך רבינוביץ, שהעתיק את מקום־מושבו מבראזיל הרחוקה לארץ־הקודש. הוא קבע את מישכנו ברחוב פייארברג 14, שם גם הקים בית־כנסת פרטי, וקיבץ אליו צאן קטן משלו.

זמן־מה לאחר מכן נפטר הרב ויין, והרב רבינוביץ ירש את מקומו. הוא החל מופיע בתפילות בית־הכנסת הגדול.

למה רב צריך מזכירה? כמה תושבים זריזים, שהסידור החדש לא מצא חן בעיניהם, מיהרו לגלות מספר פרטים מעניינים הנוגעים להתנהגותו של רבינוביץ.

אשתו הראשונה של הרב היתה בתו של רב העיר מונקצ׳ שבהונגריה, והיא ילדה לו ארבעה בנים ובת. לאחר פטירתה התחתן הרב בן ה־45 בשנית, הפעם — עם עוזרת־ביתו בת ה־18 מרעננה. היא ילדה לו בת ובן.

מאז נתמנה לרבה הראשי של חולון הצמיד הרב לעצמו מכונית פרטית, טלפון פרטי, ומזכירה — גם היא פרטית, המקבלת את משכורתה מן המועצה־הדתית של חולון.

על זה עוד יכלו המתפללים לעבור לסדר־היום, לולא מה שקרה בערב העשרה בטבת, שנקבע על־ידי הרבנות הראשית כיום השואה והחורבן של יהדות אירופה. באותו ערב, בעוד קהל המתפללים מקיים עצרת־התייחדות בבית־הכנסת, קיים הרב בביתו מסיבת־קוקטייל לכבוד נציגי העירייה הניבחרים. במסיבה זו נעדרו, כמובן, הנציגים הדתיים, שמחו בדרך זו על חילול־הקודש.

כשנשאל הרב מה יש לו לומר, זה נשמע כך: „נכון שיש לי בית־כנסת פרטי,

רב רבינוביץ
מסיבה ביום־השואה

אבל כך עושה כל רב שאינו רוצה להטריח את עצמו למרחקים.״ אם כך, מה חיפש בבית־הכנסת הגדול? על זה אין לו תשובה.

„לשם מה לי מזכירה פרטית? פשוט מאד. יש לי הרבה עבודה במישרד, ספרייה וכולי, והיא עובדת שם, ומגיע לרב להחזיק מזכירה במו שמגיע לו להחזיק סנדלר.״

ועל הטענה הכאובה ביותר, על הפגיעה העמוקה בריגשותיהם של תושבי חולון, הוא מגיב: „זו לא היתה חינגא. פשוט היה צורך להיפגש עם חברי העירייה ועם ראש־העיר. ראש־העיר בעצמו קבע את התאריך. הם באו אלי לשם שיחות בעניינים חשובים.״

קולנוע

סרטים

כשנצח האופל ייאבק עם הצפרירים

הנאהבים לנצח (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית). בימי הביניים, באמצע מלחמת מאת השנים, הולך אסי דיין לחפש את הים. בדרך הוא פוגש משרתת ששרה את שיר־המשרתות, ואבירים דוהרים על סוסיהם ושרים את שיר־האבירים. כשעצוב לו הוא הולך ברגליים כושלות מאד, כדי שכולם יבינו אותו. את שורותיו הוא מדקלם כתלמיד כיתה ג׳ במסכת ט״ו בשבט. הוא גם אוהב את אנג׳ליקה יוסטון, ולא איכפת לו אפילו שהיא כל פעם מבליטה את החזה השטוח שלה והסנטר הרפוי שלה, פוערת בגאווה את עיני הדג שלה ואומרת: אני הליידי סנט ז׳אן.

אסי ואנג׳ליקה משוחחים ביניהם לפעמים. אם היא שואלת אותו, דרך משל, מה השעה, הוא עונה: „כשרוח האביב האלמותית תישק לנצח האופל, וכשצפרירי השחר ייעלמו בזוהר האינסופי של האינסוף. . .״ לא בדיוק, אבל בערך.

כדי שיהיה בכל זאת קצת שמח, וסיפור האהבה האידילי הזה יחדור ללב הצופה, רואים גם איך קושרים איכר לארבעה סוסים, כל יד וכל רגל לסוס אחר וקורעים אותו לגזרים. למי שלא מבין רמזים כאלה מראים גם את היד התלושה, שותתת הדם, כשהיא נגררת על הארץ באופן ניפרד ועצמאי לגמרי. מראה הזוועה הזה, אחד האיומים ביותר שניראו על הבד, לא נושא איתו איזו בשורה חדשה לאנושות. הוא לא חיוני אפילו לתוכן העלילה. אולי חשב הבמאי ג׳והן יוסטון שכל האמצעים כשרים כדי לגוון קצת את פרצופיהם חסרי ההבעה של גיבוריו — בתו ובנו של הגנרל דיין.

אנטואן דואנל מס׳ 3

נשיקות גנובות (אוריון, תל־אביב; צרפת). הבמאי הצרפתי פראנסואה טריפו שואב את הרעיונות לעלילות סרטיו מחייו הוא. בסרטו 400 המלקות, סיפר על ילדותו. לילד, גיבור העלילה קרא אנטואן דואנל. בסרטו אהבה בגיל 20, הוא מספר על האהבה הראשונה של אותו אנטואן דואנל, שגדל בינתיים. היום, בנשיקות גנובות, אנטואן דואנל כבר בן 22, ומגורש מהצבא.

פראנסואה טריפו לא לוקח את עצמו ברצינות, וכמובן זה גם גורלו של אנטואן דואנל (ז׳אן פייר לאו). אנטואן המסכן לא מצליח לעשות שום דבר כהלכה. הוא מנסה את מזלו בכמה מלאכות. וניכשל. לבסוף הוא „נוחת״ במשרד בלשים, ומתאהב באשתו של הקליינט (דלפין סייריג׳).

לאורך כל הדרך מלווה אותו אהבתם החמימה של נערתו וההורים המבינים שלה. אנטואן נכנע לאהבה־ללא־תנאי זאת, לוקח כמובן מאליו כל מה שנותנים לו, וממשיך לאהוב את אשתו של הקליינט ואת נערתו באופן רוחני.

את אהבתו הגשמית יותר הוא משביע אצל זונות, בתנאי שאינן ניגשות למלאכה בצורה מקצועית וקרה מדי לטעמו. שתי אהובותיו אינן מסתפקות זמן רב באהבה הרוחנית ובעדינות לוקחות את היוזמה לידיהן. כדרכו, מתמסר אנטואן גם להן.

סרט עדין, חביב, בסיגנונו האישי מאד והמיוחד של טריפו.

אהבה נשפכת

24 שעות בחייה של אשה (בן־יהודה, תל־אביב, גרמניה—צרפת). דאנייל דארייה ורוברט הופמן נוסעים במרכבה בחיק הטבע. המרכבה נעצרת ליד מחסום רכבת. דאנייל דארייה עוצמת את עיניה, סותמת את אוזניה ואומרת ברגש: „אני אוהבת אותך, אני אוהבת אותך, אני אוהבת אותך.״ רוברט הופמן שומע. אחר־כך הם נוסעים למלון ומלטפים אחד את השני ליטופים אנמיים. אחר־כך הם חושבים על זה כל הזמן בפלאש באק.

הצרה של רוברט הופמן היא שהוא מהמר כרוני, וגם מדקלם שירים בגרמנית. הצרה של דאנייל דארייה היא שהסכימה להופיע בסרט אותו לא יכולות להציל אפילו עיניה המפורסמות. הצרה של הבמאי דומיניק דה לוש היא שהרעיונות שלו על רומנטיקה ועל אהבה לא השתנו מגיל 16, ולכן הסרט עולה על גדותיו מרוב שמאלץ. אפילו סיסי כלב על ידו. לו ראה הסופר המנוח סטפן צוייג מה עשו לסיפור שלו, היה מתהפך בקברו.

הפקות

פולנסקי מסריט שוב

אנרי („פאפיון״) שארייר היה גנב זוטר ורוצח. בשבועות האחרונים התנהל אחריו מצוד. הפעם לא על ידי המשטרה, אלא על ידי מפיקי סרטים ובמאים מכל העולם, שהתחרו ביניהם על רכישת הזכויות ל־

פאפיון
הרוצח כתב ספר

הסריט את הספר שפאפיון כתב על חייו, ושהפך בין לילה לרב המכר הגדול ביותר בצרפת.

זכה במירוץ המפיק האמריקאי ולטר ריד, ששילם לסופר למעלה מחצי מיליון דולר.

סיפורו של פאפיון מתחיל בשנת 1932, בה נאסר בעוון רצח שלא ביצע. הוא נדון למאסר עולם ולעבודת־פרך בבית־הסוהר המחריד שבגוייאנה הצרפתית. בית־הסוהר היה בנוי בצורת בורות חפורים בקרקע מכוסים ברשת, דרכה היו השומרים זורקים לאסירים אוכל.

האסירים היו שקועים עד למתניהם במיים, שבתוכם שורצות עלוקות ענק. נאסר עליהם לדבר והעונש על העבירה הקלה ביותר היה מכות־רצח ורעב. האסירים מתו כזבובים ואיבדו צלם אנוש, אך „פאפיון״ לא נישבר. 7 פעמים ניסה לברוח, ו־7 פעמים ניתפס. אחרי 13 שנה, בפעם השמינית, הצליח. הוא ברח לונצואלה ופתח מסעדה שנהרסה ברעידת אדמה לפני 3 שנים. בפעם הראשונה בחייו, ניתפנה אז „פאפיון״ לקרוא ספר.

הספר שקרא היה אסטרגל, סיפורה של אסירה צרפתיה בשם אלברטין סאראזין.

„יש דמיון בסבל״. „פאפיון״ החליט שגם הוא יכול לעשות מה שעשתה הסופרת, ואפילו יותר טוב. התוצאה ידועה היום בכל העולם. אחרי פרסום הספר קיבל „פאפיון״ חנינה מנשיא צרפת, גם על רצח אסיר שהלשין עליו באזני שומרי בית־הסוהר, רצח שבביצועו מודה פאפיון.

בינתיים נפגש הסופר עם הבמאי העתיד של הסרט על חייו — רומן פולנסקי. „פאפיון״ מצא בפולנסקי גבר כלבבו: „גם הוא, כמוני, לא נישבר בגלל האסונות שירדו עליו (רצח שרון טייט, אשתו). הוא אדם רגיש מאד, והוא מאמין, ובצדק, שהוא מוכרח להמשיך לחיות וליצור למען זיכרה של שרון. יש דמיון רב בסבל שעבר על שנינו, ואני מאמין שפולנסקי יבין נכונה את רוח ספרי״.

את תפקיד „פאפיון״ ימלא בסרט השחקן וורן ביאטי.

רחל מרחלת על כל העולם

אין זמן להתחתן

מי אינו מכיר את הזוג הפופולארי, החמוד, החביב, המוכשר, ששני מרכיביו הם **דרורה חבקין** ו**דני ליטני**? היא מלחינה וזמרת מצליחה („שירי רחוב") והוא שחקן וזמר („איש חסיד היה"). אבל חוץ מזה שהיו זוג, אז דרורה היתה נשואה למפקד הגדנ"ע לשעבר, **דוב נשרי**.

זה נמשך בערך שנתיים, עד שלפני חצי שנה התגרשה דרורה. כולם היו משוכנעים שהיא מייד תינשא לדני.

הם נכנסו לגור יחד, בדירת־גג מקסימה ברחוב בן־יהודה בתל־אביב. הם מארחים שם את עילית הבוהימה של תל־אביב, וביתם עליז תמיד. שומעים שם שירים וצלילי־מוסיקה עד שעות מאוחרות. זה פשוט מיפגש של אמנים, אחרי שהם גמרו את ההופעות שלהם.

ומה עם החתונה?

„אין לנו זמן," השיבה דרורה, „אנחנו עסוקים מדי."

דרורה ודני

מיסטר בראון והחיפאית

ג'ורג' בראון הגדול הלך, אבל הסיפורים שנשארו בארץ אחריו...!

הפעם נספר על סיפור שהיה בגינוסר, הקיבוץ של סגן ראש הממשלה **יגאל אלון**, שאירח את סגן מנהיג הלייבור.

זה החל במסיבת קוקטייל, שהמשתתפים הבולטים בה היו בראון, אלון, נשותיהם, המלווה ממשרד החוץ, אנשי צבא ועוד.

אצלנו חושבים שקוקטייל זה להחזיק כוסית ביד — ולדבר הרבה. ג'ורג' בראון, כידוע, גם הוא אוהב לדבר הרבה. אבל בקוקטייל הוא חושב שצריכים לפתוח את הפה בעיקר בשביל לרוקן לתוכו מה שיש בכוס. והעיקר — להחליף כמה שאפשר כוסות, לא בני־שיחה.

אז תבינו, שאחרי הקוקטייל כבר היה במצב־רוח מרומם. היי, כמו שאומרים. וזה דווקא התאים מאוד לאירוע הבא: פגישה עם איזה עשרים עתונאים אנגליים.

בין העתונאים היתה גם **צעירה** ישראלית מחיפה, שבדרך כלל עובדת במועצת הפועלים שם. היא לבשה שימלת תחרה שחורה, והגיעה עם עתונאי אנגלי. אז המסיבה התחילה. בראון התיישב מול העתונאים, אשתו התיישבה מאחוריו, ומזכירתו לידו. בין השואלים היתה אותה חיפאית. היא שאלה: „יש לי ידיד בשם דן אבידן, שאשתו הצעירה חלתה לאחרונה, אחרי שבעלה נחטף בידי המצרים. האם תוכל לעזור לו?"

המזכיר הזדרז והכריז: „אין תגובה."

„גברת בראון לחשה לבעלה: „אל תענה..."

בראון צבט את אשתי בישבן לעיני העתונאים המשתאים, וכטוב לבו בקוקטייל לחש לה במתיקות: „אני עוד יכול להרשות ממך." ואל מזכירו העיר: „אותך אני בכלל יכול לפטר."

זאת אומרת: „אל תבלבלו..."

אחר כך פנה אל העלמה מחיפה ואמר: „מסרי פרטים למזכירי. אשתדל לעזור."

אחר כך, עם גמר מסיבת העתונאים, הלכה הגברת בראון לחדרה, ומיסטר בראון לקח את החיפאית לאירוע הבא: מסיבה אשר חבריו של בנו של יגאל ערכו לחבר'ה שלהם שהשתחררו מהצבא. מיסטר בראון הצטרף למעגל, התחיל לשיר שירים אנגליים מימי מלחמת העולם השניה. אבל הוא לא נשאר הרבה זמן: אם צעירים, אז הוא העדיף את חברת הצעירה מחיפה.

למחרת, בשבת בבוקר, המתין לו מטוס מיוחד להטיסו מראש־פינה לאילת. המטוס הוזמן לשעה שמונה בבוקר. מיסטר בראון הופיע בשעה 12 בצהריים.

בראון

מלחמת הנשים

אנשי הצפון אולי קצת מנותקים מן העניינים, אבל בדרום ערים אזרחים וחיילים לאירועי פסטיבל גביש, שנמשך כמה שבועות אחרי שאלוף פיקוד הדרום **שייקה גביש** הוחלף ב**אריק שרון**.

באחד האירועים האלה, שהתקיים לא מזמן, התכנסו רבים וטובים במלון נאות מידבר. המארגנים, המתמצאים מצויין בעינייני צבא ואסטרטגיה, הבינו מספיק בענייני אמנות ורוח כדי לרצות שבאותה מסיבה יופיעו שתי זמרות גדולות. לא פחות ולא יותר מאשר **יפה ירקוני** ו**שושנה דמארי**.

אבל מכיוון שהסבירו להם ששתי הזמרות האלה אינן מדברות אחת עם השנייה, שהן מקנאות אחת בשנייה בצורה חולנית — ושבכלל להופיע יחד על במה אחת, בנשף אחד, לא בא בחשבון — אז החליטו המארגנים שיש לנקוט בכל מיני כללי קונספירציה ותיאום־זמנים, כדי שהשתיים בכל זאת יופיעו במסיבה הזאת.

קבעו לוח־מיבצעים מדוקדק, לפיו תופיע שושנה דמארי בחלק המוקדם של התוכנית, ורק אחרי שהיא תגמור ותעזוב את באר־שבע, תגיע לשם המתחרה הגדולה שלה. וכמובן — איש לא יספר לשניה על הסידור הזה.

המיבצע התבצע כמתוכנן. שושנה דמארי באה, שרה, כבשה את לב הקהל — והקהל כבש את לבה. היא החליטה להישאר ולהינות עם החברה. התיישבה לה בשורה הראשונה, והיה לה טוב מאד.

מחוגי השעון התקדמו. התקרב הרגע הקריטי בו צריכה להופיע יפה ירקוני. ושושנה — טוב לה, ולא זזה. הגיעה יפה. לקחו אותה לפינה צדדית, העטירו עליה כל מיני מחמאות, ואמרו לה לחכות. היא חיכתה וחיכתה, ושאלה מה זה שלא נותנים לה להופיע. לא היתה ברירה, אלא לקבל את המצב שנוצר, ולתת לה לעלות על הבמה, למרות נוכחותה של שושנה דמארי. מפקדי צה"ל חזקים באילתורים.

ליתר זהירות, הכינו כמה חברה מטפים, כדי לכבות את השריפה.

יפה שרה — וראו פלא! שושנה מחאה לה כפיים. כדי לבלבל את האוייב, כמובן. אבל אחרי שיפה גמרה לשיר, שושנה רצה אל הבמה. „זהו," אמרו האסטרטגים של הגישה העקיפה, „עכשיו יתלשו שערות."

שתי הזמרות רצו אחת לשניה בתנופה. הזרועות הורמו — והשתיים התנשקו בהפגנת־אהבה. לא רק זאת, אפילו שרו יחד את השיר היו זמנים.

אז אפשר לסמוך על נשים.

יפה ושושנה

נפרדים

● עוד זוג עומד להיפרד, הפעם **מורלה בר־און** ואשתו?

מורלה בהיר־השיער, בעל ההופעה האתלטית הנאה, היה בשעתו ראש לישכתו של הרמטכ"ל **משה דיין**, ואחר־כך קצין חינוך ראשי בצה"ל, ועכשיו הוא מנהל מחלקת הנוער והחלוץ של הסוכנות היהודית.

לא נפרדים

● **אריס סאן**, שהכריז: „שילמתי מחיר גבוה מדי בשביל שטויות," למד את הלקח, והוא ואשתו החליטו שיותר מחודש אחד לא ייפרדו? לכן כשנסע לשלושה חודשי הופעה בארצות־הברית, לקח איתו את אשתו?

הד"ר יהושע רייך נתן לאשתו תעודה בכ־תב: „אני מרשה לך לשכב עם כל גבר שתרצי!" אבל היא טוענת שדרש ממנה לשכב עם הגבר שהוא רצה — אחיו התאום

ד"ר יהושע רייך

ד"ר מילוא רייך

רוקחת מירה רייך

שלישיית התאומים

ה תביעה שהוגשה השבוע לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב היתה ללא ספק תביעה חסרת־תקדים. נושא התביעה היה אמנם שיגרתי — תביעה של אשה נגד בעלה לתשלום מזונות, אולם הנימו־קים שהועלו בפרשת התביעה היו יוצאי־דופן.

התובעת היתה הרוקחת מירה רייך וה־נתבע היה בעלה, הד"ר אוסיאס יהושע רייך, רופא פנימי של קופת־החולים ה־כללית במרפאת רמת־יצחק. הסבירה מירה רייך לבית־המשפט מדוע היא תובעת מ־בעלה סכום של 1000 ל"י לחודש כדמי מזונות:

„לפני כחודש עזב הנתבע את הדירה המשותפת, חדל לפרנס את התובעת והחל להוציא חפצים מן הדירה ולהעבירם ל־דירת אחיו. הנתבע לקח מהתובעת סיכת יהלומים בשווי של עשרת אלפים ל"י אשר קיבלה מהוריה. הנתבע הוא רופא פנימי, לדבריו בעל ותק של 20 שנה, ומשתכר בקופת־חולים סכום של 1500 ל"י לחודש. כן מקבל הנתבע חולים בקליניקה הפרטית בבית ומרוויח לפחות עוד 1500 ל"י נוס־פים. התובעת זקוקה למזונותיה לסך אלף ל"י לחודש וביכולתו ובאפשרותו של ה־נתבע לשאת לפחות בסכום זה."

★ ★ ★

הגיס הסתובב עירום

ע ד כאן תביעה רגילה, אשר כמוה מצויות לאלפים בתיקי בית־המשפט. אולם בכתב־התביעה, שהוגש על־ידי עורך־דינה של התובעת, הועלו גם אותן הסיבות שהביאו את הד"ר רייך לעזוב את דירת אשתו.

סענה מירה רייך: „אחרי הנשואין ניסה אחיו של בעלה, גם הוא רופא, לאנסה ולקיים עימה יחסי־מין. כאשר סרבה, הודיע הגיס כי הוא יתנכל לחיי נשואיה. התובעת הודיעה לבעלה על מעשי אחיו וזה אמר לה כי הוא חב הרבה מאוד לאחיו וכי היא חייבת למלא את דרישותיו של האח. ועל כך יש בידי התובעת מיסמך בכתב."

המיסמך שבידי מירה רייך הוא מיסמך חד־פעמי. הוא כתוב ברומנית וחתום בידי הד"ר יהושע רייך, בעלה של מירה. כתוב בו לאמור: „אני, הד"ר אוסיאס רייך נותן רשות לאשתי ללכת עם מי שהיא רוצה, מתי שהיא רוצה ומרשה לה להתמסר ו־לשכב עם כל גבר שתרצה."

מאחורי מיסמך זה מסתתר סיפור חיים מזעזע. מירה רייך, רוקחת במקצועה, הי־תה בת 24, כשנישאה לפני שנתיים באמ־צעות שדכן לד"ר רייך. הוא היה רופא פנימי בעל מעמד ובעל דירה ברחוב בן־יהודה בתל־אביב.

„לא התחתנתי איתו מאהבה," סיפרה מירה, „ההורים שלי הם שלחצו עלי להי־נשא לרופא. הם חשבו שהוא עשיר. הוא סינוור להם את העיניים. אחרי הנשואים התברר לי שכל כספו מסתכם ב־140 ל"י בלבד. הייתי צריכה לעבוד קשה כדי לע־זור לו להחזיר חובות שאף פעם לא ידעתי למי הוא מחזיר אותם."

גילוי נוסף שגילתה מירה אחרי הנשו־אין היה גילו של בעלה. לפני הנשואין, טוענת מירה, אמר לה בעלה כי הוא בן 39. אחרי הנשואין גילתה כי הוא בן 50.

זמן קצר אחרי הנשואים גילתה מירה כי ידידו הטוב ביותר של בעלה הוא אחיו התאום, הד"ר מילוא רייך, רופא גם הוא, המכהן בקופת־החולים הכללית בגבעתיים.

דירתו של האח היתה דלת מול דירתם של מירה ויהושע רייך, אבל האח התאום הרגיש בדירתם כמו בבית. סיפרה מירה: „הוא היה נוהג להתהלך בביתו כמעט עירום. אבל הוא אהב להסתובב ככה גם בדירתנו. בכל פעם שהייתי מנסה למחות על כך, הייתי זוכה לגדופים מבעלי."

★ ★ ★

הבעל חייב הרבה לאח

ב אחד הימים, מספרת מירה, כשבע־לה נקרא בשעה לילה לביקור חולה דחוף, נכנס אחיו התאום של בעלה לדיר־תה. „תחילה הוא התחיל לשלות אלי ידיים ולדבר אלי דברי נועם," סיפרה מי־רה, „אבל אחר־כך הוא תפס אותי בכוח, נשק לי וניסה כל מיני דברים. מיד הת־חלתי לצעוק, פתחתי את הדלת ואמרתי לו להסתלק. אז הוא אמר לי: ,בעלך לא התחתן איתך בגלל שהוא אוהב אותך.

בחתונה הד"ר יהושע רייך ואשתו מירה בעת טכס נשואיהם שנערך לפני שנתיים וחצי. נשואיהם נערכו אחרי שהכירו זה את זו באמצעות שדכן. עתה הגישה מירה תביעת מזונות נגד בעלה, שעזב אותה, על סך של 1000 ל"י לחודש.

אני הייתי זה שלחצתי עליו לשאתך. אם לא תהיי איתי — תצטערי."

אחרי תקרית זו הכיר הד"ר מילוא רייך, אחיו התאום של יהושע רייך, מורה שגם שמה מירה ונשא אותה לאשה. באחד הימים גילתה מירה, לדבריה, לבעלה, כי אחיו התאום ניסה לאנוס אותה. לתדהמתה שמעה מבעלה וידוי שזיעזע אותה. בעלה סיפר לה כי לו ולאחיו היתה פעם ידידה משותפת, אחות רחמניה, כשעבדו בבית־חולים בעפולה. כל לילה היא היתה מבלה עם מישהו אחר משניהם. המשולש העליז הסתיים רק כשהם גילו שהאחות מבלה גם עם גבר שלישי.

„בעלי הסביר לי," אומרת מירה, „שאין כל פסול בזה שאשכב עם אחיו, כיון שהוא חייב לו הרבה מאוד ובעצם הכל בחיים משותף אצלהם."

★ ★ ★

„יהלומים מזוייפים!"

מ ירה רייך סירבה כמובן, לדב־ריה, ששני התאומים יתחלקו בה. היא כנראה לא האמינה למילות השיר המפורסם צ'ה צ'ה התאומים שמוסר ה־השכל שלו הוא „כי גם אני זה הוא!"

זו היתה הסיבה, לטענתה בכתב התבי־עה שהגישה לבית־המשפט, שבעלה עזב לפני כחודש את הדירה המשותפת שלהם (הרשומה על־שם אחיו ולא על שמה — כפי שהבטיח לה בעלה לפני הנשואין, לדבריה) ועבר להתגורר בדירת אחיו.

„על חובתה של התובעת לקיים יחסי־מין עם הגיס — הד"ר מילוא רייך — סיפר הנתבע גם בנוכחות אורח שהתארח אצלו," נאמר בכתב־התביעה „ובשל סירובה של התובעת לקיים יחסי־מין עם הגיס, נהג הלה להסית את אחיו נגדה ולהתערב בחייהם המשותפים."

בהעדרה מהבית, טוענת מירה, נכנסים האחים התאומים לדירתה, ומוציאים משם את הרהיטים ואת כל דברי הערך. גם כשהיא בבית אין הם מהססים להציק לה, מוציאים את פקקי החשמל ומונעים ממנה תאורה בלילות.

משום כך לא היססה מירה רייך, הגישה תביעה נוספת, הפעם תביעה פלילית אז־רחית נגד הד"ר מילוא רייך, אחיו התאום של בעלה, ונגד אשתו הנושאת אף היא את השם מירה רייך.

התביעה מבוססת על חוק הלשון הרע ונאמר בה:

„ביום ה־19 בינואר 1970 בשעה שבע בבוקר או בסמוך לזה, ברחוב בן־יהודה בתל־אביב, לאורך קטע המתחיל ברחוב בן־יהודה 58 ומסתיים בתחנת האוטובוס מס' 7 ברחוב זה, מקום שהיה אותה שעה הומה מאדם, הלך הד"ר מילוא רייך בעקבות הקובלת שהיתה עם חברתה ו־קרא לה בכינויי גנאי בשפה הרומנית. ב־אותו יום תקף הנאשם שלא כחוק את ה־קובלת בניגוד לרצונה וללא הסכמתה, בזה שהיכה אותה במקל הלבן שאחז בידו.

„באותו יום ובאותו מקום," נאמר ב־קובלנה הפלילית, הלכה מירה רייך ב' אחרי מירה רייך א' וקראה לעברה כינויי גנאי שונים. בין השאר צעקה הנאשמת לעבר הקובלת: „בואי הנה זונה!", „זונה בת זונה," והוסיפה ואמרה כי היא מק־בלת כסף מגברים, כי היא שוכבת עם גברים ומקבלת בתמורה בגדים ואף נקבה בשמות שני גברים.

„כמו כן אמרה הנאשמת לקובלת," נאמר בכתב הקובלנה, „כי היא מתקשטת ביה־לומים מזוייפים. כל זה בנוכחות אנשים שהיו אותה שעה ברחוב ובכללה חבר־תה של הקובלת שהיתה עימה."

כך הגיעו ארבעה אקדמאים — שני רופאים, רוקחת ומורה, לבירורים משפטיים בפני שני בתי־משפט, שיהיו להם אולי השלכות רפואיות וחינוכיות גם יחד.

סיפורה של שוש מרינצ'יק - מורת־הנהיגה היחידה בישראל שהיא אשה

היא בוכה כשנכשלים בטסט

עם שירי הכלבה שירי שומרת על שוש מגברים לא מנומסים. אינה מתירה אף לבעלה לגעת בה.

„**ה**יא היתה צריכה להיוולד גבר," אומרים עליה הקולגים שלה. „יש לה כוח של אלהים," מטעים אחד מהם ב־הדגשה. ואילו היא מפרשת בקריצה שו־בבה: „אצלי אין ,לא!', אנ'לא נרתעת מ־שום דבר." אמרה ולא נרתעה מלהכנס ל־עולמם של גברים, עולם מורי הנהיגה.

שמה שושנה מרינצ'יק אך כולם קוראים לה שוש, כולל ז'אקו, התוכי המדבר שלה. פרט לו היא מגדלת, בן, בת וכלבה העונה לשם שירי. לה קוראת ,הבת השלישית שלי!'

תחילת יום עבודה עבורה זה כניסה ל־עולם חדש. ופרוש הדבר לשכוח את כל הסובב אותה. „יש לי סיפוק שאי־אפשר ל־הגדיר אותו במילים," היא אומרת ואינה חוששת לספר שהוראת נהיגה היא שאלת חיים עבורה. כך שפעם כשבעלה, גדעון, הצליח להשפיע עליה לחדול מלעבוד כ־מורה לנהיגה, נדמה היה לה שכל עולמה חרב עליה: „כל היום לא אכלתי. רק עי־שנתי סיגריות ושתיתי קפה." משראה ה־בעל האוהב, מה עולל לאשתו, שלח אותה מהבית במהירות לעבודה.

★ ★ ★

מהבית היא יוצאת בשעה שבע בבוקר, וחוזרת אליו בשעה חמש. „אני רק יורדת מהמכונית. ואני שוכחת כל שעבר עלי משך היום. הבית הוא שוב עולם חדש בשבילי," היא מניעה את ראשה הבלונדי ומחייכת.

לחייך זה אצלה בדם. „תמיד אני עם חיוך על הפנים. תמיד עם מצב רוח טוב. אחרת זה לא יילך!" והיא ממשיכה לחייך גם אחרי שעות העבודה אל שני ילדיה המחכים לה בקוצר רוח. עוברת על שעו־ריהם של מיכל בת ה־11 ושל ישראל בן ה־8 ומתחילה בעבודות הבית.

פעם, היא היתה פקידת בנק. באותה תקופה, היה גם מי שהמריץ אותה לעסוק בדוגמנות. אך שוש העדיפה, לאחר שעות העבודה בבנק, למהר למוסך של בעלה ו־לעזור לו בתיקון מכוניות.

היא המשיכה לעבוד כפקידת בנק עוד הרבה שנים. עד שיום אחד פגשה בשלמה כהן, מורה נהיגה מזה 25 שנה. היא שחקה איתו ,פינג־פונג' על שפת הים. וניצחה.

כדרכה בבני אדם, התנגחה מילולית ב־גבר המקריח: „אם אתה מורה־לנהיגה אז אני יכולה להיות מורה־לנהיגה!" „אין לך סיכוי!" טען האיש.

שוש החליטה להוכיח את עצמה. לאחר שלושה ימים כבר ידע המורה הותיק כי נפל בפח. „הוא נוכח לדעת עם מי יש לו עסק." שוש הרמת־גנית נרשמה לקורס מורי־נהיגה שנמשך שבעה חודשים. היא היתה אשה יחידה בין 50 גברים. היא בלטה ביניהם לא רק בעצם היותה אשה. אלא גם בהשגת החומר הנלמד. 50 הגברים לא סיימו את הקורס. היא סיימה.

עם תום הקורס עזבה את עבודתה בבנק והחלה לעסוק בהוראת נהיגה. עצם היותה אשה היווה אטרקציה. ובית־הספר הראשון לנהיגה אליו פנתה קלט אותה ברצון.

„אשה־מורה בבית־ספר לנהיגה זה פר־סומת!" היא מסבירה, ומספרת על אופן קבלתה לבית־הספר: „נגשתי לבית־ספר ל־נהיגה בגבעתיים וראיתי פקידה יושבת. שאלתי אותה ,מי זה המנהל המקצועי?' והיא אמרה לי שזה בעלה, והוא במילואים.

„אך היא הסבירה לי שאם אני רוצה ללמוד נהיגה, זה לא בעיה. אמרתי לה שלא באתי ללמוד, אלא להדריך. היא קפצה מהמקום. ושאלה בהערצה אם יש לי רשיון. וממש השביעה אותי לא ללכת ל־שום מקום. ושאביא לעבוד רק אצלהם."

★ ★ ★

שוש יודעת לספר שאם לא הייתה חזקה מבחינה פיזית לא הייתה ני־גשת ללמוד מקצוע כזה. ומיד ממחישה זאת בספור על שני פקידי ההוצאה־לפועל של מס־הכנסה, שבאו אל ביתה והיא לא נרתעה מלהתמודד עמם באופן גופני ממש. כשהשניים הצליחו להדפה לקיר. תוך התפרצות לדירה, די היה לקרוא לעזרתה את כלבתה, שירי. מיותר לציין ששני הגברים נסו בבהלה.

המפליא בכל זה, ששוש היא רק אשה. ואפילו אשה נאה. אך היא אשה במכנסיים ואפודה ספורטיבית ונעליים שטוחות: „ל־עולם לא תראי אותי עם שמלה. אינני קונה שמלות," היא אומרת בגאווה. היא מסתפקת במשיחת שפתיה בצבע ורוד ו־נמנעת מלבקר במספרה בהשתמשה בתירוץ של ,חוסר זמן'.

התחביב שלה היום מתבטא בהוצאת רשיונות נהיגה לכל סוגי כלי־הרכב. ב־כיסה מצויים רשיונות נהיגה לרכב פרטי, אוטובוס, משאית ומונית. חסר לה עוד רשיון הטיס. היא עברה רק שני שעורי טיסה. רשיון נוסף בו רוצה שוש לנפנף הוא רשיון להנהלה מקצועית. היא רוצה כבר לפתוח בית־ספר נהיגה פרטי שלה.

„אני הראשונה שיצאתי לשעורים עם קונטיסה," היא מתפארת. „כל המורים חשבו שזה רכב חלש שלא מחזיק מעמד. אבל כשנגשו אלי אחרי כחצי ש.ה ושאלו איך הרכב, ואמרתי: ,לי אין בעיות', לא האמינו. לקחו את המפתח, עשו סיבוב, ועובדה: היום מורי נהיגה מחפשים קונטסות לעבודה, ואין להשיג."

במשאית שוש היא בעלת רשיון־נהיגה במשאית. נוסף לכך היא מחזיקה גם ברשיונות נהיגה באוטובוס ובמונית. איסוף רשיונות־הנהיגה הוא התחביב שלה. עתה היא מתכוננת להוציא גם רשיון־טיס. בינתיים עברה שני שיעורי טיסה.

★ ★ ★

בימי שבת, לשם גיוון, היא נוהגת במשאית הגדולה של בעלה או ב־קטנוע העומד ליד הבית.

שוש מודה שהמקצוע בו היא עוסקת, גברי למדי. אך מאשרת שלא כל גבר יכול לנהוג כל אוטו ואילו אצלה אין הגבלה. היא נכנסת למכונית יושבת ונוסעת. „היא נוהגת יותר טוב מנהג מקצועי טוב," מעיד עליה בעלה.

אצל שוש שיעור זה שיעור. אין בו שיחות חולין, כל השכנים, המכרים ו־הידידים לומדים אצלה נהיגה. ואלה שאינם נמנים על קטגוריה זו, נמנים עליה לאחר השיעור הראשון שהם מקבלים אצלה.

„ישנם מקרים, שתלמידים בורחים מ־מורים אחרים ובאים אלי. אני מבקשת ש־לא יספרו לי אצל מי למדו. פשוט לא נעים לי מאותו מורה. אמנם השלום מ־משיך להיות שלום, אבל פחות לבבי."

כל תלמידותיה הופכות לבנות בית ב־ביתה. היא בוכה כשתלמידה טובה נכשלת בטסט ראשון. ושמחתה אינה יודעת גבול בעת הצלחתה. אין אנשים שאינם מחבבים את המורה החברמנית. בשבת מלא ביתה מבקרים. מספר בעלה: „פתאום אחת באה עם סיר חמין. היא עברה טסט. לא גמרנו איתה, ובא אחר: מזמין לארוחת־צהריים. לא מספיק לגמור — בא עוד מישהו."

לא רק בני אדם אוהבים את שוש. גם הכלבה שירי. היא לא מתירה לגדעון, ה־בעל, לגעת באשתו. רק יעיז לעשות זאת בנוכחותה של הכלבה, יהיה צפוי לנשיכה הגונה. „היא גידלה אותה מגיל 6 שבועות והלואי שבי היתה מטפלת כמו שהיא מ־טפלת בכלבה," אומר הבעל.

בעלי־חיים ובני־אדם גורמים לאשה ה־צעירה רק אושר. היא אוהבת אותם. מ־היותה מורת־נהיגה, סובבים אותה אנשים משך יום שלם והיא מרגישה כמו דג ב־מים. היא אומרת: „אמשיך במקצוע כל זמן שארגיש שאני יכולה, ושאני אותה שוש כמו שהתחלתי. כמו שיש לי אמביציה להתחיל. אני גם יודעת מתי להפסיק."

היא גם יודעת ליעץ לכל אשה הרוצה להיות מורה לנהיגה, ולהרויח 14 לירות ברוטו בחמישים דקות: „עליך להיות מלאת חיים ולהצטייד בהרבה מלח ופלפל."

„אחרת זה לא ילך!"

במדינה

(המשך מעמוד 25)

ניות", אל התנגדות להתנחלות־קבע. לא ברור מהו ההבדל, מלבד ההגדרה המילולית.

מארכס וחוסיין. העוקץ של התוכנית הקודמת של מפ"ם היה כלול בהתכחשות מוחלטת ליישות הפלסטינית. מפ"ם פשוט קיבלה את הגדרת המלך חוסיין, קבעה כי ממלכת ירדן היא מדינתם של הפלסטינים, תבעה משא־ומתן עם ירדן.

כך נוצר המצב האבסורדי שמפלגה סו־ציאליסטית מארכסיסטית הפכה, בישראל, ל־תומכת העיקרית בקיום המלוכה הירדנית, בצידה של רק"ח.

מפ"ם סבלה קשה בגלל עמדה זו. מי ש־מתכחש ליישות הפלסטינית, אין לו עוד קיום בשמאל העולמי. ואכן, מפ"ם איבדה את רוב קשריה בחו"ל — שהפכוה בעבר שותף רצוי למשרד־החוץ. גם שוחרי־ה־שלום בארץ התחילו להתעלם ממפ"ם.

עתה גילתה מפ"ם גילוי גדול: יש ערבים בגדה המערבית, והם פלסטינים. מפ"ם הח־ליטה שעל ישראל לפנות אליהם. לשם מה? התשובה כלולה בתוכנית החדשה: יש להפוך את הערבים בגדה לגורם מדיני, כדי שילחצו על מלך ירדן לנהל משא־ומתן עם ישראל. המשא־והמתן עצמו יתנהל בין ישראל וממלכת ירדן.

עם גולדה. מה ההבדל בין גישה זו והגישה הקודמת?

אין כל הבדל. אולם הניסוח מאפשר ל־מפ"ם להעמיד פנים, בארץ ובעיקר בחו"ל, כאילו היא מכירה בפלסטינים — בעודה מתכחשת ליישותם הלאומית ולזכותם לה־קים מדינה פלסטינית.

מפ"ם מתנגדת למדינה פלסטינית בפירוש, בהשתמשה באותם נימוקים שהושמעו על־ידי גולדה מאיר ואבא אבן. בכך היא קרו־בה יותר לגולדה מאשר למזכ"ל מפלגת ה־עבודה, לובה אליאב.

מדוע מתעקשת מפ"ם להתעלם מן ה־מציאות הפלסטינית?

על כך יש כמה סיבות הגיוניות:

● שום פלסטיני לא יסכים לשלום בלי מעמד בירושלים, ובלי רצועת־עזה, כהצעת מפ"ם. למפ"ם יש עדיין האשלייה כי המלך חוסיין יכול להסכים לכך — אף שהוכח מזמן שהדבר אינו אפשרי.

● מי שדוגל בהקמת מדינה פלסטינית, צריך לפעול למען מטרה זו מייד. זה תלוי במידה רבה בישראל, אך מי שמחכה ל־שלום עם חוסיין, יכול לשבת בשקט ב־ממשלת גולדה—אבן. הדבר אינו מחייב ל־שום דבר.

הנס צוייגר ליד גלגל המזלות

אינטואיציה וניסיון

דיעות

הם ישנם, אבל אינם

באותה שעה, בה ראתה מפ"ם צורך לשים מעט טיט מילולי על עמדותיה המיושנות (ראה לעיל), הגיע גם אבא אבן לאותה מס־קנה.

בראיון שהעניק לעיתון הצרפתי פיגארו, אמר אבן: „הציבור הערבי־פלסטיני קיים ... ישראל לא סירבה מעולם להודות ב־קיומה של אומה פלסטינית ערבית. ואין זה חשוב כלל אם מכנים אותה ,פלסטינית' או ירדנית'."

מבחינה מהותית, לא היה בכך משום שי־נוי לטובת הגישה הפלסטינית. בפקודת גולדה, מוסיף אבן להתכחש לקיומם הלאומי ולשאיפותיהם הלאומיות של ערביי פלסטין. אולם הוא הצליח להגניב את המילה „פלס־טינים" לתוך הדברים — ובכך ליצור רושם שטחי כאילו הוא מכיר בהם.

הפרט הפיקנטי: אבן עשה דבר האסור בהחלט על אנשי השגרירות הישראלית ב־פאריס. אלה כפופים להוראה רשמית מ־משרד־החוץ הירושלמי, האוסר עליהם להז־כיר בכלל את המושג „פלסטינים".

דרכי אדם

מתי יבוא השלום

בשעות משבר רוצים אנשים לדעת מה ילד יום. כשאינם יכולים לקבל תשובות מוסמכות הם פונים לאסטרולוגיה. קריאת ההורוסקופים הפכה בשנים האחרונות ל־תופעה המונית. החוזים בכוכבים הפכו לאנשים מבוקשים מאוד.

אחד מהם הוא הנס צוייגר (70) ממושב תל־שחר שבעמק שורק. הנס הישיש אינו יודע לאחרונה מנוחה. בעצמו הוא נוהג את הג'יפ שלו כשהוא נוסע ברחבי הארץ ממקום למקום להרצאות. הוא מרצה ב־מוסדות ממשלתיים, מפעלי הסתדרות, ב־קיבוצים ובמועדונים חברתיים. בפני כו־לם מנסה צוייגר לנבא, לפי הכוכבים, מה יהיה הסוף.

צוייגר, גבוה, בריא זריז ובעל־שיער כסוף, נראה צעיר מכפי שנותיו. ביתו שבמושב סל־שחר שמור על־ידי שלושה כלבים הנאמנים לו עד טירוף. בתוך הבית נדמה כי הדירה נמצאת אי־שם באירופה של ראשית המאה. מסביב נראים רק עצים, שדות והשמים. רחוק באופק נראה במוערפל הכביש העולה לירושלים. כש־מביטים דרך החלון נדמה כי משקיפים דרך צוהר של מטוס החוצה.

במקום תשלום — תרומה. קרוב ל־שמיים וללבבות הצובאים על פתחו, קורא הנס צוייגר את גורלם ועתידם של אנ־שים. בין מעריציו נמנים אלופי צה"ל, שרים, אמנים, ודיפלומטים, המעונינים ל־דעת אם יצליחו או יכשלו ומה צופן ה־עתיד לגביהם. צוייגר מזהיר את מבקריו כי אינו מקבל כל תשלום בעד עצותיו האסטרולוגיות, אולם הוא דורש תרומה שאינה מסתכמת בפחות מ־40 ל"י למגן־דוד־אדום, לאילנשי"ל פוליו לבית חינוך לעיוורים או למוסדות צדקה אחרים.

האסטרולוג הישיש נולד בוינה, למד פילוסופיה באוסטריה ובברלין ועלה לארץ לפני כ־40 שנה. הוא היה פועל בנין, עתו־נאי, פקיד ממשלתי בימי המנדט הבריטי, מורה לאנגלית ומרצה לאסטרולוגיה. עתה הוא מכין מזלות (הורוסקופים) רק ב־מקרים דחופים ורציניים, כפי שהוא טוען.

למעלה מ־50 שנה הוא צמחוני אדוק. יש לו פילוסופיה משלו לגבי הטבע. כש־הסוכנות לחצה עליו לגדל עופות במשקו סבל הרבה, חיסל בהזדמנות הראשונה את הענף. כשהוא נשאל מהו סוד הצלחת ההורוסקופים שלו, משיב צוייגר: „שני דברים: אינטואיציה ונסיון." בלוח הגר־מני שלו הוא לומד על תנועת הכוכבים

(המשך בעמוד 34)

לבעלי טלוויזיה

אל תהיה מנוי על שבועון הטלוויזיה „8 בערב" לפני שתקנה גליון אחד ותווכח בעצמך בתועלת אשר הוא מביא לך!!!

ב־„8 בערב" שבועון הטלוויזיה תמצאו:

- פרטים רבים יותר על תכניות השבוע.
- סיפור תוכן סדרות הסרטים הלועזיים.
- סיפור תוכן התכניות העבריות.
- כתבות על הנעשה מאחורי הקלעים של הטלוויזיה.
- יעוץ טכני שיעזור לך לפתור בעיות עם המקלט ועם האנטנה שלך.

הצעה מיוחדת
למנויים חדשים בלבד
מוגבל לשבוע זה בלבד
מנוי לנסיון ל־3 חדשים
במחיר סמלי של 8.— ל"י.

מערכת „8־בערב"
ת.ד. 28110 ת"א
נא לרשמני למנוי על שבועונכם ל־3 חדשים.
ר.ב. צ'ק/המחאת־דואר ע"ס 8.— ל"י.
שם .... משפחה..................
כתובת ....

כל זה נוסף על המדורים הקבועים של „אופנה", ו„מצעד הפזמונים", ספור־השבוע, תשבצים, קריקטורות ומאמרים וכתבות מלאי תוכן ועניין.

בעזרת **8 בערב** שבועון הטלויזיה

תוכלו לתכנן את השבוע כולו וליהנות משבועון מעניין לכל המשפחה

תמרורים

נולד • אחרי ארבע שנות נשואין, ל**רות ואברהם (כושי) לוי**, בנם הבכור. כושי, שהוא מנהל חברת הוצאה לאור, לה סניפים בתל־אביב, ירושלים, ניו־יורק ופרנקפורט, עוסק בעיקר בפירסומי תיירות ומארגן את תחרות המסעדות המקבלים את פרס המזלגות.

מצפים לתינוק • שחקן הקולנוע **ג'וליאנו ג'מה** וידידתו **נטלי רוברטי**. זהו תינוקם השני של בני הזוג הלא־נשוי.

ג'מה

עומדים להינשא • הזמרת הצרפתיה־יהודיה **דלידה** והמומחה למיסטיקה ולדתות מזרחיות **לארנו דאסז'ארדינס**, המופיע בטלויזיה הצרפתית. דלידה היתה נשואה בעבר למנהל חברת התקליטים לוסיאן מוריס.

נישאו • בסתר, לאחר שהסתבר כי הכלה מצפה לתינוק, השחקן היוגוסלבי

בקים וברנקה

בקים פמיו וידידתו **ברנקה פטריק**, איתה שיחק במשך שנים בתיאטרון בבלגרד.

מונה • לגנרל בחיל־האוויר האמריקאי, הכושי **דניאל ג'יימס הבן** (49). ג'יימס הגבוה (190) והכבד (107 ק"ג) שירת בוויאט־נאם כסגן מפקד הגיס האווירי ה־8, שמטוסי הפאנטום שלו הפילו 30 מטוסי מיג בתקופת כהונתו.

נבחרה • במשאל שנערך על־ידי שבועון בידור ידוע בארצות־הברית, לבדרנית השנה, זו הפעם השנייה ברציפות, **ברברה סטרייסנד**. בשנה שעברה זכתה ברברה בתואר עבור הופעתה במצחיקונת, השנה — עבור משחקה בהלו דולי.

נהרג • בתאונת־דרכים בכביש החוף, מנהל חברת ליילנד־אשדוד, **משה יוליש** (63).

נפטר • בניו־יורק, מהתקף־לב, בגיל 53, הפרקליט האמריקאי שהסדיר את החלפת המרגל הסובייטי רודולף אבל בטייס היו־2 האמריקאי גרי פאוור — **ג'יימס דונובן**. מבצע נוסף שזוקפים לזכותו של דונובן: שיחרורם של 1000 קובנים שנעצרו בעיקבות פלישת־הנפל למפרץ החזירים בקובה, ב־1961.

נפטר • בתל־אביב, בגיל 73, אחד מגדולי שחקני הבימה באידיש ובעברית, **זיגמונד טורקוב**. יליד פולין, עלה לארץ ב־1952 ויסד כאן, בין היתר, את תיאטרון זוטא, שהיה התיאטרון העברי הנודד הראשון.

טורקוב

נפטרה • בגיל 94, מי שהיתה אחת מחלוצות העלייה השלישית וממייסדי שכונת בורוכוב, **רחל לוינשטיין**. השאירה אחריה למעלה מ־50 בנים, בנות, נכדים ונינים.

קליטה וצליל

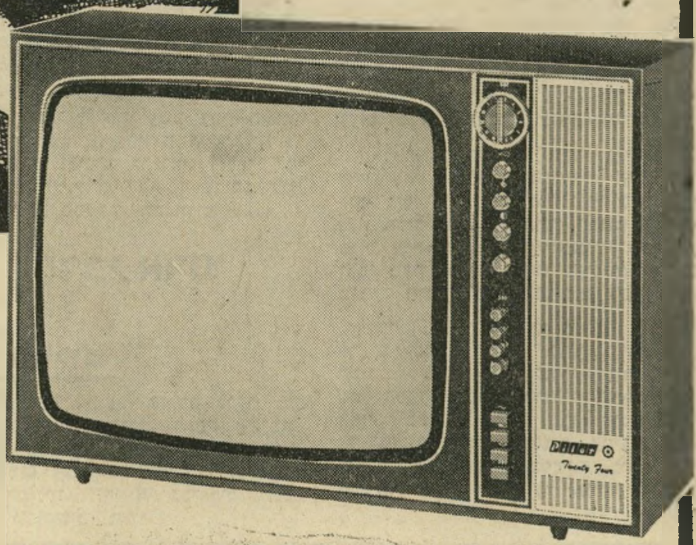

מודל 1970
24"
דגם 3537

- תמונה יציבה ורגישות גבוהה הודות למערכות קליטה נפרדות לגלי VHF ולגלי UHF
- צליל נפלא הודות לרמקול אליפטי גדול בחזית המקלט
- מסך רחב 24 אינטש (61 ס"מ) 110 מעלות
- קונטרסט מצוין הודות לזכוכית מסך יצוקה עם צבע לסינון אור (כל סינון נוסף מיותר)
- שנתיים אחריות למנורת המסך

עדיף · בשרות ובטיב

לתושבי ישראל בגילים 16 — 60

גבר ואשה:

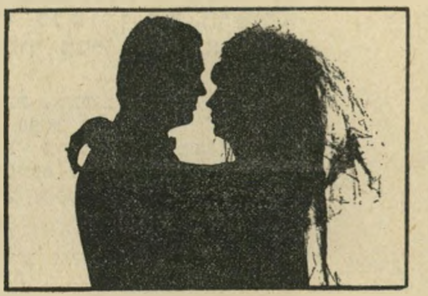

היום אתם עדיין אלמונים זו לזה — אבל מחר — מי יודע?...

„סטיוארט דולינגר" יודע!

תוכלו להכיר זו את זה באופן סודי ופרטי באמצעות המחשב האלקטרוני של „סטיוארט דולינגר". המחשב ימצא עבורכם את בן/בת הזוג האידיאלי.

כתבו עכשיו אל: „דולינגר קומפיוטרס" S.D.C., ת.ד. 4775 תל-אביב (בצרוף מעטפה מבויילת) ותקבלו שאלון ללא תשלום וללא התחייבות.

זכרו! זהו הצעד הנבון ביותר שתעשו אי־פעם בחייכם!!!

תחרות

הנסיך והנסיכה של ישראל 1970

בחסות ראש־עיריית רמת־גן **ישראל פלד**

גיא לב

בן 6, רחוב הלל 36, חיפה

מזל בלינקו

בת $3\frac{1}{2}$, רחוב עקיבא 5, חולון

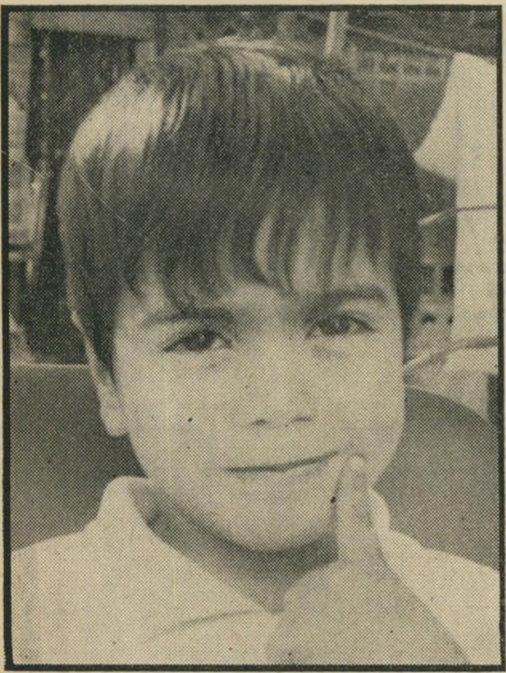

משה חסידוב

בן $5\frac{1}{2}$, רח' ק"ס 48, רמת־החייל

איריס פרידמן

בת 5, מודיעין 205, רמת־גן

רויטל לנדאו

בת 3, רחוב רמז 26, נתניה

מרסל פיטוסי

בת $3\frac{1}{2}$, קהילת לודז' 35, רמת־יוסף

גם לך יש צבר או צברית — לא פחות מקסימים. שילחי את תמונותיהם — בשחור־לבן — בציון השם, הכתובת והגיל אל מערכת „העולם הזה", ת. ד. 136, תל־אביב (עבור תחרות הנסיך והנסיכה). מדי שבוע יפורסם במדור זה מיבחר התצלומים. תחרות זו פתוחה לכל ילד וילדה — מגיל שלוש עד גיל שש בלבד.

התחרות תיערך בפסח ה־23.4.70.

במדינה

(המשך מעמוד 31)
ומבצע מייד מדידות על גלגלת המזלות.

צפוייה מהפכה במצרים. „הכוכב של היהודים ושל מדינת־ישראל הוא שבתי (סטורן). הכוכב של הערבים הוא כוכב נוגה,” מסביר צוייגר, „לפי תנועותיהם והיחסים ביניהם אפשר לקבוע מה עלול להתרחש בין ישראל למדינות־ערב. מתי יהיה שלום ומתי תהיה מלחמה.”

אחרי רבע שעה של עיון בגלגלי המזלות מוכן צוייגר לנחש מה צופן עתה העתיד למדינת ישראל ואזרחיה: „נכנסנו לתקופה מדינית שתסתיים באמצע השנה. אני רואה ששבתי הולך קדימה. קיימת אפשרות ש־במשך שישה החדשים הבאים יהיו מגעים לשלום בין ישראל לירדן וללבנון.

„אני רואה תחילת משא־ומתן בין יהודים וערבים ב־11 באפריל השנה. את התוצ־אות של משא ומתן זה נוכל לראות החל ב־5 ליוני. אני גם רואה מהפכה במצרים במשך שלושת החדשים הבאים. הדבר יהיה לטובת הרוסים.

„ב־18 לאוגוסט השנה יכנס כוכב נוגה ל־מסלול בתולה,” מוסיף האסטרולוג בבטחון מלא. „יש לצפות למצב מתוח קשה ב־ירושלים, בין ה־13 ביולי לראשון באוגוסט. בראשון באוגוסט יהיה הסכם על מעמדה של ירושלים, אבל בספטמבר ישתפר מצ־בם של הערבים. כוכב שבתאי יתחיל אז בנסיגה.” מה פירוש מהלכים אלה? מסביר צוייגר: „הערבים יהיו תוקפניים יותר.”

מה שנשאר לעשות עתה הוא לחכות ולראות אם משרד־החוץ וצה״ל אמנם מקב־לים את תצפיותיו של הנס צוייגר או שיש להם אסטרולוג אחר.

מיעוטים

אום כולתום ב„היכל התרבות”

היכל התרבות התל־אביבי ראה כבר מופעים רבים בשנות קיומו. אלה שהקימוהו לא האמינו אולי באותם ימים, כי להקות־קצב יופיעו על בימתו, וכמה מהן יחד עם התזמורת הפילהרמונית. אבל הצלילים שבקעו השבוע מהבנין היו עשויים להפ־תיע גם את המתקדמים ביותר בין אנשי התרבות התל־אביביים.

מי שהיה נקלע במקרה אותו ערב להיכל היה סבור ודאי כי נקלע להופעה בקהיר או בבירות. היה זה פסטיבאל המוסיקה הערבית הראשון שנערך השבוע בישראל, בחסות בית־השידור הישראלי.

אום כולתום בביצוע פופ. למרות הגשם השוטף שירד אותו ערב, היה היכל התרבות מלא מפה לפה. שתי תזמורות השמיעו על הבמה צלילים הבוקעים בדרך כלל רק מתחנות השידור הערביות. תז־מורת בית־השידור ניגנה מנגינות ערביות ידועות, עברה לאחר מכן לביצוע נעימות מזרחיות שחוברו בידי מלחינים ישראלים. לעומתה השמיעה התזמורת של פיאמנטה מנגינות ערביות בעיבוד ג׳ז מודרני.

שלוש זמרות, שלוש מהן יהודיות ואחת ערביה. דווקא זמרת הנושאת את השם פאיזה רושדי התגלתה כזמרת יהודיה ואילו זמרת בשם שאדיית אל־כרמל, היתה ערביה.

בין שאר האטרקציות של הערב היו הופעותיהם של תזמורת הבלומס שניגנה את מנגינת קליאופטרה של עבדול והאב בסגנון הפופ ואת השיר אלף לילה ולילה של אום כולתום באותו סיגנון; והופעתו של פרנסוא ניגודים, שנולד לאב איטלקי ואם ערביה במזרח ירושלים, והגיש שלושה קטעי נגינה בפסנתר.

אמצעי להסברה. מאחורי המבצע עמד צעיר ישראלי, אביעזר יצחק, 38, עובד התחנה הערבית של קול־ישראל מזה עשר שנים, שרק לאחרונה התמנה כאחראי על התוכניות המוסיקאליות של התחנה הערבית של קול־ישראל.

הלהקות שביצעו את המוסיקה הערבית היו מעורבות, חציין מורכבות מיהודים וחציין מערבים. ואילו בין הצופים בלטו דווקא יוצאי־אירופה שהיוו כשליש מקהל הצופים.

התלהב אחד מהצופים, מיוצאי־אירופה, בסיום הפסטיבאל: „מדוע הממשלה לא עורכת פסטיבאל כזה בחוץ־לארץ? שום דבר לא ישרת את ההסברה הישראלית יותר ממופע כזה?”

הצופה נשאר ללא תשובה. אם היה יודע שראשי רשות־השידור צימצמו לאח־רונה את מיכסת השידורים הערביים בשלוש שעות ביממה, לא היה מתפלא ודאי על העדר היוזמה להבלטת תחייתה של המוסיקה הערבית בישראל.

פאיזה רושדי שרה ב„היכל התרבות'
שלוש יהודיות וערביה אחת

המשק

האם יעלו מחירי כרטיסי הנסיעה?

מדי שנה חוזר אותו החזיון. הקואופר־טיבים לתחבורה דורשים העלאה בדמי הנסי־עה, משרדי האוצר והתחבורה מתנגדים. בסופו של דבר מוצאים פשרה כל שהיא והרוחות נרגעות עד לשנה הבאה.

מה גורם לכך, שדווקא בענף זה מרובים החיכוכים, מבלי שניתן יהיה להימנע מהם?

הקואופרטיבים לתחבורה, אגד, דן והמק־שר שולטים באורח בלעדי על התחבורה העירונית והבינעירונית בישראל. במשך עש־רות שנים אגרו הקואופרטיבים גרעונות מצטברים עצומים. גרעונות אלה נבעו תחי־לה מניהול לקוי, בימי המנדט הבריטי, ולאחר מכן מעצם העובדה שחברות התח־בורה הוגבלו על ידי ברית הקואופרציה ועל ידי משרד־התחבורה ורשות התעריפים, בקביעת מחירי הנסיעה.

זו עובדה שאין לערער עליה: מחירי הנסיעה בישראל הם הנמוכים ביותר בעולם ואין למעשה כל אפשרות לקיים חברות רווחיות במבנה התעריפים הקיים. יש היום באגד קווי נסיעה בהם משלמים 17 ו־18 אגורות לנסיעה עירונית. נסיעה עירונית לטווח מקביל באירופה עולה לפחות כ־50 אגורות. נסיעה באגד מתל־אביב להרצליה עולה 35 אגורות. נסיעה למרחק מקביל בלונדון עולה שניים וחצי שילינג, שהם כלירה ועשרים, וזאת ברכבת התחתית שמהירות נסיעתה גדולה יותר ורווחיותה גדולים בהרבה מאשר בשרות אוטובוסים.

ממה מורכב מחיר הכרטיס? ה־
(המשך בעמוד 36)

אופנת „הגואל”
חולצות לגבר, לנוער ולאשה
אקרילן, דקרון, דיאולן, פרלון וטטרון — גם לפי הזמנה
תל־אביב, רחוב ישראל נגארה 9, מאחורי קולנוע אלנבי
טלפון המען: 235763

אל תתני לגרות אותו. הוא צעיר מדי
עורו של התינוק אינו סובל גרוי. לכן תני לתינוק את החיתולים ה־עדינים ביותר חיתולי „פיפון” לשימוש חד פעמי. מעלתם הגדולה: הרטיבות עוברת דרך הציפוי הרך ומשאירה אותו יבש ונעים.
„פיפון” נזרק לאחר השימוש, ולכן הוא אידיאלי לנסיעות וביקורים.
להשיג בכל חנות שבה דואגים לתינוק

צעיר גבוה
בגיל 37 בעל אמצעים
מעונין בצעירה יפה
מגיל 27 עד גיל 33 לבלוי בשעות היום בלבד. לפנות: תל־אביב, ת.ד. 4665.

מזכירה ללא שפעת! וללא שבת
כמובן — המזכירה האוטומטית העונה לשיחות הטלפון שלך 24 שעות ביממה.
* מכשירי ביקורת שיחות
* מגבירי טלפון
* התקנת מיקרופונים והקלטות
רדיו דוקטור, רחוב שלום עליכם 18, תל־אביב, טלפון 244118

המת לקח טרמפ אל בית־הקברות

הלוויה ללא תקדים נערכה בלוד בהתחלת חודש זה. בפעם הראשונה בתולדות עיר זו, ואולי גם בפעם הראשונה בישראל, נסע הנפטר אל בית־העלמין, לטכס קבורתו, בטרמפים.

שלוש פעמים הועבר המת במכוניות שונות, עד שהצליח להגיע מבית־החולים קפלן ברחובות, שם נפטר, לבית־הקברות בלוד.

היה זה ב־2 בינואר 1970, ביום שישי בשעה 4 ו־12 דקות אחר־הצהריים. בירושלים, התחילה כבר השבת, דקות ספורות לפני כניסת השבת גם בתל־אביב. הבמאי והמארגן של שערורייה זו, היתה המועצה הדתית בלוד.

הפרשה התחילה ביום השישי בבוקר בשעה 6, כשבביתו של פנט שלמה, גיסו של רב העיר, הופיע קצין בחיל־האויר, והודיע, שאביו, שמואל פרל, נפטר, ויש לקבור אותו. שמואל פנט, פקיד בכיר במועצה־הדתית, השיב שאין בעיות, ועל בנו של הנפטר רק לקבוע את שעת הקבורה.

בשעה שמונה בבוקר, פנה בנו של שמואל פרל למועצה הדתית ונקבע שם, שטכס הקבורה יתחיל בשעה אחת בצהריים. „אין בעיות, אדוני!" הובטח שנית לבנו של פרל.

כעבור שעתיים התייצב פרל הצעיר במשרד המועצה הדתית והביא את המיסמכים הרשמיים המאפשרים את הקבורה. הפקיד המטפל בענייני חברה־קדישא לקח את המיסמכים, הביט על בנו של המנוח, והתחיל לגרד את זקנו. וכאן התחילה הטראגדיה:

„אינני חושב שיהיה לנו אוטו להלויה..." גימגם האיש. „האוטו שלנו נסע להעביר נפטר לטבריה.. אינני יודע מתי הוא יחזור."

בנו של שמואל פרל המנוח הרגיש פתאום שהעולם סובב בראשו, יחד עם כל המשרד. ההלויה עמדה להתחיל בעוד שעתיים. עשרות אנשים המתינו, ומאות אחרים שראו את מודעות־האבל, התכוננו לנסוע לבית־העלמין. הקצין התגבר על המשבר, וכשהרגיש כי הוא שולט מחדש בעצביו, פנה אל יוסף כנפו, מזכיר המועצה הדתית.

יוסף כנפו המשיך לדבר בטלפון, לספר בדיחות ומעשיות, בזמן שבנו של פרל שהמתין בחדר, הרגיש שכל רגע שחולף, כמוהו כדקירות סכין בלב. בבית המתינו האם והאחיות להתחלת ההלויה כשהן מבכות את יקירן.

★ ★ ★

כשגמר כנפו לפטפט בטלפון, אישר באוזני הקצין שהאוטו נשלח לטבריה. מה שכנפו לא אמר זה שהנסיעה לטבריה, נעשתה תמורת 130 ל"י, שהיו חשובות בעיני המועצה, כנראה, יותר מהלווייתו של פרל.

לפתע, מצאו אנשי המועצה הדתית פתרון: יש לנסוע לבית־הקברות ברמלה, לחפש שם את נהג חברה קדישא המקומית. בנו של המנוח יצא במהירות לבית־הקברות ברמלה, מצא את הנהג, אבל אז התעוררה בעיה אחרת. מכונית המתים של רמלה, היתה מקולקלת, עמדה תקועה במוסך. הקצין, הנהג, ופקיד החברה קדישא נסעו למוסך לבדוק את המכונית. בנו של המנוח הוריד את מדיו, נכנס מתחת לאוטו ועזר למכונאי של המוסך לתקן את מיכל הדלק. השעה היתה אז 12 ורבע. האוטו השחור, שתוקן, עזב מייד את רמלה כדי להביא את גופתו של פרל מבית־החולים קפלן ברחובות, כשהקצין ממהר הביתה כדי להודיע למשפחתו שהלוויה תצא בכל זאת, במועדה.

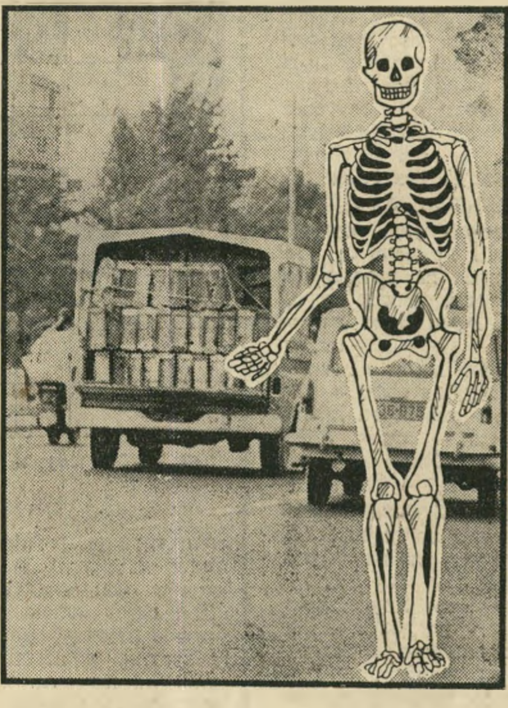

בשעה אחת ורבע עדיין לא הגיע האוטו של חברה קדישא. אז נסעה אשת הבן של המנוח לרחובות, לבית־החולים, כדי לראות מה קרה. הקצין עצמו נשאר בבית.

בדרך לקפלן, הבחינה האשה בסיבוב בילו במכונית החברה קדישא, שהתקלקלה ונתקעה בסיבוב. הנהג תיקן את האוטו והצליח להגיע לרחובות. עד שמצאו את האחראי על חדר המתים, היתה השעה כבר שלוש אחר־הצהריים. בדרך ללוד, נעצר האוטו שוב, באמצע הכביש, ללא שום תקוה שיוכל להמשיך בנסיעה לבית־הקברות.

למרבה המזל עבר טנדר צבאי במקום, כשהנוהג בו חייל, חברו של בן הנפטר. הוא שאל אם אפשר לעזור במשהו. גופתו של שמואל פרל הועברה ממכוניתה של החברה קדישא לטנדר הצבאי, ויצאה בטרמפ להלויה.

אבל זה היה רק הטרמפ הראשון של המנוח. בעזרת השם, נפגשה השיירה בדרכה לבית־הקברות, באוטו השחור של החברה קדישא, שחזר מטבריה. אז התחיל מירדף כדי לעצור את האוטו השחור. כשהצליחו להשיגו הועברה גופת שמואל פרל למכונית השלישית והגיעה לבית־העלמין. גופת שמואל פרל נקברה 12 דקות לפני כניסת השבת, בשעה 4 ורבע. מייד לאחר סתימת הגולל גורשה המשפחה החוצה: „שבת, שבת," צעקו אנשי המועצה הדתית, מה שלא הפריע להם לבקש מבנו של שמואל פרל המנוח 50 ל"י עבור העברת הגופה בטרמפ לבית־הקברות.

סרטו הטוב ביותר של פרנסוא טריפו... לייף מגזין

סרט שיישאר חרוט בזכרונכם זמן רב... ניו־יורק טיימס

"הסרט הטוב ביותר"... הפרס הגדול של הקולנע הצרפתי

סרטו של פרנסוא טריפו

BAiSERS VOLÉS

נשיקות גנובות

עם ג'אן־פייר לאו * דלפין סייריג * קלוד ג'ייד * מישל לונסדיל

פרס "כוכב הבדולח"

„אחד מ־10 הסרטים הטובים של השנה"

הצגת בכורה ארצית השבוע בקולנוע „אוריון" תל־אביב — למבוגרים בלבד

United Artists
Entertainment from Transamerica Corporation

תשבץ העולם הזה 1691

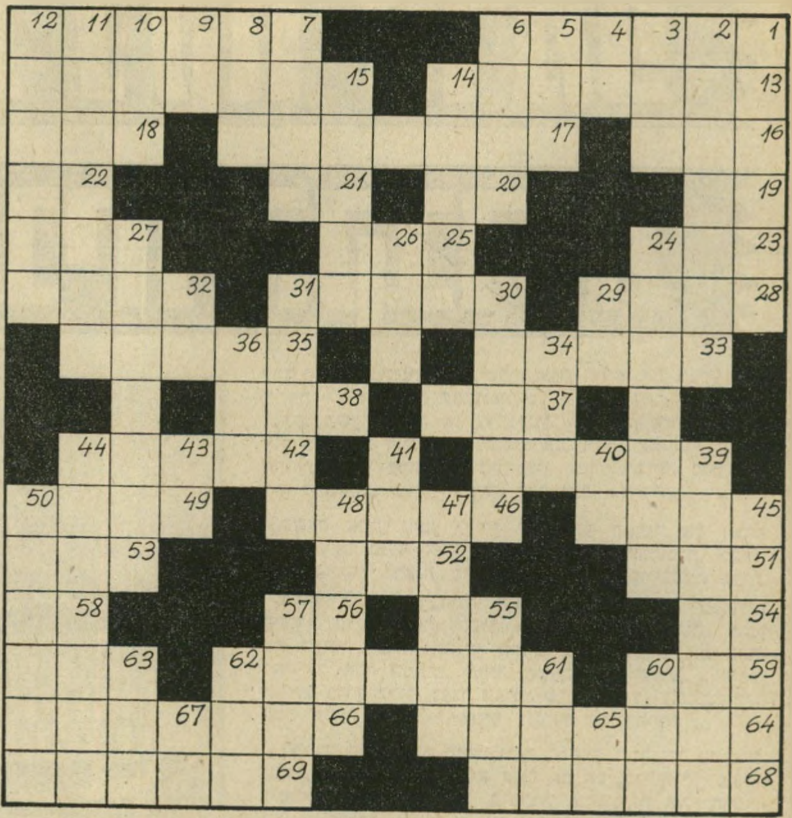

את פתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על המעטפה „תשבץ 1691"
בין הפותרים יוגרלו 3 פרסי ספרים.

מאוזן:

1) מלכת אנגליה. 7) גיאיות חרבים בקיץ. 13) תפקידו: להרגיז שוורים. 15) מכונית ציפור הרעם. 16) יחלוץ נעליו. 17) סרטן הדם. 18) מקלי. 19) „...לציפור בין העצים...". 20) משקה חריף בלי סוף. 21) תבלין מזרחי לקפה. 22) יחידה בתוך רכס. 23) „כן" — ביוונית. 25) רפידת קרקעית הנחל. 27) אינם עוד. 28) פטיפון. 30) שלל, בז. 32) ספזמה. 33) פרח־בר — ...הרועים. 35) יליד ארץ קדומה. 37) אגם גדול. 38) תלאובה. 39) נכדו. 42) שוק לסחר־כספים. 54) מטבע אמריקנית אותה לא נותנים או שמים על... 46) מזור. 49) קליפה דקה. 51) פסל. 52) הוטל בהם פגם. 53) כלי־המאור הקטן שלו. 54) תאריך חשוב בנובמבר. 55) מהלך־ניצחון סופי. 56) פש. 58) חודש עברי. 59) בירת מדינה אסיאתית. 60) זמר אופרה מפורסם. 63) עונת השלכת. 65) ח"כ שפרש. 66) רוסי אדמוני. 68) עיר מפורסמת במטריותיה וספינותיה. 69) מתייהר.

מאונך:

1) קיבוץ בעמק־הירדן. 2) פסלת ישראלית מפורסמת. 3) יוריד מעט מהנטל. 4) זאת אומרת (ר"ת). 5) נפרד. 6) סימון דרך. 7) שנף. 8) קיטורה. 9) אם לפנינה (פלמוטר). 10) גיס. 11) פסיכולוג גרמני־יהודי, הניח היסוד לתורת התבנית. 12) שכיחות. 14) שתי הרבה טל. 15) השתוממנו, התפלאנו. 24) הרי־געש. 26) בהמת־משא טיבט ת. 27) 2 מדינות באסיה = 1 מדינה באסיה. 29) חומר ציפוי שקוף. 30) מחזאי וסופר ישראלי (ש"מ). 31) ...רייק, על־שמה קיבוץ בשומרון. 32) חצי ציפור־שיר. 34) שחקן מערבונים הוליוודי, ג'ון... 36) הלכו אחרי... 39) תוכנית מפורסמת, על־שמה רחוב בת"א. 40) בתוכם. 41) קרום דקיק. 43) כלי על לוח־השחמט. 44) בעלת תכונת ההפראה. 45) שש המכות הראשונות. 47) היכל. 48) באופן מבולבל. 50) נהר באמריקה. 55) מקשקש בלשונו. 57) השגת מספר בטלפון. 60) נתן מתן. 61) בירה. 62) נתייגע, נתעייף. 63) חגו. 65) קריאת פתיעה. 67) „...מר מה מלילה, שומר מה מליל".

סע לפאריס על חשבון העולם הזה

מדי שבוע מתפרסם צילום אשר אתה מתבקש לזהותו. כל תשובה נכונה, בכל שבוע, מזכה אותך בהשתתפות בהגרלה. בתום פירסום סידרת התמונות יוגרל הפרס בין שולחי התשובות הנכונות. את התשובות שלח לת. ד. 136 תל-אביב עבור „חידון צילומים".

בחר אחת מהתשובות הבאות:

1. ראש־ממשלת הודו, אינדירה גאנדי.
2. גולדה מאיר בארצות־הברית.
3. נשיאת מועצת הפועלות — בבה אידלסון.
4. כוכבת הקולנוע של שנות ה־30 — גרטה גרבו.

תלוש מס' 7

השולח ....

....

כתובתו ....

....

התשובה ....

במדינה

(המשך מעמוד 35)

קואופרטיבים יכולים להמשיך ולקיים שרותים זולים, כשהם נעזרים בסובסידיות ממשלתיות ובהתעלמות מעצם הכורח לקיים מאזן רווחי. מצב זה לא יכול היה להמשך ללא סוף. בנובמבר 1967 הוסכם בין משרד־התחבורה וחברות אגד ודן על מחיקת גרעונות העבר ועל הכורח לאזן את תקציבי הקואופרטיבים על בסיס מחירי התשומה (ההוצאות) לאחר הפיחות של נובמבר 1967.

במקביל העניקה הממשלה לקואופרטיבים סובסידיה ונמנעה מאשור העלאת תעריפי הנסיעה. הסובסידיה הייתה כרוכה בבצוע קיצוצים וצימצומים. אגד הצליח לדברי דוברו, מרדכי שיפמן, לקצץ ב־5 מיליון ל"י את ההוצאות. ההסכם היה בתוקף שנה אחת ולאחר מכן הוארך עד לדצמבר 1969. בחודש דצמבר באו נציגי הקואופרטיבים וטענו כי גם אם תמשכנה הסובסידיות אינם יכולים לקיים את מבנה התעריפים הנוכחי מבלי להסתבך שוב בגרעונות עצומים. אגד תבע העלאה של 32.7 אחוז ואילו דן, שמצבו ודרך ניהולו גרועים בהרבה, תבע העלאה של 35 אחוז.

הציבור נרתע מבקשה כגון זו ואינו מבין גם היטב מה ניצב מאחוריה. לשם כך יש להבין את מבנה תעריף כרטיס הנסיעה. מסבירים אנשי אגד:

מחיר כרטיס נסיעה מורכב מהמרכיבים הבאים:

משכורות ותנאים סוציאליים — 60.1%; דלק — 4.6%; אחזקת מכוניות — 10.7%; הוצאות השרות (תחנות וכדומה) — 9.8%; ביטוח וארנונה — 2.1%; ריבית ועמלה — 2.0%; מנהלה, כלליות ושונות, — 4.0%; פחת — 6.7; סך הכל — 100 אחוז.

שוב איום בשביתה. לדברי אנשי אגד ההתייקרויות שחלו במחירי התשומה בשרותי החברה מסתכמות ב־22.7%.

טוענים אנשי אגד: „העלאות אלה אינן באות להעלות אותנו על דרך הרווחיות הן באות בסך הכל למנוע התדרדרות והסתבכויות בגרעונות עצומים." אם כך למה החליטו, למרות המצב הגרוע, להעלות את דמי מנית־החבר ובמקביל את משכורתו, לפני זמן קצר?

התשובה לכך היא אבסורדית מבחינה כלכלית. המנייה מורכבת משני מרכיבים התלויים זה בזה. מחיר מניית הצטרפות הוא היום 38 500 ל"י. הוא מורכב, לפי החלטת ברית הקואופרציה, מ־36 משכורות חודשיות בסיסיות של החבר. למה דווקא 36? מפני שכפולה זו נותנת מחירו של חצי אוטובוס, שהוא חלקו של כל נהג בקואופרטיב. וכאן טמון האבסורד — אם עולה מחירו של אוטובוס וההוצאות לקואופרטיב גדלות יש להעלות גם את המשכורת מכיוון שמחיר המניה הוא כפולה של משכורת!

והו תרגיל כלכלי משונה ביותר שנכפה על הקואופרטיב על־ידי תקנות מיושנות.

מה המצב כיום ולאן גוטים פני הדברים? לאנשי אגד ברור שאם לא תענה תביעתם תוך חודשיים מיום הגשתה ישבתו. „אין לנו ברירה," הם אומרים.

לכלכלני הממשלה העוסקים בגתוח הבעיה, אין עדיין תשובה ברורה לבעיה. מצד אחד מצדדת המדיניות הנוכחית בביטול סובסידיות ובהעלאת מסים ותעריפים; אלא שתהליך זה הינו עדיין היולי ומאד יתכן שיחול מיפנה בחשיבה הכלכלית של ראשי המשק, הנחרדים מפני גל העלאות המחירים והם יחליטו בכל זאת על המשך הסובסידיות, או מתן סובסידיות מוגדלות, כדי למנוע העלאת תעריפים. אם לאו — לא יהיה מנוס מהעלאת תעריפי הנסיעה, מפני שאם יצטברו גרעונות גדולים ישלם אותם בסופו של דבר משלם המיסים.

טלוויזיה

קומדיה של טעויות

ביום השישי לפני שלושה שבועות שודרה בטלוויזיה תכנית הבידור של להקת־פיקוד־המרכז: רד אלינו לביקעה. סביב תכנית זו פרצו סערת רוחות וקרב האשמות שמקורם באי־הבנה. דני ליטאי, במאי הלהקה, האשים את ראלף עינבר, מפיק התכנית על שלא ציין את שמו ותפקידו בשידור בכוונה תחילה ובזדון. הוא אף פנה לעתון יומי, פירסם את תלונתו ברבים.

ראלף עינבר, אחד הבמאים הכשרוניים ביותר בטלוויזיה הישראלית, שרכש שם ממפיק ובמאי תכניות־בידור בעלות ייחוד ורמה באירופה, הגיב על המיקרה בזעם.

„למעשה עשו לו טובה שלא נתנו את שמו," אמר עינבר. „התכנית ורמתה לא צריכים פירושים. אני לא רציתי אפילו שיחשבו שאני ביימתי תכנית זאת. אבל כל העניין היתה טעות מצערת."

צורת העמדה מיושנת. קצין החינוך של להקת־פיקוד־המרכז פנה לטלוויזיה במשאלה. הוא סיפר ששחקני התכנית הנוכחית של הלהקה, משתחררים בעוד חודש. כדי להנציח את התכנית, ביקש מרשות־השידור לברר אם יש באפשרות הטלוויזיה לעשות משהו כדי להנציח את התכנית.

סיפר עינבר: „מפני שאני מכיר את קצין־החינוך טוב, והחבר'ה של הלהקה נחמדים, ונוסף לכך שמעתי שיש להם הצלחה גדולה, וכשהם מופיעים בבית־החייל אין להשיג כרטיסים, הסכמתי לשדר אותם. אז התחילו הבעיות. היו לי שתי אפשרויות או לקחת אותם לאולפני הרצליה לביים אותם בלי קהל; ללמד אותם איך לעמוד ולקצץ באופן דראסטי את התנועות הראוותניות, כמו שאני רוצה; או לקחת אותם לאולפן פומבי ולעשות שידור חי עם קהל מוזמן בלי להיכנס לבימוי והעמדה.

„לביים אותם מחדש בהרצליה בזמן הקצר שעמד לרשותי היתה משימה בלתי אפשרית. אי־אפשר לביים ולהתאים את השירים שלהם לטלוויזיה. הם לא מסוגלים לכך.

„לכן החלטתי לצלם את תוכניתם כפי שבוימה על ידי דני ליטאי, ולמצוא להם מקום כרקע שיתאים למצלמות שלנו. הבחירה נפלה על האולם בקיבוץ גבעת־השלושה. חצי מהנוכחים היו קיבוצניקים וחצי מהמוזמנים אנשי־צבא.

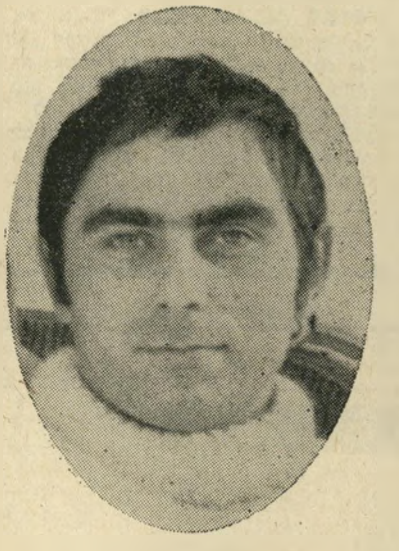

ראלף עינבר
שלא יחשבו

„היה ברור שאני לא אתערב בהצגה ולא אפריע לבימוי של דני ליטאי, למרות שאני לא שלם בתוכי עם מה שליטאי עושה. ההעמדה שלו היא צורת עבודה מלפני 20 שנה והתנועות תיאטרליות ומוגזמות בשביל הטלוויזיה.

„מובן שאפילו לא רציתי שאנשים יחשבו שאני ביימתי את התכנית בצורה הזאת."

טלפון ב„מצע השידור". התוכנית שודרה ועוררה ביקורת שלילית ביותר. מסביר ראלף: „אירעה טעות. למרות שחזרתי וביקשתי שהקריינית תודיע: בימוי דני ליטאי ומסיקה יאיר רוזנבלום, היא שכחה להודיע על דני ליטאי. עובדה היא שבשידור החוזר תוקנה הטעות. הודיעו כי הבימוי הוא של דני ליטאי והכל היה בסדר.

„אולם אחרי השידור של יום שישי, חשב דני ליטאי שאני רוצה לסדר אותו בכוונה תחילה. מה הוא עשה? ביום שלישי, באמצע השידור החוזר, הוא צילצל לתחנה, איים שאם לא יכריזו עליו כעל במאי התוכנית, הוא יפתח בתהליכים משפטיים נגד הטלוויזיה. אותו זמן הוא לא ידע שהטעות תוקנה כבר. אולי חשב ששמו הוזכר בגלל הטלפון שלו. אבל האמת היא שאני עמדתי ושמרתי על הקריינית שתקריא את שמו. על זה הוחלט מראש.

„אני באמת מצטער על הטעות שאירעה, מכל הבחינות," אמר עינבר, „אולם דבר אחד קשה לי לסלוח: קשה לי לסלוח על האי קולגיאליות של דני ליטאי, שלא טרח אפילו להתקשר איתי כדי לברר את הטעות ורץ ישר לפרסם האשמות בעתונות."

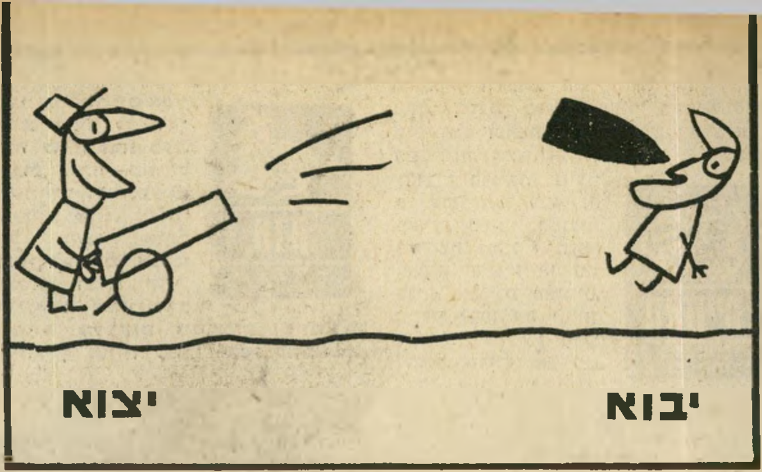

העולם הבא

מדור זה עומד לרשות הקוראים. כל קורא אשר ברשותו חומר סאטירי מכל סוג שהוא: פיליטונים, בדיחות, קא־ריקטורות, סיפורים משעשעים ורעיונות מבדרים אחרים, מתבקש לשלוח את החומר לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על המעטפה „עבור העולם הבא". מדי שבוע יוענק פרס לקורא שייבחר מקרב אלה ששלחו חומר למדור. השבוע זוכה בפרס הכספי בסך 25 ל"י, דני רויטמן, נתניה.

ערב ראיונות בגן־החיות

אלפי האזרחים התל־אביביים, שהתפרצו השבת לגן־החיות העירוני בתל־אביב בעיקבות פתיחת שערי הגן בשבת ללא תשלום, כפי שסוכם בין מ"מ ראש־העיר אברהם בואייר, ומ"מ ראש־העיר אריאל עמיעד, חשו עצמם שלא בנוח.

דיירי הגן הציגו להם שאלות נוקבות והציקו להם בהצעותיהם ללא הרף.

הנמר המנומר שאל אותם אם במיקרה יהושע רבינוביץ, ראש־העיר, שמשרדו סמוך לכלובו, אינו נמר של נייר והציע לערוך „פייר פאייט" ביניהם.

נחש השפיפון אמר שהוא מציע להנהיג, בנוסף לעיטורים הצבאיים שעליהם הח־ליטה הכנסת, גם עיטורים אזרחיים לעסקנים. העיטורים שהוצעו על־ידו: „עיטור הצפע", „עיטור הארנבת", „עיטור הצבוע" ו„עיטור הקרפדה" (לנשים).

הפיל שאל לשלומו של ראש־העיר הקודם, מרדכי נמיר, הידוע לו כאוסף פילים, והביע משאלה להצטרף לאוסף.

הקוף הבכיר ביותר תמה לשמוע כי כמה מידידיו החקיינים, העובדים במוסדות ציבוריים, עלו בדרגה.

הזברה כעסה על ששמה מנוצל לצרכי פירסומת למישחת שיניים.

רק הנמלה החרוצה לא אמרה דבר. היא היתה עסוקה בסילוק מי־השפכים של גוש דן לעבר הנגב.

היה אתה־השופט

כאמור, נביא בשבוע הבא את פסקי־הדין של הקוראים במשפט שפורסם בשבוע שעבר, שעסק בהצגת התלמידים בבית־הספר באנגליה. גם הפעם נביא בעיה משפטית שיש לה קשר לעולם הבידור. אנו מחכים לפסקי־הדין שלכם, אותם נפרסם ליד פסק־הדין המקורי. קוראים שיקלעו לדעת השופטים יזכו אף בפרסים.

באחד העיתונים הנפוצים של ארצות־הברית פורסמה בימי מלחמת־העולם השנייה כתבת־ענק ובה סיפור גבורה של סמל אמריקאי, שאף זכה לכמה עיטורי גבורה.

הסמל אדוארד נלחין, שוחרר בינתיים מן הצבא וחזר לעיסוקו הקודם — סוכן באחת מחברות־הביטוח. והנה, יום אחד, נתברר לו שחברת סרטים גדולה השתמשה בחומר שפורסם בכתבה והכינה סרט עלילתי ובו סיפור תולדות חייו ומעשי הגבורה שלו.

העניין לא מצא־חן בעיניו. הוא בחל בפירסום המחודש של חייו ועוד על בד הקולנוע. הוא תבע את חברת הסרטים למשפט ודרש שישולם לו סכום פיצויים גבוה על שימוש בסיפור חייו לסרט ללא הסכמתו מראש.

עורך־הדין של חברת הסרטים טען לעומת זאת, כי במלחמה השתתפות מאות אלפי חיילים וכל אחד יכול לטעון שסרט מלחמתי אוטנטי מספר על חייו שלו באותה עת. „אין הסרט העתק מדוייק של חיי התובע. זוהי יצירה אמנותית המתבססת על מציאות החיים."

עורך־הדין של נלווין טען לעומת זאת, כי הסרט איננו תיאור סתמי של המלחמה אלא תיאור אירוע שנלחין קשור בו אישית. לכל אדם יש זכות לחיים פרטיים שלא יוצגו לראווה ללא רשותו המפורשת.

מה דעתכם אתם? שילחו תשובותיכם להשוואה עם פסק־הדין המקורי, שניתן בשעתו בארצות־הברית.

מסעות ספיר הראשון

שר־האוצר פנחס ספיר משוחח עם בעל־הון אמריקני, ומנסה להשפיע עליו שישקיע בארץ.

„יש הרבה סיכויים להשקעה במשק הישראלי," אומר ספיר, „אילו לא הייתי שר־האוצר שם, הייתי משקיע בעצמי."

„נכון מאוד," משיב המיליונר האמ־ריקני," אילו לא היית שר־האוצר שם, הייתי גם אני משקיע."

●

בעל־הון פנה לספיר ושאל אותו איך אפשר לעשות קצת כסף בארץ.

„אין פשוט מזה," השיב השר, „תבוא לארץ עם הרבה כסף. תוך זמן קצר תצליח להפוך אותו לקצת כסף."

●

באסיפת־עם שערך ספיר באמריקה, עמד יהודי וצעק בקול גדול: „תחי מדינת־ישראל!"

„אני מסכים," אמר לו ספיר, „רק תגיד לי ממה?"

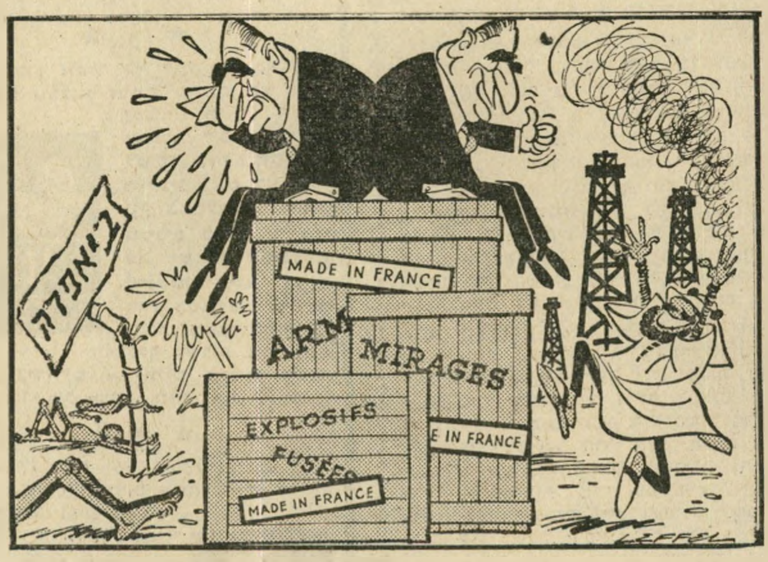

(קאנאר אנשאנה, פאריס)

לאן הערב?

לוח הצעות למופעי הבידור האמיתיים של ישראל:

תיאטרון המערך—עבודה—מפ"ם מציג:

אין אהבות שמחות.

★

ממשלת־ישראל, בהפקת גולדה מאיר, מגישה מחזמר ענק. 24 משתתפים:

הנערים שבחבורה.

בתפקידים הראשיים: משה דיין, עזר וייצמן ויגאל אלון.

★

משרד־האוצר מתכנן את הבידור הבא לאזרח הישראלי:

חיי כלב.

★

המפד"ל מגיש הצגת יחיד בהשתתפות יצחק רפאל:

איש חסיד היה.

★

הכנסת מגישה שלוש פעמים בשבוע ערב מיוחד מאולם המליאה:

הלוך הלכה החבריא.

נערת השבוע

בדיחות השבוע

בדיחות השבוע נשלחו על־ידי הקורא דני רויטמן, נתניה, וכולן עוסקות בנערים שבחבורה.

● גבר צעיר נכנס בבהלה לתחנת־המשטרה ופונה אל השוטר התורן: „אדוני השוטר, קרא לי דבר נורא. הלכתי בטיילת ולפתע התנפל עלי גבר בכל מיני הצעות מגונות. אמרתי לו שאני לא הומו, אבל הוא לא הניח לי."

„אז למה לא ברחת?" שאל אותו השוטר.

„השתגעת?" השיב הצעיר, „איך אני יכול לרוץ על עקבים גבוהים?"

● שניים ראו את בריג'יט בארדו מטיילת ברחוב בפאריס ומנענעת את אחוריה. אמר האחד לשני: „תכתכל! מה היא חושבת את עצמה, שהיא מארלון בראנדו?"

● אחד הנערים נכנס לבית־קפה ומזמין כוס קפה. „איזה קפה אתה רוצה," שאל אותו המלצר, „תורכי או הפוך?"

הידידים החדשים אשר רכשת יראו לך דרך עליה לא חשבת כלל. השבוע אתה מתחיל להשתחרר מהמועקה שהעיקה עליך. גל ה־עמל שהציף אותך ממשיך לפעול. צפי ל־הכנסות רבות יותר, ולסיבוכים האירגוניים הנובעים מעסקים מסועפים. ביום ג' תהיה לך נטייה לבזבז; נסי להתאפק.

★ ★ ★

אם תסמכי על האינ־סטינקטים הבריאים וא־פילו על הפחות בריאים שלך תוכלי להפיק תו־עלת מרובה מקשרים חדשים שהתגלו לך, ב־תחילת השבוע הבא. אם ילדיך יקרים לך, מוטב שתעיפי עליהם עין ביום א'. אל תתפתה להאמין לידיד ותיק. הוא רוצה בטובתך אך בדב־רים מסויימים — שיקולו בלתי מאוזן.

★ ★ ★

זהו. פגישה אחת נו־ספת ואת יכולה לה־גיד שהוא שלך. עשית עליו רושם כביר ואם תדעי להיות טיבעית ולוותר, פעם אחת ל־פחות, על חישובים ו־שיקולי שיקולים, תמ־צאי בו את האושר. כוח הרצון שלך עוזר לך השבוע, לסיים עיסקה או לקבל מישרה אשר בה רצית מאוד מאוד.

הורוס קופ

שב בשקט. בתחילת ה שבוע, אין לך מה לע־שות. אופיה ההוגה וה־מעמיק יעזור לך לע־בור את תקופת המשבר המסתמנת השבוע — משבר פנימי, ונפשי, יו־תר מכלכלי או רומנטי. את עדיין מסוגלת להס־תבך כהוגן. כך מוטב שתפתחי עין על רגשותיך. צפויה לך הכ־נסת יוקרה. מבחינה כלכלית המצב ישתפר.

★ ★ ★

לא נכון שאתה אבוד. אתה רק מבולבל. לו יכולת להשקיע מעט לב במקום תככים ב־עניין — היית יוצא ממנו בכבוד, אם כי בשום פנים ואופן לא כמנצח. את, בת אריה, רסני את חוש הביקו־רת החריף שלך או לפחות אל תגלי לסובבים אותך עד כמה הוא חריף. היי נדיבה וחד־משמעית.

★ ★ ★

אל אף מאמציך להיות טוב והגיוני צפוי לך ריב חמור עם בת זו־גתך. היא תאשים אותך בדברים שבאמת אינך אחראי להם, משום כך קל לך לשכוח שגם עשית המון צרות. צפו־יה לך אהבה חדשה, אל תאבד את הראש, היא זמנית. אל תכנס בשום פנים ואופן להת־חייבויות פרטיות והתחייבויות חברתיות.

החוכמה, השבוע, היא לסגת לתוך קלי־פתך, להתבונן בעולם מאחורי קיר של חלו־מות ושל זכוכית, ולא להתחשב בהשפעות השליליות, ובכוונות־זדון ובדברי הרכילות שיעו־טו עליך מכל עבר. זה מצריך, כמובן, המנעות מוחלטת מכל החלטה עסקית, אישית או כל־כלית. את בת מאזניים, חייבת לרסן את נטיתך לקפוץ לכל כיוון מבלי לבדוק מראש אם יש בכלל לאן. היי טובה אליו. אם הוא טלה או תאומים, הוא זקוק לזה. תוכיחי את עצמך כלפיו.

★ ★ ★

זה קורה, אך באיטיות משגעת. הסכנה הגדולה ביותר המאיימת עליך בשלב זה של המישחק, היא ש־תאבד את העצבים ותנקוט בצעדים נחפ־זים. תערוך שינויים זעירים במאזן התש־לומים שלך. השבוע חל מיפנה בחייך. הם ישתנו מבלי הכר. רק תורידי את הקליפה החיצונית תיווכחי ב־זה. פגישה עם ידיד אינטימי תסתיים במריבה חסרת תועלת וחסרת סיבה. השתדלי לרסן את עצמך.

★ ★ ★

גל העמל שהציף אותך ממשיך לגאות. כוח הרצון שלך מופנה, כרגע, לערוצים הנכונים. עשי מאמצים להמשיך בדרך זו. אתה, בן קשת, תן לחוש ה־הומור שלך חופש פעו־לה. אתה ואהוביך תהנו מזה — ייתכן וזה יביא לעיסוק חדש. אנשים שוחרים לטובתך, אבל זה לא מספיק: עליך גם להכיר בזה ולהחזיר להם גמול. ערכי קניות, אך בחסכנות והזהר מתרמית. סיכויים טובים להמר השבוע על הצבע האדום.

★ ★ ★

גם השבוע אסור לך להסתבך באהבה. החלטה גורלית אותה קיבלת לא תת־גשם. היא תעזוב אותך. לכן, אמשיך לטפח את הקשרים הישנים. אם לא תש־קע במחלות מדומות, מסביב לימים ו' וש־בת, יש כל הסיכויים שתהיה בריא במצב רוח המאפשר לך לי־הנות מהצלחותיך ב־סוף השבוע. אם אתה רוצה בידידים אמיתיים הימנע לספר יותר מדי על עצמך. הנח זאת לאחרים.

★ ★ ★

שבוע של מפח נפש, צרות ובעיות כספ־יות. שבת הוא היום המתאים ביותר ל־מסע קצר ומעניין. אם תזהרי ולא תקשרי קש־רים נחפזים, מצפה לך הפתעה ממש גדולה ו־רומנטית תוך פרק זמן קצר. נטיתך להת־חלות גוברת, השבוע, בעיקר בימים האחרונים שלו. אל תכנע לגופך, התגבר עליו. אל תבז־בז יותר מדי ואל תנסה לבזבז ביום אחד. ערוך שינויים זעירים במאזן התשלומים שלך על מנת לשפרו.

★ ★ ★

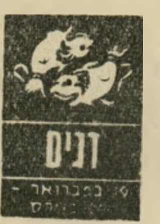

ניסית, בשבועות ה־אחרונים, לא להיכנס לצרות ולא להיחפז. אבל לפעמים, כשמנ־סים לא לשכב על ה־בטן, שוכבים מרוב פחד על הגב. אתה צריך לנקוט עמדה ו־להגדיר את כוונותיך. זה נכון לא רק בת־חום הרומנטי אישי, אלא גם בתחום העיסקי. אם לא תעשה כן תישאר קרח מכאן ומכאן. השבוע הכל יעבור ואושר רב צפוי לך ממקום שלא ציפית לו. בת דגים: השתדלי להקפיד על לבושך.

תמרור

●	לא כדאי לראות
★	לא חשוב לראות
★★	אפשר לראות
★★★	רצוי לראות
★★★★	חובה לראות

קולנוע

★★★ **אריה בחורף** (פאר, תל־אביב). בעיות המשפחה של המלך הנרי השני, אשתו אלינור מאקוויטניה ושלושת בניהם, דיאלוגים מבריקים, משחק מעולה של פיטר או'טול וקתרין הפבורן, שקיבלה עבור משחקה אוסקר.

★★★ **מחיר המחילה** (חן, תל־אביב). אלכס קורד הוא השודד המפורסם ביותר בניו מכסיקו. רוברט ריאן הוא מושל המדינה המנסה לשכנע את הפושע להסגיר את עצמו. מערבון מצוין בבימויו של פראנקו ג'יראלדי.

★★★ **הגנגסטר המקסים** (מקסים,

גדולה. בהשתתפות דאסטין הופמן וג'ון וויאט. הבמאי — ג'והן שלזינגר.

תיאטרון

★★ **הקיץ** (הבימה). אפשר כמובן ל־גלות בצמד החתולים שבהצגה זו, הרבה יותר מאשר סתם חתולים בעלי ישות ו־הווייה חתוליים. אחד מהם מתייצב כבעל־בית הבא לגבות את שכר־הדירה ורגע ל־לאחר מכן הוזה השני הזיות השתלטות על העולם כולו. תיאודור תומא ביים ב־צורה מכובדת, לרגעים איטית מדי. רונית פורת היא שחקנית כשרונית. יהודה אפ־רוני, החתול המאוהב בזבובה בלתי ניר־אית, עושה עבודה יפה. נסים עזיקרי — חתול בכל רמ"ח אבריו ומורגש כי הק־דיש תשומת־לב לצד התנועתי של הופעתו.

★★★ **כלאדם** (תיאטרון האוניברסיטה העברית בירושלים). אליגוריה מוסיקאלית בה מסרבים רעיו של כלאדם להיצטרף אל מסעו האחרון. הצגה נאיבית־פיוטית עשויה בחן רב ובהומור בלתי מבוטל, על־ידי המרצה, אריה זקס. באולמות השונים

הצגה חדשה

★★★ **זה מסתובב** (תיאטרון מועדון מרתף, רחוב בן־יהודה 256, תל־אביב) לאחר המערכונים **שש** (בו שולחת אשה תאוותנית נער לשליחויות־מוות) **וטראנס** (בו מנסה צלמת־חבלנית לרצוח גנרל) חוזר **יוסף מונדי** אל הבמה במערכון ארוך ומגובש יותר, שחובר ובויים על־ידו בהשתתפות שלושה שחקנים.

הוא מפגיש בדלתיים סגורות שני טי־פוסים תמהוניים המאמינים ומנסים לשכנע כי הינם בנימין זאב תיאודור הרצל, והסופר הצ'כי המעונה פראנץ (המשפט, הטירה) קפקא. אולי כדי לסמל כי כל תושב בארץ הזאת הוא הרצל ובכל שני יש מן הקפקא, הפקיד מונדי את תפקיד הסופר הכחוש דווקא בידי שחקן גבה־קומה ואילו את חוזה מדינת היהודים מגלם שחקן נמוך.

מסכת האריה־דה־קאפו של מונדי, הינה למעשה שלשלת בלתי פוסקת של זעקות־מחאה של יוצר ישראלי. מאחורי כל מילה אפשר לשמוע את מונדי. הוא אינו חושש להטיח בפומבי את דיעותיו ותהיינה מר־גיזות ככל שתהיינה. והוא אינו נשאר חייב לאיש. הוא עושה כאן חשבון עם כל העסקנים־עגלונים־דמאגוגים למיניהם. המוסד־סגור בו שוהים שני הפאציינטים של מונדי היא למעשה המדינה ומנהל המוסד העוקב אחר השניים באמצעות מתקן־בקרה, יוכל לסמל, אם רוצים, את המעצמות.

זה תיאטרון בעיקר של מילים. מונדי אינו עוטף את רעיונותיו במחצלות־נועם סאכריניות. כשהוא רוצה להצביע על מכ־שפה, אינו נזקק ללכת רחוק, לסאלם. כדי להסליד עלינו מעשי־אונן, הוא כמעט מראה לנו זאת בפועל. הוא אינו מוותר על הפשטת השחקנית היחידה (מזכירת "המוסד") ולהתעלסות שלה עם הרצל מצא פתרון נאה: עושים זאת בעמידה כשמעליהם סוכך סדין. רעיון יפה הוא תיפוש פצצה בקרב הקהל בעזרת פנס־כיס, רמז גס ומכעיס למצב ברחוב הישראלי. את מקום היהודי החדש של הרצל ממלא מאניקאן של חייטים וכשהרצל עוסק בשיפוצו והלבשתו בחאקי אינו שוכח לשיר ב־פאתוס מתאים: "הוא יהיה יפה יפה. הוא יהיה חזק חזק."

החצאית הארוכה־פוריטאנית, המקל וה־מבטא הזר של **יהודית קרייב**, לא הפכו אותה לטיפוס חם יותר אפילו ברגעים בהם היא מציעה: "בו אלי, תרגיש איזה שד קשה יש לי. תגע ברגליים שלי". לא פלא שמול מטען קרירות כזה עונה לה הסופר: "אני רוצה לכתוב — צאי!" **שמואל וולף** המחיש יפה, לא רק בקטע האמור, התלבטויות של מטורף המתחזה כסופר שלא נותנים לו לכתוב, כשהוא שואג: "אוייבי אמנות!", אפשר לשמוע את מונדי מפיו.

זכריה טיבי השכיל לבנות מטקסט כמו־דמאגוגי דמות דמאגוגית מסלידה. משחקו, קולו, פחות רב־גוניים משל וולף, אך בסוף ההצגה כשהמנהל הבלתי ניראה קובע כי הנסיון להפגיש את קפקא עם הרצל לא הצליח, מהדהדת זעקתו בעוצמה

וולף וקרייב ב"זה מסתובב"

חריפה: "בכל זאת המדינה קיימת רק ב[…] מוח שלי! בכל זאת המדינה קיימת ר[…] במוח שלי!" על אותו מוח ועל אות[…] מדינה, יצא כניראה קיצפו של מונדי. א[…] מתחת למעטה הדברים מורגש כי אין […] סתם השמצה אלא זעקת־כאב־איכפתית.

זוהי יצירה בלתי מגובשת, מחוספסת א[…] אכזרית ומלאת־חיות. מונדי לא מצ[…] פתרונות אך אינו מהסס להצביע על פ[…] עים באמצעים תיאטרליים מינימאליים מג[…] לתהודה מכסימאלית.

תל־אביב). קומדיה מבריקה של פיליפ דה ברוקה על משפחת אצילים מרוששת והכ־סצנטרית. מומלץ.

★★★ **השמלה** (סרט ישראלי, סטודיו, תל־אביב). סרט כנה, רגיש וחסר יומרות המורכב משלוש אפיזודות בחייהם של צעירים תל־אביביים. הבמאי — יהודה נאמן. דיאלוגים טבעיים, שחקנים טובים.

★★ **ארוטיסימו** (ארמון־דויד, תל־אביב). סאטירה מעולה על פירסומת ארוטית בבימויו של ז'ראר פירס. משחק מצוין של אני ז'יראר דו ופראנסיס בלאנש.

★★★ **קאיבוי של הצות** (גת, תל־אביב). ידידות בין שני עלובי חיים בעיר

ברחבי הארץ מאבדת ההצגה רבות […] האווירה הטבועה בה בעת הצגתה בא[…] החאן בירושלים. הדבר מפריע במיוחד […] תפאורה ולתלבושות אך לא לז'אק […] ולליאור ייני, המגלמים כאן אפיזודות […] סיות של הידידות והיאוש.

★★ **אדם וצילו** (מועדון צוות […] זלמן לביוש ביים שלשה קטעים בינוני[…] למדי. הוא עצמו משתתף בשלושתם ומו[…] כי במשחק כוחו רב יותר. קשה להא[…] כי את בין השמשות חיבר דירנמאט […] ביקור הגברת הזקנה. זו בועת־סבון נחוצה על פנקסן בדימוס ההופך לב[…] כדי לגלות כי לרציחותיו הספרותיות

תדריך

סופר מפורסם יש קשר הדוק עם המצי־
אות. שבתאי קונורטי מגזים, אך לא מפריע.

רעת על שלבי ונושאי ציוריהם, ולכן מן
הראוי לתת פרטים אישיים עליו.
ילד־גטו, נולד ב־1887 בעיירה ויטבסק שברוסיה הלבנה וסיים למרות התנגדות הוריו את האקדמיה המלכותית לאמנויות בסנט. פיטסבורג. בשנת 1910 יצא לפריז, שם גילה את המרכז התוסס של האמנויות היפות של אותם ימים ושם התידד עם טובי הציירים והמשוררים. בשנת 1915 נשא לאשה את **בלה רוזנפלד**, בתו של סוחר תכשיטים עשיר ואשר רישומים ל־ספרה „נרות דולקים" מוצגים בתערוכה. לאחר המהפיכה הרוסית עבר למוסקבה עם בתו אידה ואשתו, ועסק שם בתפאורות לתיאטרונים. ב־1923 עבר להתגורר ב־פריז, שם לקח אותו מוציא לאור, צרפתי בשם **וולאר**, תחת חסותו ונתן לו פר־סום עולם ברישומיו למשלי **לה־פונטיין**,

בידור

★★ **קריסה** (תיאטרון דגן). יורם בוקר הוא פנטומימאי המבצע. כבמאי וכמחבר החומר לתכניתו כמעט ולא חידש דבר. שילוב קטעי־ריקוד במופע פנטומימה וב־תוך הקטעים עצמם הוא כשרות־דב לאמנות האילמת, ולקהל. אמנם נעמי בן־דוד היא רקדנית חיננית אך המחול שלה תלוש ממסגרת המופע כולו. הצד הוויזואלי נאה מאד, מלא־חן. אפשר לצחוק פה ושם ולהינות.

חדש בבידור

★ **לחיי הסוסים שיוציאו את עם ישראל מהבוץ** (בהפקת גיורא גודיק) בשעה שבארה"ב, ערש מחזות ה־זמר, חלה תסיסה עצומה בתחום זה של התיאטרון, (אשר **שיער, צ'ה** והו **כלכותא**, הן רק דוגמאות לתולדת העידן והשפעתו על המדיום) יצא זה עתה מתנורו של **גיורא גודיק** מחזמר המזכיר את ימי ה־בארשית של התיאטרון המוסיקאלי.
מרוב אופים קשה לראות את העוגה. ב־ראשית היה המקרה: כדי להכניס לארץ ישראל הקטנה, בצורה ליגאלית עולות חד־שות שהגיעו בדרך בלתי ליגאלית וגור־שו ע"י הבריטים לביירות, הציע עורך־דין ההגנה **אהרון חוטר־ישי** להשיאן ל־ברים יהודיים בעלי אזרחות פלסטינית. הר־בה הרפתקאות ותלאות עברו על החתנים־נכח, שאורגנו במיוחד למבצע, עד שהצ־ליחו לשים טבעת על אצבע העלמות שלא הכירו. רק אז הצליחו להחזיר את הנשים ארצה ולאחר מכן להיפרד מהן, מי ב־צער ומי בשמחה, באמצעות גט.
על־יסוד עלילה אמיתית זו, שלא חסרו בה הרבה רגעי מתח וחרדה, חיבר **יורם טמור** תמליל למחזמר. **יעקב שבתאי** חיבר את הדיאלוגים, **חיים חפר** את הפזמונים, **דובי זלצר** מוסיקה **ולא־ימיר קוסמה** ערך תיזמורים ועיבודים מוסיקאליים. את התלבושות תכננה **לידיה פינקוס־גני** ואת התפאורה **אריה בון. קרנדל דיל** האמריקני הכין את הכוריאוגרפיה והעמיד את הפזמונים ו־**שמואל בונים** ביים.
יאמר מיד: לכל העוסקים במלאכה היו כוונות טובות. הדבר מורגש. גיורא גודיק, מפיק, לא חסך באמצעים, ואין מדובר במחזמר שנוסה בהצלחה על בימות ברוד־וי והועתק אל הבימה הישראלית תוך כדי שימוש בתפאורות, תלבושות ואביז־רים מקוריים. ההצגה היא ישראלית־מקו־רית, מתחילתה ועד סופה.
יש לברך את גודיק על העזתו להעלות הצגה מקורית בהיקף כה גדול בימים אלה, כשהם מעדיף הציבור לשבת מכורבל בפי־נה מול הטלוויזיה הביתית. אך יחד עם זאת, חבל מאד כי התוצאה כה קלושה ומאכזבת. המחברים לא השכילו לבשל עלילה מענינת, זה אינו אפילו מעשה ב־7 כלות ל־7 אחים (במקרה שלנו 6, לעומת 7 במציאות).
הצרה היא שבמחזמר אין דמות מרכזית שסביבה תיסוב העלילה. דמותו של עורך־הדין לא מופיעה בעיבוד הבימתי, וכל מה שנותר היא מעשיה סאכרינית על חברי ההגנה חביבים המצליחים לשטות בבריטים המטמטמים ולהוליכם שולל.

חפר הוא מקצוען בשטח הפזמונאות אבל דווקא ממנו אפשר היה לצפות לחומר בעל משקע ממשי־יותר.
הכוריאוגרפיה עלובה, בלי רעיונות ו־למרבית הצער כמעט בלי מבצעים. כך למשל בריקוד המלחים הבריטים, נאלץ הכוריאוגרף לשתף נשים בתפקידי גב־רים, והדבר בולט. התפאורה יפה, וב־תמונות מסויימות אפילו מאד. התלבושות הרבה הרבה פחות מזה.
אלכסנדרה שרה יפה מאד. לשחק היא בכלל לא יודעת (ואולי משום שאף אחד לא יודע לשיר איתה, אין כאן אפילו דואט אחד טוב לרפואה).
אברהם מור הוא שחקן הרבה יותר טוב מתפקיד מפקד ההגנה ששוכתב עבו־

אלכסנדרה וגלעדי ב„לחיי הסוסים'

רו. **גבי עמרני** מביא לבמה משב רוח קל של הומור עממי בתפקיד מצליח, הנהג בעל העקרונות שהצליח להעביר את „החתנים" לביירות. **מוטי גלעדי** הוא קו־מיקאי חביב, אך בתפקיד לויטנאנט קוק הבריטי, מסכן למדי, הוטל עליו להיות השלומיאל של ההצגה, אבל כמה זמן אפשר להמשיך בזה?
רחמנות על שמואל בונים שהיה צריך לנסות להשתלט על כל מרכיבי ההצגה, כמו שאומרת התכניה: „הפעם המימדים גדולים" — עבורו. זה מורגש.

★★ **להקת פיקוד דיזנגוף** (תי־אטרון דגן). תשעה בוגרי להקות צבאיות בתכנית חביבה. החומר ילדותי במקצת, הפזמונים אינם מחדשים דבר, אף אחד ... זמר שאי־אפשר לוותר עליו, אבל ... הם שרים נחמד. דני ליטאי העמיד ... הפזמונים בתנופה ובצבעוניות יעילה. ...יה ברקן ומוסקונה הם הקומיקאים שב־...רה.

תערוכות

★ **מרק שגאל** (הלנה רובינשטיין, תל־אביב). פרה קדושה של הציור ה־... אחד מן הציירים המועטים שה־ביאוגרפיה שלהם השפיעה בצורה מכ־

ול„נשמות המתות" של **גוגול** (התחרי־טים מוצגים בתערוכה).
בתערוכה מוצגים תחריטים לספרו של **גוגול**. אלו עשויים בקוביזם־נאיבי שהיה נפוץ בראשית המאה והן תערובת של האסכולה השולטת בפריז בהנהגת **פיי־קאסו**, ושל ה„יעילות" המרכסיסטית ש־דרשה להוציא את כל הסנטימנטליות מה־אמנות ו„לשרת את האומה". תחריטים שלו אינם קשורים בנושאים יהודיים ולכן הם חסרים אותם סממנים חיצוניים של מניריזם שדבקו בו אחר־כך ושקל לגלו־תם ברישומים הגרועים שעשה לספרה של אשתו הראשונה בלה. תערוכה מענינת של צייר שהיה אחד מענקי הציור והביא לעולם את הסוריליזם־הרומנטי, עשיר הצבע, ו־שנפל.

איריס אינטים ספריי
מיוחד לכל אשה
לשימוש אינטימי יומיומי
BON

להשיג בכל הפרפומריות המובחרות
פרסום הסברה

היופי
מתחיל
מהרגל

Merci
גרביים וגרבונים

חשוב לשחקנים ולדוגמניות
אין צורך להיות רקדן מקצועי כדי לרקוד ג'ז
הרקדן־והכוריאוגרף **שמעון לוי**, בוגר אולפני־מחול בניו־יורק ובלונדון, יקנה לך תוך חודשים ספורים כושר־תנועה־ומיקצב.
קורסי־בוקר וקורסי־ערב
(2 שיעורים בשבוע בכל קורס)
פרטים: טל. 24 74 80 (—8.00

תמנוי
קיבלת
חשבונך,
פרע נא

העולם הזה

בג"ץ
הנוגע
לח"כ שמואל תמיר

★ מדוע סירב בית-המשפט העליון לאסור פירסום התביעה? ★ מדוע הוזהרו עיתונאים מפירסום הפרשה? ★ האם יתיר בית-המשפט העליון לעורך-דין אחר להופיע בתביעה נגד תמיר?